

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 00556

IN SHOEN FUN LIBSHAFT

Esther Shumiatcher-Hirschbein

*Permanent preservation of this book was made possible by
Mr. & Mrs. Harry Stern
in honor of
the Gantse Mishpokhe*

FUNDING FOR THE CORE COLLECTION OF YIDDISH LITERATURE
WAS MADE POSSIBLE IN PART BY A GRANT FROM THE
DAVID AND BARBARA B. HIRSCHHORN FOUNDATION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

אסתר שומיאטשער

אסתר שומיאטשער

אין שעהן פון ליבשאפט

(לידער און פאָעמעס)

ווילנע — 1930

ווילנער פארלאג פון ב. קלעצקין

PRINTED IN POLAND

E. Szumjaczek — „In szoen fun libszaft“
Drukarnia „Wyd. Wileńskie“ B. Kleckina, Wilno

דעם ליכטיקן אָנדענק
פֿון מיין יונג-פֿאַרשטאַרבענעם מאָטער
יִהוּדָה בֶּן אֲבִרָהָם ז"ל

זײַן שעהן טױג פֿיר אױסצױסן

איז שעהז פון ליבשאפט

I

פרענט מנורהדיק, איר, מיינע ווייסע ליכט
און לייכט מיר העל דעם וועג צו זיינע טריט.

איך האָב טויפן צוויי מיט בשורות פון אַ ווייטן ברעג צו אים געשיקט;
טויפן זענען קיינמאָל נישט געקומען צו מיין ברעג צוריק.

איך האָב געציילט די איינגענג און זיין טיר געצייכנט רויט
און געוואָרט אויף נס, צו לייגן מיין אויסגעבענקטן קאַפּ צו זיינע פיס.

און ווען איך בין חופהדיק געשטאַנען גרייט ביי מיינע ווייסע ליכט,
האַט זיך אין שפיגל-גלאַז, אין קרימעניש געצוקט אַ קרייד-געזיכט:
— ביסט נאָך נישט גרייט...

א וודאי האָב איך איך מיין בענקשאַפט אויף דעם ווייס פון שניי געלאָזן
 ערגעץ אין אַן אויסגעחלומט לאַנד,
 און האָב אינאיינעם מיט שאַקאַל-געיאַמער מיין ליבשאַפט באַטרויערט.
 פונדעסטוועגן האָב איך מיין גוף געזאַלצט,
 אַז בשמימדיקער זאָל אַיעדער גליד מיין חלום איבערוואַכן.
 פאַר אַיעדן טאָג אָפגייענדיקן האָב איך אַ סטענגע צו מיין פענצטער צוגענעגלעט.
 און דעם שטערנוועג פאַרלוירן אין די איינזאַמקייטן פון די נעכט.
 צו בלייבן חצות צו איז מיין מידער קאַפּ געפאַלן
 צו די טרעפּלעך פון דיין שוועל
 און מיינע ליפּן האָבן געפליסטערט:
 — זיי מיך נישט מצער...

III

נישט פרעג מיך, מיט וואָס פאַר אַ בשורות איך בין צו מיין
היימלאַנד געקומען.

נישט פרעג...

נישט פרעג מיך, ביי וואָס פאַר אַ קוואַלן בין איך אין דורשטיקייטס-
ווייען אַנידערגעפאַלן,

נישט פרעג...

נישט קלייב און נישט זיפ מיינע שטרויכלונגען, בונט ווי דאָס פייער
און דין ווי אַ ליכטיקע האַר איז,
נישט קלייב...

נישט שטער מיר מיין מאַלצייט, וואָס איך האָב געמישט מיט אַלערליי סמען,
נישט שטער...

נישט שענד און נישט לעסטער די קלאַרקייט פון הענט אויסגעבענקטע,
נישט שענד...

IV

פון די טיפענישן קומט אויף צו מיר דיין ליכט,
דו, פון דער טיף דערוואַכטער.
געזוכט האָב איך דיין אַנבליק און דיין שיין
אין אַ וועלט אָן אויסגעדאַכטער.

פון די טיפענישן קומט אויף צו מיר דיין ליכט,
דו, פון דער טיף דערלייזטער.
איך באַוואַך און טראָג דיין לויטער אַנגעזיכט,
דו איינציקער, געטרייסטער.

V

אין נאכט האָט די ליבשאַפט געזונגען ביי אונזער צוקאָפּנס ;
אין איין נאכט האָבן יעריקע בענקשאַפטן אין נאכטיקער שויס
זיך צעפלאָסן.
מיר האָבן אויף אייביקע טעג זיך אין טויזנטער שפּליטער געטיילט
און ווידער געאייניקט.
מאָן מיינער, — האָב איך גערופן, — מאָן, אויסדערוויילטער !

מיר זענען ווי קינדער באַגליקטע געגאַנגען דעם אָונט אַנטקעגן.
ווייניק זענען די ווערטער געלעגן אויף אונזערע ליפן.
אַ פריידיקער שוויגן האָט זיך געכוואַליעט ביי אונזער צופוסן,
מיר זענען ווי קינדער באַגליקטע געגאַנגען דעם אָונט אַנטקעגן.

VI

ביסטו געשטאנען ביי מיין שוועל אן אויסגעפייניקטער
[פון יארן ווארטן ;
מיט רחמים-הענט פארבלייכטע און מיט צוקנדיקע שלייפן,
און אויף הייסע ליפן:

קום!

האָב איך מיר אין יענער רגע דערפילט ווי אַן אָנגעצויגענער זעגל
אויף אַ ווייטן וואַסער, ערגעץ ביי אַ געלן ברעג,
וואָס שטענדיקע ווינטן טראָגן אין אַ קרייז
און לאָזן מייע טעג נישט אַנקערן:
די קלאַרקייט איז שוין לאַנג פון ווינט פאַרשמיסן און צעפליקט.
צופיל זונען האָב איך געלאָזן זאָלן ברענען מייע טעג
און פון צופיל רעגנס איז מיין לייב פאַרשמיסן.

מיינע טרערן-טראָפּן אויף דיינע שפיצן פינגער,
 אַ, מיין נאָענטער, מיין איינציקער, פאַרגיב!
 ווער וועט איינזאַמלען די לייבשאַפטן פון יאָרן
 און מיט באַלוינונג בענטשן מיינע טריט?

איך האָב פאַר דיר געעפנט אַלע קוואַלן
 און פון דיינע הענט געזוכט באַשייד.
 פון יאָרן אַ געפרוּוטער ביסטו ביי מיינע טריט געלעגן
 און פאַרהערט אַזא סודותפולן, אַזא שטילן רוף.

אין לבנהדיקייט איז פאַר דיר געלעגן אַזא פאַרשמאַכטער גוף
 און פון דיינע הענט געזוכט באַשייד.
 ווי אַ באַרוישטער ים אין עב און פלוס האָבן געפליסטערט דיינע רייד
 און האָסט פאַרהערט מיין סודותפולן, שטילן רוף.

ווער וועט איינזאַמלען די לייבשאַפטן פון יאָרן
 און מיט באַלוינונג בענטשן מיינע טריט?

VIII

נ ישט קיין ווייטע ימען טיילן אונז פונאָנדער,
בלויז אַ דינער שטח אין דער לופטן שוועבט און רונצלט אינזער קלאַרקייט.
וואַרט איך שוין פון לאַנגע שעהן דיר אַריינצוקוקן אין די אויגן
און דײַך פרעגן :
איז די שעה געקומען איך זאָל זיך אַנקליידן אין אַטלעסדיקער פּלע-ווייסקייט
און טראָפּנווייז די פּערל-בלאַסקייט שנירלעך אויף מיין אויסגעבלייכטן האַלדז ?
וואַרט איך שוין פון לאַנגע שעהן דײַך צו פרעגן :
איז די שעה געקומען,
ליבסטער ?

IX

חיט טריישאפט וועל איך דיינע טעג באדינען
און קינדערלעך געבוירן פאר דיין ליבשאפט,
מיט שטילקייט וועל איך אונזערע טעג דערציען
און וועל זיי לערנען ווי אין שטילשווייגן צו בליען.

אין שטערן-נעכט וועל איך פארוויגן אונזער קליינווארג
און קושן הייס און מאמעדיק דיין פולע ליבשאפט.
ווי אַ טראָפּן נאַכט וועל איך אויף דיינע הענט זיך לייגן
און פון אונטערן האַרצן דיר אַ ציטעריקן סוד דערציילן.

X

נישט איינמאָל האָט אויפגעוואַכטער ווירבלווינט מיין וואַסער-גלאַס
גערונצלט.

נישט איינמאָל האָב איך נאָכן גאַנג פון ווינט, אין טונקלקייט פון נעכט,
מיט פולע הענט פאַרצווייפלונג אָפגעלאָזן מיינע טריט ווי הינט פון שטריק
און בין צו אַיעדן טרוקן וואַרצעלע און בלאַט פאַרגעלטן צוגעפאַלן
און מיט טרערן פון מיין קאָפּ אַרויס די טריקענישן מיינע אויפגעפרישט.

יי אומעטיקע וואַסערן
 בין איך געווען דיין נאַכט.
 דו, מיין איינציקער, דערווילטער,
 איך האָב דיך אויסגעטראַכט.

געצייטיקט האָט דער זומער,
 איך האָב געשטעלט אַ וואַך:
 געוואַרט האָב איך דיין קומען,
 געוואַרט האָט ברייטער שליאַך.

געקליבן שמעקעדיקע בלעטער,
 באַוואַכט אַיעדן שאַך.
 געזאַלֶבט האָב איך מיין אַקסל —
 איינציקער, דערווילטער, האַרץ!

געגרייט האָב איך דיין קומען,
 געוואַרט און אויסגעהיט;
 אין בלוט האָט אָפּגעקלויגט
 גאַנג פון דיינע טריט...

XII

ערד פון מיין ליבשאפט,
ערד פון מיין וואָר.
פאַר דיר אַזאַ טריישאַפט,
אַ יאָר נאָך אַ יאָר,

ערד פון מיין ליבשאפט,
ערד פון מיין לייב...
אַפילו אין ענגשאפט,
איך בין דאָ און בלייב.

ערד פון מיין ווונדער,
ערד פון מיין זיין.
אין טריט פון יאָרהונדערט
גיט אויף אַזאַ שיין.

XIII

ביים שײן פון לבנה האָסטו מיינע אויגן געקושט
און מיך בײַ מײן נאָמען גערופן: — מײן איינציקע פרייד!
איך וויל זאָלסט אַ זון מיר געבוירן, מײן גאָלדענע קריין,
און טראָגן די פרייד פון מײן בלוט און מײן בײן.

לבנה האָט פייכט פון די הימלען געטראָפנט איר ליכט;
ס'האָט וווּ אַ שטערן געבוירן אַ זילבערן ליכט.
און וואַרים און שטיל האָט אין בלוט אויפגעלויכטן די גילדערנע וואַר:
איך וועל דיר אַן ערשטלינג געבוירן צום דרייסיקסטן יאָר.

נישט געקומען

אַלע וועגן זאמד און שטויביק.
ברונעמער אויסגעטריקנט, ליימיק.

שמעקט מיין דיל מיט סאָסנע-ריח:
איך וואָרט פון לאַנג מיין גוטן אורח.

זיבן ליכט אין לייכטער אָנגעצונדן
און שלייפעלעך פון שטילע רגעס אויסגעבונדן.

אָנגעטון אַ ווייסע, לייזונטענע העמד;
פאַרגאַרטלט מיט רויען גאַרטעלע, געבראַכט פון פרעמד.

מיין גאַרטן איז מיט בלוי פון לייך געדעקט —
האַב איך גאַרטל מיט בלויע צוויטן אָנגעשטעקט.

שימערירן זיבן ליכט אויף מיינע ברעמען...
— די קלאַרקייט פון די הענט פאַר וועמען?

האַב איך זיבן ליכט אין לייכטער אויסגעלאָשן
און טיר אויף ריגל צוגעשלאָסן.

שימערירט לבנה-בלאָסקייט אויף מיינע ברעמען...
— די קלאַרקייט פון די הענט פאַר וועמען?

* * *

הָאָסֶט צו מיר גערעדט אַזוינע שטרענגע רייד
אַ נאַכט פאַר אונזערער צעשיידונג.
ס'האַט דאָן געהאַט שוין אַפּגעבליט דער רויטער מאָן
און אַ הייס-פאַרבענקטער מדבר איז געלעגן אַ וואַכער צו די פיס.
כ'האַב אויפגעקליבן אַ דינעם זעמדעלע אַלס זכר
און דו האָסט נישט געוויסט...

* * *

ריילט זיך מיר אזוי היינט וויינען

און דו האָסט פיינט ס'געוויין פון ווייב.

ווייל איך צופאַלן, צופאַלן צום אַקסל פון אַ ווייטן אַזאַ איינעם

און זאָגן: — איך וויין, ווייל איך בין ווייב.

און דו וועסט קוקן מיר אין פנים אַזאַ פאַרעקשנטער און פּרעמדער
און דערווייטערן זיך פון שוועל וועט דיין געשטאַלט.

איך וועל ציטערן און רופן דיך מיט ווערטער און מיט שפּרוכן

פון אַלע לענדער

און וועל זיך איינקלאַמערן אין דיין געשטאַלט און שעפטשען:

נישט פאַרהאַלט...

אַוודאי נישט אומזיסט איז ער צו מיר געקומען,

פאַרנייגט זיך טיף און שטיל און ווייך האָט אָנגערירט מיין האַנט

און מיר געזאָגט: איך האָב געמיינט, אַז דו וועסט קומען, קומען...

זיין שטים געווען איז מיר אי נאָענט, אי באַקאַנט.

ער קומט צו מיר פון שטענדיק אָן אין פּריילעכסטע מינוטן;

קומט און שטעלט זיך דורכזיכטיק פאַר מיין געמיט.

צעקושט זיך ווי אַן אייגענער און נאָענטער מיט מיינע בלוטן

און לייגט אויף ברעם מיר נידעריק אַ דינעם, אומעטיקן שניט.

* * *

אונזערע ביינאכטן ליגן מיט טיכער צוגעדעקטע.
מזרח קוקט אריין פארשעמט אין אונזערע שויבן.
וואַגערן זיך חלומות אויפן דיל באַפלעקטע —
אויף די דעכער וואַרקען קלאַרע טויבן.

קום פרייד אין בעכערס גיסן
און לידער פלעכטן נישט פארפעלן,
רעגן-טראָפּ האָט אָנגעפילט די גראַבנט ביז אַריבערפליסן —
ערד האָט גארטלען אויפגעלאָזן אין איר קוועלן.

שנירלען זיך די טעג אין פערל-בלאָסקייט,
איבער פעלדער אויסגעשפרייט אין צווייט-צייט.
איך האָב קוישן אויסגעריטלט, אויסגעפלאַכטן —
אין זיי סערפן פלאַנקען, וואַרטן שניט-צייט.

דאפינדראנאט מאגארע

מיר האָבן זיך באַגעגנט אין אַ הייס-פאַרהלומטן פאַרטאָג.
אויף שוועל אויף דיינער איז נאָך געלעגן די נאַכט אין זילבער פונעם טוי.
דיין וואַרים בליק האָט צוגעצויגן מיינע טריט ווי צו אַ קוואַל פון
אַ פאַרבענקטער ליבשאַפט.
אויף דיינע ברעמען האָט געציטערט דער טונקל פון בעגאַליעס בלוז.

דו האָסט גענומען מיינע הענט אין דיינע,
מיינע זעקס און צוואַנציק זומערס האָבן זיך צעבליט
אין דיינע זעקס און זעכציק אַנגעגליטע זונען.
און בלוז אַ טראַט אָן איינציקער האָט מיך פאַרהיט פון לעצטן שריט.

דו האָסט גערעדט צו מיר אין שפראַך פון דיין געבוירן
און הייס און צארט האָט יעדעס וואָרט געצויגן דורך מיין בלוז.
איך וואָלט די טונקעלע האַר מיינע פאַר דיר געשוירן
און וואָלט פאַר דיר געגעבן דעם ריינסטן טראַפן בלוז.
וואָס זענען יאָרן דען אין טעג פון ווונדער.
ווען בלוז אין חלום איז זעעוודיק דער קלאַרסטער שטערן,
ווען בלוז אין שוואַרצאַפּל צעגליט זיך רינד און רונדער
דער טרוים פון יאָרן צענדליקער אין האַרצן פון באַגערן?

דו האָסט גענומען מיינע הענט אין דיינע
און שטיי געזאָגט : מיין חלום האָט געוואַרט אויף אונזער געבוירן.
איך האָב נישט געוואוסט וווּ זענען דיינע הענט — וווּ מיינע
אין הַב געזאָגט : איך וואָלט די טונקעלע האַר מיינע פאַר דיר געשוירן.

אין דער גאלדענער פרעמד

איין דער גאָלדענער פרעמד

איין דער גאָלדענער פרעמד, אין דער גאָלדענער פרעמד
ליגט אַ זוניק לאַנד ביי אַ גילדערנעם ברעג.
אין דער גאָלדענער פרעמד איז אַ גאָרטן פאַרזאָן,
גייט דער זומער דאָרט אום אין אַ גילדערן געשפּאַן.

אין דער גאָלדענער פרעמד, אין דער גאָלדענער פרעמד
איז פאַרזאָנען אַ טייך, איז פאַרזאָנען אַ פעלד.
אין דער גאָלדענער פרעמד ביי אַ גילדערנעם בוים
וואָרט אַ פייערדיק פערד מיט אַ גילדערנער צוים.

אין דער גאָלדענער פרעמד, אין דער גאָלדענער פרעמד
שטייען בושלעס מיט פליגל צום מערב געווענדט.
אין דער גאָלדענער פרעמד ביי אַ רויקן ברעג
איז געשוואַמען אַ גילדערנער שוואַן מיט די טעג.

אין דער גאָלדענער פרעמד, אין דער גאָלדענער פרעמד
איז פאַרזאָנען אַ טאָג און פאַרזאָנען אַ נאַכט.
אין דער גאָלדענער פרעמד, זאָלבער אַכט, זאָלבער צענט
אין אומגליק פאַרגייען די גילדערנע הענט.

אין וואַגל

עס האָט פון די הימלען קיין טראָפּ נישט גערעגנט,
ווען מיר האָבן די קעמלען אין מדבר באַגעגנט.
מיר האָבן ווי טעג זיך אין מדבר פאַרזעצט
און פון מאַגערע לאַגלען דעם דירשט-וויי באַנעצט.

אויף צעגליטן זאָמד האָט די רו אונז געפונען:
אויף געכוואַליעטן וויסט איז דער טרויער צערונען.
מיר האָבן דעם אומעט, ווי אייזן געהאַמערט,
ווען ס'האָבן שאַקאַלן דעם מדבר באַיאַמערט.

דויק, מיין לעבן! דער ווינט רייסט די טיר;
שטילער, מיין לעבן! ס'ברענט זון איבער דיר,
געפירט האָב איך דיך ביי דער רעכטער האַנט
צום לויטערן לאַנד, אין צווייען געשפּאַנט.

*

באלאָדענע קעמלען, אויף געכוואַליעטן בליאַסק פונעם זאַמד,
טראָגן מתנות פון ווייטע מדינות צום נאָענטן לאַנד.
ביי אינזערע שוועלן ווינט שפע אַ קיילעכדיק יאָר,
דאָס וואַסער איז לויטער און קלאָר.

מיט טויזנטער ברכות געבענטשט ציען טעג ;
באַטראַפנטע גראָזן ביי יעטוועדער שטעג.
ביים שוועל פון געפרוּוטן און שטילן געצעלט
רוט געלייטערט די פרייד פון דער וועלט.

גלוסטטיקע

אַ יילנױז געמאַסטן דיינע װײטן,
גלוסטטיקע, דו, רױע ערד!
װי זאַל איך דיין גלוסטטיקייט פאַרבייטן?
דיך צו טרעטן איז מיר באַשערט.

איך האָב געװעקט און האָב געצונדן דיין פאַרטאַג
און פאַרריגלט אַװנטשלאַס.
טיליק נישט מײן טאַג מיט האַרבער שטראַף,
בײן זאַט מיט פּוילער טרױער-מאַס.

בײ װײטן שלײאַך געריטלט און געשפּינט
און נישט באַגערט געפאַנג.
אײנגעזאַמלט רױטע, בלויע פעדימער אין בײנט
און אויסגעפלאַכטן אַ געשאַנק.

געשעפט פון קלאָרע ברונימער האָב פולע קריג,
אַנצוטרינקען דורשט פון טאָג,
מיט לידער איינגעוויגט דיין טרויער-וויג,
איך קאָם דיין טאָג און צוואַג.

כיפּין פול מיט וואַגלעניש און וואַנדערווינט,
ווי שיער נאָכן שניט.
געהאַקט אַ שטעג דורך וואַלדס געדיכטן לאַבירינט
און שטיי אין מיט צעבליט.

אייַלנווייז געמאַסטן דיינע ווייטן,
גלֹסטיקע, דו, רוע ערד!
ווי זאָל איך דיין גלֹסטיקייט פאַרבייטן?
דיך צו טרעטן איז מיר באַשערט.

בענאַרעט, 1927

* * *

מיט פויגל געצויגן אין ווייטע מרחקים,
די האַגלען פאַרמיידן.
געקומען צום שוועל פון געזעטיקטן לאַגער,
גענרייט זיך האַבן שניטער צו שניידן.

געוויגט זיך די תבואה, אַ זאַטע דערשטאַנען.
געשפּאַרט פון שייד האַט דער קאַרן.
מיט ליידיקן בין איך ביים שניט-פעלד געשטאַנען —
ס'האַט קיינער אַ זאַנג נישט פאַרלאָרן...

אינדיע, 1927

* * *

פרייד געטיליט מיט צווייג און גראָז און קרייטער,
ביי ווייטן וואַסערל מיט מידקייט זיך געטויליעט.
אָוונט-פינצטערניש געצונדן אין דעם שייטער —
צוגעהערט ווי פייער האָט אין בלוט געהויליעט.

אויסגעטון פון לעבן, מיטן ווינט געטראָגן.
שטיין געלייגט צוקאָפּנס און געבענטשט זיין האַרטקייט.
אַ באַהעלטע אויפגענומען אַלע פלאַגן
און געזונגען לידער אייגענער גענאַרטקייט.

* * *

באַרנאַם, פאַרנעם, מיין בלוט,
אין מיר דעם גאַנג פון וועלט;
אין בויג, זיג-זאַג און רונד,
איר גאַנג איז נישט פאַרשטעלט.

בליט מיין וועלט-פאַרמעג
באַבלעטערט און באַטויט,
באַרעגנט און באַזונט —
פיל חסד מיר פאַרטרויט.

קוואַל האָב איך באַוואַכט.
צער און פיין באַהעלט.
דורך טאַג און נאַכט געוואַכט,
טראַט האָט נישט פאַרפעלט.

ביי שוועלן ווייט און נאַענט —
איך בענטש דעם טרוקן ברויט;
מיין וואַנדער-מיד גערוט
אין רחבות און אין נויט.

צוואַג מיך אין דעם טוי,
וויטערט ווינט געביין;
געלערנט מיינע טעג
פאַרוויגן וועלטס געוויין.

באַמבי, 1927

מיינע טעג

איך צי אָן מיינע טעג אויף שטריק

און בינד זיי און קניפ זיי

אין קנופן.

זיבן מאָל זיבן.

זיי זאָלן נישט קענען ציען

פון מיינע וואַסערן אוימענדלעכע

צו דורשט פון מדברקייט.

איך צי אָן מיינע טעג

אויף שווערע שיפן-שטריק

און קניפ

מיט קנופן זיי

צו שווערן זעגלבוים,

זיי זאָלן נישט זינקען אין די טיפע אָפּגרונטן

אינאיינעם מיט דער זוניקייט.

מיינע טעג,

געריסענע פון אָוונטצייט,

גערופענע פון אָוונטליכט.

„מאַראַמאַ“, 1920

* * *

עס קומען מײך באַגעגענען פרעמדשפראַכיקע,
בײַ האַפנס פון מדינות ווייטע און פרעמדלאַנדיקע.
דערקענען מיר זיך איינס דאָס אַנדערע
אויף ווינק און בליק פון וואַנדערער.

מיר פרייען זיך און טיילן זיך, ווי נאָענטע פאַרוואַנדעטע,
מיט שטרעקעס און מיט ווייטקייטן נישטדאַנקע.
מיר ציען אָן די זעגלען און פאַרטרויען איינס דאָס אַנדערע
און עפענען דאָס ווייטע האַרץ פון וואַנדערער.

אַלפֿאַטראַס

אַלפֿאַטראַס,

אַלפֿאַטראַס,

דיין גוף — פֿערלִמוטער.

בראַנז דיינע פֿליגל,

וואַסער און הימל דיין אויג.

אַלפֿאַטראַס,

— צעפֿלִאַסענע כוואַליעס

דיין שפּיל.

— צעשלאַגענע שוימען

דיין טאַג.

נע-ונד איז דיין גורל,

קרייצנדיק ווינטן

נאָך שיפּן פּון שטאַל.

צירקלענדיק,

נישטערט דיין הונגער

ערדישע אָפּפאַלן.

אַלפֿאַטראַס!

און ווען ליכט
ווערט אין טונקל דערטרונקען —
זענען כוואליעס
דיין היים,
זענען כוואליעס
דיין בעט.
אלבאטראַס,
אלבאטראַס!

טעהיטי, 1921

מאורי-פרינצעסין

מאורי-פרינצעסין,
שוועסטער מיינע.

דער אָונט-שטערן בלייבט דיין פרוינעם קאַפּ
און דער מאַנגא-בוימ באַקרוינט
דיין אינזל ראַראַטאַנגאַ.

דיינע אויגן זענען ווי איילבירטן,
וואָס גליען אין די תאוהדיקע נעכט,
ווען די בלויקייטן פון די וואַסערן
באַהויכן די זוימען פון דיין אינזל ראַראַטאַנגאַ.

שוועסטער מיינע,
דיינע בויגיקע קאַנוס
דערציילן פון שלאַנקן בוימ,
וואָס אויף דיין רו-אַרט
און פון זוניקע פלינקע ברידער,
וואָס לאָזן זיך מיטן וואַסער און מיטן ווינט.

שטייסט ביי די ברעגן פון ראַראַטאַנגא
און כישופסט מיט דיינע אויגן
די שפורן פון דער ווייטער בלאַסקייט,
וואָס קומט צו דיינע ברעגן כישופן
די ברוינקייט דיינע.

סיוועלן די בלאַסע בליקן פון די ווייטע וועלטן
דיין זוניקייט ביז צו בלאַסקייט זייגן.
און דאָן וועט דער יאוש קומען
און טונקעלער, טונקעלער מאַכן
די זניקע שוועסטער דיינע,
די זניקע ברידער דיינע.

פאַרוואָס דען איז דיין איילבירט-בליק
פאַרצויגן מיט דער פרעמדער בלאַסקייט
פון די ווייטן ?
מאָרי - פּרינצעסין!
שוועסטער מיינע !

וואנגאנאוי

צו די ברעגן פון וואנגאנאוי
קומען מאורי-מיידן, טוקן זיך די ברוינע לייבער
צו דעם גאָט פון וואנגאנאוי.

ס'איז געוועזן צייט פון שקיעה,
האָבן אַלע מאורי-מיידן מיט די נאַקעטע נישט-געטאַטוירטע-לייבער
אין וואנגאנאויס וואַסערן גענידערט
די ברוינע ברוסטן דורכצולייטערן.

איז דער האַ-גאָט ביזן געוואָרן,
האָט ער אַלע מאורי-מיידן
פאר אַ קרבן אויפגעפאָדערט
צו דער שקיעה.

קומען הייליקע מאורי-טשיף-לייט
מיט די אויסגעטאַטוירטע לייבער
צו דעם גאָט פון וואנגאנאוי
תפילה-טוען.

בעטן זיי געבעטן פון פאָרגעבונג:
— ס'האָט דער האַגאַט אונו פאָרגעסן,
ס'האָבן די טעכטער אינווערע געזינדיקט,
נישט געלאָזט דאָס פנים טאַטוירן — —

האָבן זיך וואַנגאַנואיס וואַסערן געקאָרטשעט,
ס'האָט דער גאַט פון וואַנגאַנואי
ציער תפילה נישט פאָרנומען,
און ס'האָבן צייכנס זיך גערויטלט, אויף די וואַסערן
געציטערט...

נייזעלאַנד, 1921

קארו

דורשטיק זענען די אָדערן
פון דיינע פונדאמענטן
און טרוקן דיין אָנגעגליט האַרץ, —
קארו.

אין די אָנגעגליטע טעג פון דיין לעבן
קוקט דער דורשט אַרויס
פון דיין דורשטיקער סאַרנע;
ווערן די אויגן פון דער סאַרנע
אין וואַנזין דערטרונקען,
טרינקט די זון
דיין ברענענדיקע אומרו, —
קארו.

פון צווישן דיינע אָנגעגליטע, גלוט-געפּלעקטע שטיינער,
קוקן מיט אויסגעשטאַראַצטע אויגן
דיינע טויטע טייכן
אין צעברענטע פעטן
און לעכצן נאָך שטורעם און רעגן.
ברענגט דער מדבר
זיילן אומעט מיט זיך צעטראָגן,
פּלאַנצט זיין מדברדיקן אומעט
איבער דיינע ווייטקייטן, —
קארו.

ווערט דיין מדברדיקער אומעט
פארוואַנדלט
אין אַ ציטערדיקער אומרו
פאָרן טאָג
וואָס קומט.
קומט די נאַכט און באַהויכט דיין טרוקנקייט
מיט אַ פייכטן אָטעם —
ציטערן דיינע בערגיקע פלאַכן, —
קאָרו.

איך האָב דיין בליק דערשפירט
אין דיין גרוינאַמקייט,
אין דיין בענקענדיקער, אומעטיקער אומרו, —
קאָרו.

איך טראָג דיין אומרו אין מיין אומרו, —
קאָרו,
מיין קאָרו!

טערניא, 1921

אויף אפריקעס וועגן

אויף די ווייסע זאמדיקע אפריקעס וועגן

חלומען הפקדע טריט

פון בראָנזענע זולן

און וואַכע באַסוטוס.

דורך טאָג און דורך נאַכט

ציען זיך בליקן פון טונקעלער פאַרחלומטקייט

דורך נעפלען פון שוואַרץ-אַפּלען

צו געל-גרינע טריט

אין זילבערנע זאַמדן

אַפריקעס ווייטן.

ציט זיך אַ קינד פון פאַרגייענדיקן

געל-גרינעם האַטנאָטאָט.

דער לעצטער פון שבט.

זוכנדיק טריט פון זיין ברודער

אין אַפריקעס זילבערנע זאַמדן.

און מער נישט ווי טריטן פאַרחלשטע

האַט זיין פאַרגאַנגענער ברודער

אַ זכר געלאָזן

דעם לעצטן פון שבט,

אויף זילבערנע זאַמדן.

אין אַפריקעס ווייטן.

זילולעגער, 1920

קאלאהארי

נאך נישט אויסגעטרוקנט זענען דיינע דורשטן
אין דער טיפעניש,
קאלאהארי.

עס ציען זיך ווי נערוון לאַבירינטיק דיינע אָנגעגליטע שעהן
דורך דעם וויי פון דיין צעגליונג.
וויפל גופים ס'קניפן אָן זיך
אויף געלעצערס ליגנדיקע
מיט דיין מדברדיקער בראַנדיקייט, —
קאלאהארי.

אין דיינע זאָמדן
וועט אויסגעטרוקנט ווערן
דער בליק פון בושמאן.
און דורשטן וועלן דיינע זאָמדן
נאָכן טראַט פון פלינקן בושמאן,
ווי עס דורשטן דיינע זאָמדן
נאָך די טריט פון לייב און לעמפערט, —
קאלאהארי.

עס ציט געדאַנק זיך ווייט צו די מרחקים
פון דיין גליירו אין די זאָמדן, —
קאלאהארי,
קאלאהארי!

* * *

דריי און דריי זיך, שפינדל־ראָד,
איך שפין אַ ליד ביי ווייטן טויער.
פרעמדע טירן ווערן נאָענט —
שפין, פאַרוועב מיין רויטן טרויער.

איך טרעט און טרעט דיך, ווייטע ערד;
שפילט דער ווינט אין באַמבוי־בינט.
איך ניג מיין טאָג און ווער נישט מיד.
שפיל, אַ, ווינט, מיט מיר אַצינד!

שפיל, אַ, שפיל, מיט מיר אַצינד:
קערן קוועלט און שפאַלט דעם גרונט.
כ׳זאָב צו ערד מיין טאָג גענייגט,
טרייבט דער וויין פון פאַס דעם שפונט.

דריי און דריי זיך, שפינדל־ראָד,
איך שפין אַ ליד ביי ווייטן טויער.
פרעמדע טירן ווערן נאָענט —
שפין, פאַרוועב מיין רויטן טרויער.

* * *

בין אַוועק אין ווייטן לאַנד.

יאָג און יאָג

דעם פינען-זשום,

צירקל, צירקל, רינג אַרום

אין צעבליטן

זומער-רום.

*

אויסגעוואַשן מיינע טריט

אין אַוועק

אין ווייט געדראַנג.

פויגלען

פליען פון מיין לאַנד...

אוי,

ווי טרויעריק

און

באַנג!

קומט אנטקעגן שטורם-וויט,

לייב מיינס

שניידט

זיין הפקר-פייף.

וויג מיד,

ווינט,

ווי קאַרנזאַנג.

טראַג מיד,

ווינט,

ווי וואַלקנשטרייף!

פויגלען

בליען פון מיין לאַנד..

אוי,

ווי טרויעריק

און

באַנג!

בושלען

בושלען, מיינע בושלען,
בלויז אינדערמאָרגנס,
אין די טונקעלע פליגלען
האַט איר נאַכט פאַרבאַרגן.

בושלען, מיינע בושלען,
וויגנדיקע וואַלקן,
וואָס האָט אייער קומען
אַזוי לאַנג פאַרהאַלטן ?

בושלען, מיינע בושלען,
פון דער ווייט געפלויען —
מ'קלייבט שוין פון די פעלדער
און מען לייגט אין סטויגן.

בושלען, מיינע בושלען,
פון דער ווייט געצויגן —
האַרבסט אויף ווייטע וואַסערן
טראַגט איר אין די אויגן...

1929

געווייטער

טאָג איז געקומען מיט שטרייט און מיט קריג,
געבראָכט צו מיין פענצטער אַ ביזן געוויטער:
איך קלייב גרינע ריטער צו פלעכטן אַ וויג,
פאַרוויגן דעם ביזן געוויטער.

הדסים און ווערבע און לילב געריסן
ביי רויקע וואַסערן און שטראַמיקע פליסן:
איך אייל מיר צו ריטלען און פלעכטן די ריטער —
אַ וויג צו פאַרוויגן געוויטער.

געפלאַכטן די וויגן, מיין שטורעם פאַרוויגן,
איז שטורעם אויף דרויסן געוואָרן אַנטשוויגן.
באַוואַכן מיין שוועל, געשטעלט האָב איך היטער,
צו וויגן, פאַרוויגן געוויטער.

הימאליען, 1927

* * *

רײַג און וויג זיך, קינדער-וויג,
און פאַרוויג מיך מיט דיין ליד!
איך בין צו פרי פון דיר אַזעק
אין פרעמד, צו זוכן רו און פריד.

איך האָב גענישטערט און געזוכט,
האָב געוואַנדערט, נישט גערוט,
און פאַרהאַנדלט מייע טעג
אויף וועגן שאַרלאַכע פּין גלוט.

האָב געשיפט פון ברעג צו ברעג
און געשניטן פעלזנגרוי,
אַרומגעיאָגט דעם זומער-פאַרב
און געצוואַנגן נעכט אין טוי.

איך האָב אויף ים געלאָזן טעג
און געמאַסטן שווינדלטרעפּ,
כ׳האָב מיט שלייפלעךן שאַרלאַכע
איינגעפונדן שוימענצעפּ.

בושנאָס-איירעס

פאַראַנקערט מיינע טעג ביים ראַנד פון אַרגענטינעס שוועל, אין שוועסטער-טייך, לאַ-פלאַטאַס ברוינעם, זאַטן שטראָם. דרום האָט צו מיר גערופן: נישט פאַרפעל, בלייט דער דאָרן אויף מיין ערד, און ס'קוועלט דער ווייצן-זאָם!

אין שלאַנקע גאַסן ווירבלט רוישיקער גענוס, פון געל-פאַרבענקטן סאַקסאַפּאָן באַגלייט. זאַט און הונגער כוואַליעט זיך אין איבערפלוס און פרעמדקייט בלייט צופוסנס עקאליפט פאַרווייט.

שפאַלט גלעקער-קלאַנג געמיט אין פרומען-געבעט: קניט סעניאָר מיט זינד פאַר הייליקער מאַריאַ, אויף גאַסן האָט תאוּוה הויך געשפעט, געטובלט פייער אין גלי פון סעניאָריטעס, קאוואַליערן.

געטובלט פייער אין גלי פון סעניאָריטעס, קאוואַליערן שלאַנק געכאָוועט, רונד געגלידערט, בויגיק! ווי עס וויכערט בתולה-פייער אין די פאַלדן — סעניאָריטעס, לייכט געפליטערט, טונקל-אויגיק!

*

פירט מיך טראָט, וווּ נויט בלייט בלייך אין שויבן
און וווּ עס ליגן ווונדיק טעג פאַרשניטן —
טרויער האָט זיך גידעריק, ווי איך, צו דרערד געבויגן.
זעהן האָבן שורותווייז געשלאָגן און געמיטן.

שילעכט האָב איך אויף דרום-ערד מיינע טעג באַוואַכט,
מיט פרעמדקייט זיי געלערנט ווי צו שטומען:
געגאָרט זיך חברן מיט ווינט און טוי און נאַכט —
זענען טעג אין טרויער-פליסן זיך צעשווומען.

בינאַס-אירעס, 1925

מיטן געליץ ים

פייפט, שיפן!

שניידט דעם נעפל מיט אַ ברומען...

שניידט, בליצן!

רייסט שטיקער הימל-קריעה.

שלאַגט, דונערן!

איבערן קאָפּ

און איבער פינצטערע תהומען.

שמייס, רעגנשטראָם!

מיר שטייען אַלע אָנגערייט אין רייען.

אַ...

הענט ביים רודער!

מיר זענען יונג אין טעג און יונג אין יאָרן.

אַהינטער גרינט אַ פּרילינג אויף די פעלדער...

פייפט, שיפן!

שניידט דעם נעפל מיט אַ ברומען.

וויג זיך.

ים !

שליידער פלינדע גבורה

איבער צוימען,

איבער ברעגן.

מיד גייען,

מיד קומען

דיר

אנטקעגן.

* * *

מיין פענקשאפט די ווינטן געגעבן,
זיי זאלן מיין בשורה פארטראָגן:
מיין וואָל אויסגעשפונען פאַר שיינע געוועבן —
גענוג נאָכן ווינט זיך צו יאָגן.

אויף מיין שפינדל דעם פורפור געפאָנגען
און געוואַכט ביז די גרויע פארטראָגן.
געשפונט האָב איך שטילע געזאָנגען —
גענוג נאָכן ווינט זיך צו יאָגן.

איך בין, מאמע, היים - פארבענקט

איך בין, מאמע, היים-פארבענקט און וואַנדער-מיד.
כ'האָב איינגעזאָמלט אין בינט סוף-זומער היי,
רו באַגערט מיין טראַט אַצינד,
גענוג געצוואַגן זיך אין רעגנשפּריי.

די טרעפּלעך, מאַמע, פון דיין שוועל
זינגען שטילע היים-געזאַנגען.
געטראַגן האָב איך פרייד דער וועלט
און בין צו ווייט פאַרגאַנגען.

איך האָב געצונדן קנויט נאָך קנויט,
האַרבע פינצטערניש דערפרייען ;
קליינוואַרג וואַלגערן זיך ווי שטיין ביים וועג —
האָב לינדערן נישט געקענט דעם ווייט די ווייען.

שרייבסט: טויבנשלאַק האָט מען אויף בלוי געפאַרפן,
ייִניץ פעדערן זיך און וואַרטן אָפּ דיין קומען — — —
יא, מאַמע, קריכט הונגער איבערן ציפערבלאַט,
איך וואַרף אים מיינע שעהן — ער ווערט נישט זאַט.

איך האָב דערגרייכט צום ווייטן-נאַנטן באַרג,
ווי לעבן ליגט נידעריק פאַרשמיסן.
צו מיר האָט טרויער אַראָפּגענידערט שטום און שטאַר
און האָט מיר קריעה איינגעריסן.

איך בין, מאַמע, היים-פאַרבענקט און וואַנדער-מיד...
איך ווייס, עס וואַרט אויף מיר דער גראָזן-רויש.
איך וועל קומען, קומען, מאַמע-פרייד —
ברענגען וועט דיין וואַגל-קינד אַ פולן בשמים-קויש.

אינדיע, 1927

* * *

איך שרייב צו דיר און צייל די יאָרן :
איינס און צוויי און דריי און פיר — —
נאָך יאָרן וואַנדערן פון טיר צו טיר
וואַלט גוט געווען אזוי,
ווען כ'זאָל מיין קאָפּ שוין קענען געבן רו
און מיין געמיט — אַ ווינקל ערגעץ-וווּ,
צו קענען רויק און באַזאָכט אַראָפּנעמען דעם יאָך
פון זיין פּסדר אויף דער פרעמד.

איך טראַכט : איך זינדיק שווער מיט מיינע רייד,
כ'האָב אומעטום דאָך אָנגעלענט מיין קאָפּ
און האָב געאַנט — ס'איז היים.
און כ'היט ביז היינט דעם טעם פון יעדן שטויב.
איך טראַכט : איך זינדיק שווער מיט מיינע רייד.

ווי וואָלט מיין האַרץ געפרייט,
נאָך יאָרן וואַנדערונג פון טיר צו טיר,
כּוּזאַל קענען קומען פאַר דיין שוועל
אַ שוין באַרויקטע קעגן וועלט און קעגן דיר!
איך דין,
איך בין אַ טרייער זעלנער ביי דער וועלט
און כּוּטראַג סימנים איינגעקאַרבט אין מיין געמיט
פון קאַמף און פון פאַרלוסט.
איך טראַכט: צי וואָלסטו מיך אַזוינער נאָך דערקענט?
מיינע האַר זענען נאָך שוואַרץ.
און אויגן — טונקעלע ווי געווען.
נאָר ווען-נישט-ווען
פאַרגנבעט זיך אַ לייכטער שוידער,
ווי פון אַ חלפדיקן שניט אויף מיינע הענט:
דאָס איז אַן אַפּקלאַנג בלוז פון צוועען
אַזויפיל עלנט ביי דער וועלט.

טעראַסטאָפּ, 1928

* * *

רײענסט מיינע בריוו און טראַכסט אַוודאי,
אַז די וועלט האָט מיך נישט אויסגעלערנט צו זיין קלוג
און אַז איך געוויין מיר צו אַיעדע לײַאָדע.
אַוודאי, מאַמע,
עס ציט מיין בענקשאַפט נאָך צו יענע טונקעלע זומפן,
וואָס ביים ווערבּעדיקן ברעג פון טייך,
און כײַב נאָך אַלץ צו גיין אַקעגן יעדער היימקערנדיקער סטאַדע.
קלוגשאַפט, זאָגט מען, איז אין ווערט פון גאַלד געוועגן ביי דער וועלט
און פאַר קלײַנגענדיקע פאַר מטבעות געלט
איז דאָ פון אַלדאָס גוטס צום איינוויגן די מאַטקייט פון אַ מידער האַרץ.
איז דיין טאַכטער אַזאַ מין פּויגל,
וואָס האָט שוין אויסגעפרוווט די פּליגל קעגן יעדן ווינט.
און האָט דעם חשבון פון די טעג שוין איינגעקאַרפט אין וואַנדער.
אַזאַ מין פּרי איז שוין דיין טאַכטער,
וואָס האָט געהייסן עטל ביי דער היים
און וואָס איצטער הייסט זי אסתר ביי דער וועלט.
איז זי נאָך אַלץ אַזאַ מין ווילדע יאַגדע,
וואָס וואַקסט ביים אומבאַמערקטן פּלויט, אויף יענער זייט פון עפל-סאַד
און אַלץ וואָס טרעפט מיט איר
איז איר קיין נפּקא-מינה.
צי ס׳אום, צי גראַד.

איז אפגלאנג פון יחוסדיקן בלוט

ריסט ארויסגעקומען, באַבע, אין דיין סאַמעטענעם בגד,
באַגעגענען אַן אַפקלאַנג פון דיין בלוט,
און ס'האַט דער שוואַרץ פון סאַמעט זיך גערוינצלט
אין לעצטן אַפגלאַנג נאָך פון יחוסדיקן בלוט.

איך האָב אַזויפיל שיפן, באַבעשי, אויף וואַסערן געמיטן
און ס'האַט אַיעדע שיף געלאָזט אַ קרובהשאַפט אין בלוט.
ווער האָט געקענט דעם אַפגלאַנג פון אַ ווייטן שמייכל צו פאַרהיטן,
ווען ווייטע וואַנדלונגען האָבן דורכגעקרייצט מיין בלוט?

נישט קוק אויף מיר אַזוי פאַרדראַסיק ווי אַ פרעמדע —
ס'איז דיין אייניקל דאָך אַלעמענס אַ קינד.
כ'האַב ליב ביז ווי דעם שטויב פון אַלע לענדער
און טראַג אַ קאַרב פאַר אַיעדע אומעטיק געזינד.

וואָס זיצסטו, באַבעשי, אַזוי פאַרטרויערט?
אויף וואַס-זשע טוט דיר, באַבע, אַזוי באַנג?
אַוודאי האָבן צוואַנציק ווינטערן געדויערט
ביז ס'האַט דערקייקלט צו דיין שוועל דיין אייניקלס געזאַנג.

האַמעל, 1928

ציגיינער

געמין

ציגיינער זענען היינט געקומען אין מיין דאָרף אַגאַי, ציגיינער ברוינינקע, מיט בוידן און מיט דראָבנע פּערדלעך, מיט קינדערלעך פאַרמורזעטע, מיט צעפּלעך און מיט רינגען, מיט קליידלעך פאַרביקע, מיט בלאַנקנדיקע ציין און אויגן — געקומען זענען זיי ווי האַרבסט-פּויגל אין מיין דאָרף צו זינגען: — גיב, שוואַרצאויגיקע, גיב, קראַסאָוויצע, גיב דיין האַנט, די שנייזקע, ווי אַ בין אויף שויבן זשומט אַרויס דיין מזל פּון די אויגן...

האַב איך מיין האַנט זעגעבן צו לייצען מיין מזל
אַ פלינקער טאַכטער פּונעם ווינט,
האַט זי ברייט צעשמייכלט זיך און ברייט געלאַכט:
— אַך, דו, פּויגעלע, דו, טייבעלע, דו, פלינקע שוואַלב!
האַסט אַ פליענדע נשמה און אַ ווייטע האַרץ,
וואָס ברענט און צינדט.
און האַסט דעם טויט נישט איינמאַל שוין געקוקט אין אויגן.
זאַגסט: דו ביסט געבוירן דאָ, אין דאָרף אַגאַי —
איך וועל שוין בעסער גלויבן דיינע אויגן,
דיין האַנט איז מיר אַ ווייטע און גאָר ניי ;

זי קומט פון ווייטע וואסערן און טיפע אָקעאַנען,
און ביסט פון ווייט אַהער געפּלויגן.
און דאָ, זע איך, אַ בענקשאַפט זיצן אין דיין האַרצן,
אַ בענקשאַפט, טייבעלע, אַ בענקשאַפט צו אַ בלאַנדן,
אַ אַדלערל, אַ אומרויקער גייסט, אַ נע-וונדיק,
און געבוירן ביסטו נע-ונד פון זיינעטוועגן.
די יאָרן דיינע לאַזן אויס זיך ערגעץ אויף אַ מיטן פון די וועגן,
אויף וואַסערן ערגעץ, צי אויפן האַרץ פון מדבר...

אַ דאַנק, ציגיינערלעך, אַ דאַנק אייך פאַר מיין גורל טרעפן,
כאַטש מיין גורל איז מיר גאַרנישט ניי.
אַ, איר ברוינינקע, איר, קינדער פון דעם ווינט,
איר, פויגל האַרבסטיקע, אין אומרו און אין בלאַנדזשען!
ווי איר, וועל איך דאָ מיטן ווינט פאַרביי.
אַ דאַנק, וואָס איר זייט היינט צו מיר געקומען אין אַגאַי.

קריים, 1928

* * *

איך בלאַנדזשע מיט שאַף און מיט רינד.
אין וועג מיין טראַט אויסגעאיבט.
איך שטיי אויפן שייד-וועג אַצינד
מיט טעג אויסגעזיפט.

פריידיקער שוועל פון דער וועלט,
דערנען מיינע וואַנדערער - טריט!
עס האָבן מיינע טעג דיך פאַרפעלט,
פון וויכער זיך נישט אויסגעהיט.

צעגייט אייך, פאַרשאַטנטע שטעגן,
אין שטיין און גראַניט!
קום, פריידיקער שוועל, מיר אַנטקעגן,
דערנען מיינע טריט און באַהיט.

רויטע פאזאנען

קימען געלאָדענע שיפן אַנטקעגן פון וואַנדער-געפירט
מיט ברומען דורך גרויע טומאַנען.
פלאַטערט מיין טיכל ביי ווייטע און נאַנטע ימען —
מחשבות ווי רויטע פאזאנען.

האַב איך געלאָדענע קוישן מיט גרוסן געטראַגן פון היימישע ברעגן,
די ווייטן דעם אומעט צו לינדערן:
ווען טראַט האַט דערוואַנדערט געגאַרטע, געחלומטע שוועלן,
געקומען מיר פויגל אַנטקעגן צו פלינדערן.

בין איך געקומען צום שוועל פון ווייטן און גלוטיקן לאַנד
און געפונען די שפע פאַרשפעטיקט:
געזעסן מיט שאַף און מיט רינד אין טרוקענעם פעלד,
מיט טרויער דעם הונגער געזעטיקט.

אַ, וואַגלער, געזאַטלט אין רויטע געשפאַנען,
אין וואַגל דורך גרויע טומאַנען!
אַ קיילעכדיק יאָר ביי מיר טאַגן און לויערן
מחשבות ווי רויטע פאזאנען.

פאַרט-אַרטור, 1926

* * *

פון שוועל צו שוועל געגאנגען
און געפונען אלע טירן אויפן ריגל:
ווערטער מיינע, אויסגעהיטע פון געווימל
און פארהוילטע אונטער זיגל — —
לידער מיינע, אויסגעבאדענע און קלאַרע,
וואַכט אויף פון אייער וויינאָרט,
פאַרשפרייט אייך אין געפייניקטן געזעמל
און זאָל ריזלען אייער היילוואָרט.

* * *

טראַט מיינער, נישט געשטרויכלטער ;
טראַט איינציקער, איבערגעגעבענער !
געפירט האַסטו מיך איבער וועגן געהויקערטע
און דורך צלמים, געקרייציקטע,
גיי דיין גאַנג נישט געלעסטערטן
צו דעם לאַנד אויסגעחלומטן...

לויערן ווינטן, מחנות אויסגעהוינגערטע ;
שוימט גריווע פאַרעקשנט און צאָרנדיק.
טובל זיך, טראַט מיינער, דורכגעווינטיקטער,
אויף שליאַך אָנגעגליט און דאָרנדיק,
גיי דיין גאַנג נישט געלעסטערטן
צו דעם לאַנד אויסגעחלומטן...

* * *

ר' י עס נעמט די זון צו זייען

אויף די אָוונטיקע ווענט,

ווערן אומרויק אין צווייען

מינע הענט.

זייבן אָן די שאַטנס גייען

איבער טרעפּ פון ווייטסטן ברעג.

שליס איך זיך אין טרייסטע רייען

אין מיין וואַנדערדיקן וועג.

זאַמל איך די מדבר-שנייען

פון דעם ווייטסטן האַריזאָנט.

ווערן מיר לייכט די מאַטע ווייען,

וואָס מיין וואַנדערן דערמאָנט.

הימאלייען, 1927

0111-521212

מדבר

I

מדבר-ווינט און מדברס ברענענדיקע בענקשאפט אויף מיינע ברעמען —
שנירל, קארטוואן, דורך מדברס געלע זאמדן!
וויג מיך איין אין תפילה-אָוונטיקער, אויף קעמלס גאַרנדיקן הויקער:
פולע קוישן פירן מיר מיט בשמים און מיט ווירצן —
פון דאַנען ביז באַגדאַד איז העט, נאָך ווייט.

פילאָטעמדיק פאַלט צו די נאַכט אויף מיינע פינגער
 און וויגט אין שאַטן איין מיין קאַראַוואַן.
 מיר זענען טרייע אויגן פונעם מדבר,
 וואָס שפּיגלען זיך אין קלאַרע קוואַלן
 און נישט קיין איינציק טריפּנדיקער טראָפּן וועט אונז געשאַנקען ווערן
 צו קילן דורשט פון מדבר-נױט, אויב אונזער שעה וועט שפּעטיקן
 אין דרימל.

וויג זיך, הויקער, וויג דיין שכנס שאַטן אויף די זאַמדן:
 פולע קוישן פירן מיר מיט באַקסער און מיט טייטלען —
 פון דאַנען ביז באַגדאַד איז העט, נאָך ווייט.

III

איי-ליו, עס דרימלען שוין די ברעמען.
איי-ליו, וויג זיך, שאַטן, אויף צוויי-גאַרנדיקע קעמל-הויקערס!
שטילער, מדבר-גלעקלעך, אויף קעמלס העלדזער —
נישט וועקט מיט פריילעכקייט די טריקעניש צופוסנס.
עס ציט אַ טאַכטער אסתר, פון אַ ווייטן שבט,
מיט אוצרות אָנגעלאָדן זענען אַלע הויקערס.
אויף אירע שולטערן פאַלן האָר געפלאַכטענע — שוואַרצער סאַמעט;
און אויגן זענען טונקעלער פון מדבר.
און עס קומען איר אַנטקעגן שוועסטער פון דער וויסטע,
פאַלן אויפן האַלדז מיט אַ פאַרבענקטן פליסטער:
חנה, רבקה, רחל שיקן דיר מתנות —
חנה שיקט איר שטילן שמייכל אויף די ליפן
און רבקה האָט איר ליימען-קרוג געשיקט, פון אים צו זעטיקן דיין דורשט.
רחל שיקט דיר אַ גרויס פון אַ פאַרקנסטן האַרצן
און זאָגט, אַז וואַרטן איז געווען כדאי...
איי-ליו, עס דרימלען שוין די ברעמען.
איי-ליו, עס וויגן זיך די קעמלען.
עס ציט אַ טאַכטער אסתר דריי טייערסטע מתנות,
אַלס זכר פונעם מדבר צו פאַרנעמען.

IV

~~א-ב-ג~~!

פירער אונזערער און נביא אויסדערוויילטער;

דו, איינציקער געהייליקטער, געזאלבטער,

העלף אונז, א-ב-ג!

גיב אונז כוח דיין קלוגשאפט אויפצונעמען.

פארבאָהאַלט נישט אויס דיין קלאָר אויג פון דיינע זאַמדן.

מיר טריקענען שוין פערציק טעג...

די קעמלען אונזערע האָבן שוין די לאַגלען אויסגעליידיקט

און האָבן שטאַרע אויגן פאַר דורשט

און פאַרן צו ווי קראַנקע לעמער צו דיין זאַמד.

אַ טראָפן קילן טוי צו לינדערן דעם שטומען לעכצן,

גיב אונז, דו, איינציקער, געהייליקטער, געזאלבטער —

א-ב-ג, פירער אונזערער און נביא אויסדערוויילטער!

מיר פאלן מיטן פנים צו דיין זאמד
 און בויגן זיך פאר דיין אומענדלעכקייט, דו, הערשער פונעם מדבר;
 ווענד אָפּ דיין גרימצאָרן פון אונזער אויג —
 מיר טריקענען דורך דיינע טעג שוין זיבן מאָל זיבן אין צאָל.
 די שטומע מדבר-ציונג האָט אויסגעצויגן היינט פארטאָג די פיס
 און דיינע טרייע דינער דריי זענען אין תפילה געפליבן ליגן פאר
 דיין דורשט.

אַלע אויגן פון דעם מדבר קוקן שטאַר
 און עס ליגן דיינע לעמער אויסגעלייגט ביים ראַנד פון אויסגע-
 ברענטן קוואַל,

מיט אויגן קראַנק פאר צער...

א--5--5--א, איך רוף צו דיר!
 דיין טרייער קנעכט איז צו דיר מתפלל איעדן אינדערפרי און יעדן
 אויפדערנאכט

און בייגט זיין פערציק-ערשטן יאָר פאַר דייענע פיס-קנעכל ביז גאָר
 און בעט דיין וויזהייט געטלעכע אַ ראָט:
 מיין ווייב איז שוין אויף יענער זייט די דרייסיק יאָר
 און אומהיימלעך איז מיר מיט איר אין דייענע נעכט.
 זי איז שוין אַלט און שמעקט מיט אָפגעלעבטע טעג
 און איז נישט יענער פרישער קוואַל,
 וואָס דו האָסט אָנגעזאָגט די קנעכט דייענע פון אים צו טרינקען.
 דערבאַרעם זיך אויף דינס אָן אומגליקלעכן קנעכט,
 צו קויפן מיר אַ יונג ווייב —
 ס'זאָל היימלעך זיין מיט איר אין דייענע נעכט.
 א--5--5--א, איך רוף צו דיר!

אין טרינק מיר יעדן טאָג צו זאָט
פון דייע פליסנדיקע שטראַמען,
און טיפליט מיט פאַרכט איעדער בלאַט
פון דייע תהומען...

גאנגעס

1

טויט איז אין דיין שויס געהייליקט און געבענטשט,
דו, הייליקסטע פון אלע מאמעס!
דיינע וואסער-טראָפּן ציילן תפילות צו דער זון,
וואָס וועקט דיין פנים דריי הונדערט און פינף און זעכציק מאָרגנס דורכן יאָר
ווי לעמער ליגט אַ פּאַלק צו דיינע פיס
אין זוכעניש נאָך גאָט.
באַשערט איז דיינע וואָסערן, אַז דאָס פנים פון גאַנצן אינד
זאָל גאַרן זיך צו שפיגלען אין דיין וואָסער-גלאַט.
אַזוי פיל נשמה-מידע,
פון שמייכלענדיקן לעבן אָפּגעווענדט,
ברענגען טובלען זייער צער.
קומען יעניקע געצייכנטע מיט זינד
צו מודה און מתוודה זיין זיך פאַר דיין ברייט.
און לעבנס-קראַנקע קומען נאָך אַ האַפענונג, אַ שטראַל,
לייגן זיך אויס און שרייען אויפן הויכן קול נאָך היילף — —
ביסטו אַ טרייע מאַמע,
גערוצלט איז דיין שטערן-גלאַט פון צוהערן דעם פּיין...

מיט ערשטן זונענשטראל רייסט אָפּ זיך דער געזאַנג
פון די פאַרלירענע אלמנות,
אויסגעטיילט פון מחנה.
אויף די געגאַלטע קעפּ — דער סימבאָל פונעם אומגליק.
און שוואַרצע פלעקן פאַלן מיט אַ פליסטער צו.
נעמען דיינע ליפן, מאַמע גאַנגעס, ציטערן,
ווי אַ געוויין וואָלט זיך געריסן פון דיין האַלדז.
און די געהאַרכזאַמע מאַנאַכן דיינע פאַרטאַצן און פאַרטויבן דיין געוויין;
מיט טעניץ און צימבלען קומען זיי דעם ערשטן שטראַל אַנטקעגן
און פייקלען אויס די פרייד מיט הילכיקע געשרייען:
אַ, גאַנגאַ, גאַנגאַ, הייליקסטע פון מוטערס,
דערלויב צו ווערן געהייליקט אין דיין טיף!
און פאַלן ווי פויגל קראַנקע
מיט עקסטאַז פון הללויהס אויף די ליפן,
באַגעגענען די פרייד פון טויט.

אין די פהנים, מיט בראמינער-צייכן אויף די שטערנס,
 מצדיטירן מיט בודיסטישער רו אויף ליפן;
 שעפן אָן אַ הויפן פון גאַנגאַס הייליקער געשטאַלט
 אין זאָגן טראַפּנווייז די תפילות
 פון גאַט-דערקענטעניש
 אין מענטש-דערלייזונג
 און צו דעם קוואַל פון אַלע ליידן...
 אַ וויאַ דאָלאַראַזאַ איז דאָ איעדער טראַט
 און מען איז קראַנק אין זוכעניש נאָך גאַט.

ײַצן זײ, ווי קראָען אויסגעטריקנטע, ווי ווינטער-צווייגלעך,
די עקריות,

די פאַרשאַטענע פון לעבן,

און ברומען זײער טענה מיט אַ שוואַרצן צאָרן אויף די ליפּן:

— אין אַ גראָז וואָלסטו אונז, מוטער הייליקע, פאַרוואַנדלט,

מיר וואָלטן דאָן פאַר צער אויף אונזער דאָרן-בעט די הענט נישט בײַסן

און אַ טראָפּן טוי וואָלט אונזער גרין דערפרייט.

קאַלי האָט אונז צוגעזאָגט געבורט,

טאָ וואָס שווייגט זי

און לאָזט אונז טרינקען אונזער פיין?

אַן עופּהלע אַ קליינס איז דער באַגער פון אונזער האַרצן!

מיר טראָגן שוין אויף זיך דעם צײַכן פון געפאַלענע

און שעמען זיך צו אויפהייבן דעם בליק...

אַ וויאַ דאָלאָראַזאַ איז דאָ אַיעדער טראָט

און מען איז קראַנק אין זוכעניש נאָך גאָט.

* * *

איך בין ווייס און נאָקעטער פון הוילע שטאַמען,
איך ווין דאָ צווישן ברוינע קינדער
און פריי זיך דאָ און טרויער.
איך טרעט דאָ שטיל און טרעט דאָ רויקער ווי שטענדיק,
איך ווין דאָ צווישן אינדיעס טונקעלע קינדער פונעם טרויער.

די וועלט איז קיילעכדיק, די וועלט גייט מיט איר גרויען שטייגער
און אומעטום איז דאָ אַ וועג, וואָס פירט צו נידעריקע גאַסן,
ווי קינדערלעך מיט פופקעס גייען נאָקעט
און מאַמעס זענען אויסגעצויגענע ווי הונגעריקע מאָרגנס,
אין טאַטעס ליגן ווי הינט פאַרעלטערטע פון זוכן צו פאַרדינען.

די וועלט איז קיילעכדיק, די וועלט גייט מיט איר גרויען שטייגער
און אומעטיק ווערט מיטאַמאָל און ס'ווילט זיך וויינען;
נישט אָנרופן ביים נאָמען און נישט דערמאָנען קיינעם.
די וועלט איז קיילעכדיק, די וועלט גייט מיט איר גרויען שטייגער.

איך גיי מיר יעדן טאָג צום ווייטן מויער
און קוק ווי די אין נידעריקע גאַסן האַפקען זיך און פרייען.
עס ציט מיין טראַט צו יעדן נידעריקן טויער
און ס'איז מיר גוט, אי וויל צו זיין אינאיינעם מיט דעם טרויער.

מיין ווייסע הויט דערמאָנט שטענדיק, אַז איך בין דאָ אַ פרעמדע
און אויגן הייסע קוקן מיר אין פנים ווי אַ שונא.
מיין בלוט, ווי שטענדיק, וויל די ביזע רעמעניש אַ נאָענטן פארטרויען.
איך בין נישט ווייס, איך בין נישט ברוין, איך בין נישט קיינע,
איך בין ווי אַלע מענטשן-קינדער, טרויער אַזוינע...

אינדיע, קאלקוטא, 1927

* * *

אסאַרוואַדאַם!

האַט ער זיך פאַר מיין טראַט געבויגן
אונטער צעפליטן מאַנגאָ-בוים.

אַסאַרוואַדאַם!

האַט ער דערקענט מיך נאָך די אויגן
און צוגעפאַלן צו די שפיצן פון מיין זוים.

אַסאַרוואַדאַם!

האַב איך געענטפערט מיט אַ ציטער פון באַדויער
און אָפגעווענדט פון אים מיין טראַט.

אַסאַרוואַדאַם!

איך וועל שוין אין דעם קעניגרייך פון דיניצע מויערן
נישט בייגן זיך פאַר דיין געזאַלפטן גאַט.

* * *

ד' האָסט געהייסן גיין די שומרים,
כדי די טויערן פאַר מיר צו לאָזן אָפּן.
איך האָב דעם טונקל פון דיין מאַנסבילש באַרד דערזען
און בין געלאָפּן, בין געלאָפּן.

איך בין געפּלויגן, איך בין געלאָפּן,
איבער לאַנען, איבער טיפע גריבער.
דיינע טרייע שומרים האָבן מיין וועג מיר נישט פאַרלאָפּן —
כיבין דעם טיפּסטן גראָפּן שוין אַריבער!

צווישן ניין-און-ניינציק האָסט מיר אויסגעקליבן.
צווישן ניין-און-ניינציק הייסע אויגן-פאַרן.
אוי, ס'איז טרויעריק, ס'איז טרויעריק צו זאָגן,
צווישן ניין-און-ניינציק האָסטו מיר פאַרלוירן...

קומען מיר צו חלום אַכט-און-ניינציק ווייבער.
קומען צו מיין בעט מיט אַכט-און-ניינציק טענות:
— אונזער מאַן דער בראַווער האָט אונזער לייב פאַרביטן.
אונזער מאַן דער בראַווער האָט זיין לעבן ערגעץ-ווי פאַרשניטן.
אויף אַפּגאַנער פעלדער, אין די טיפע מורן.
אין געדיכטע וועלדער צווישן חיות-רעות,
איז זיין מאַנסבי'ש פּוח ערגעץ-ווי פאַרבליבן,
אום דיין לייב צו זוכן,
אום דיין לייב צו ליבן.

קומען מיר צו חלום אַכט-און-ניינציק ווייבער,
קומען צו מיין בעט מיט אַכט-און-ניינציק טענות...

הימאלייען

איך האָב די שנייען אייערע קיין איינמאָל נישט פאַרשפעטיקט
און האָב אויף זיי געקילט מיין הייסע פרייד אין בלוט.
מיין וואַנדער האָט זיך אויף דעם העכסטן באַרג באַרוט
און איך בין שוין אין אייער קעניגרייך געזעטיקט.

עווערעסט

1

דאָס שענסטע ליד האָסטו מיר אָנפאַרטרויעט,
דאָס שענסטע ליד אין אייביקייט פון דיינע שנייען.
איך האָב די נעכט מיינע פאַר דיר געטיילט אויף צווייען
און האָב קיין איינמאַל נישט באַדויערט.

איך האָב מיין האַרץ געלערנט קלעטערן
אויף לבנהדיקן שניי פון דיינע טרעפן.
איך האָב מיין טראַט געווינט צו דיינע שניי-פאַרגלייזטע סטעפן
און האָב דיין אייביקייט אין בלוט פאַרגעטערט...

דיין וויסקייט אין לבנה-נעכט
 האָט מיך שוין צוגעווינט צו דיינע שנייען.
 פאַרגעס איך אויף אַן אויגנבלויק פון יענע ווייטע ווייען
 און דעם פאַרדרוס פון דיינע צוגעווינטע קנעכט.

איז מיר אַלץ איינס אויף וואָסער הויך איך קלעטער.
 איז מיר אַלץ איינס פון וואָן עס ציט דער וועג:
 סיי-ווי פירט יעדער טראַט מיינער צום ווייטסטן ברעג
 און אַלץ איז דאָ אַליין פון זיך פאַרגעטערט...

אין לבנה-געכט ווערן דורכזיכטיק די שנייען
און ס'דיכט זיך אויס, אז וואסערן ווערן מיטאמאל געבוירן.
טרעט איך געשווינד און מיין, אז איך בין שוין פארלוירן
און נאָענט ווערן מיר מיטאמאל די פעלדער פון פארזייען.

ווערט אומהיימלעך אזוי אין העכסטן קעניגרייך פון שנייען
און ס'טרייבט מיט האַסט מיין האַרץ און ווערט אַלץ מיד און מידער.
און צו דעם מינדסטן אָנוואַג פון אַ שפראַצונג כ'פאל אַנידער
און נאָענט ווערן מיר מיטאמאל די פעלדער פון פארזייען.

* * *

איז אָפּט פּאָגעגענען מיך דאָ מיט ליד און פייקל
און מיט אַ ווייטן אוראַלט אינעם בליק.
אויפגעטורעמטע אין פעלזיקע געשטאַלטן
פון אַ ווייטן, אויסגעטראַכטן גליק.

— איז אַ יום-טוב-טאָג היינט? איז אַ יום-טוב-טאָג היינט? —
פרעגט מיין האַרץ מיט ווינדער,
פרעגט מיין האַרץ איעדער יום-טובדיקער גרודע.
— הימאלייער קענען טאַנצן, הימאלייער זענען הייס און גלאַנציק! —
ענטפערט אַפּ מיר זייער ווינטיקע און אומעטיקע דודע.

יאפאן

פרייער פריילינג:

פלויען בליען

מיט באגינען-פרייד.

קארשן בליען,

ווייס און ראָז און קארמין-רויט,

מיט דינער, דורכזיכטיקער הויט —

יונגע פרייד,

פריילינג-פרייד.

*

יונגער זומער:

וויסטעריע-הענגלען

הענגען קאָפּ-אַראָפּ,

ווי וויינענדיקע ווערב-ריטלעך,

ווייס און פיאָלעט און ליכטיק-בלוי —

זאטע פרייד,

זומער-פרייד,

*

מיטן זומער :
איריס בליט
לייעדיק און גרינג,
קאָפּ פאַרריסן — סאַמעט באַקן,
הייסע פרייד,
שטילע פרייד.

*

רייפער זומער :
לאַטאַס בליט
ווייס און ראָז.
בלומט אין שטייק וואַסער
אונטער תמוז-זון.
וועקט זלומות פון נירוואַנאַ —
רייפע פרייד,
ווייטע פרייד.

*

רויטער האַרבסט :
כריזאַנטעמען בליען
ווייס און רויט און געל און פּורפור.
שמעקט דער האַרבסט מיט כריזאַנטעמען-קעפּ.
רויטער טרויער,
רויטער האַרבסט.

טאַקיאַ, 1926

* * *

גיי איך מיר מיט גיישעס פלאטערדיקע טאנצן
אונטער די קארשנבויםער פון צעבל'יטן מאי.
איך בין שוין דאָ אַ היימישע אינגאָנצן
און כ'בין ביז מיינע שפיצן האָר זיי טריי.

טו איך אָן מיין שענסטע קווייטלדיקע אָבי
און טורעם-אויף די שוואַרצקייט פון מיינע האָר;
רויט שניידט-אויף די לופט מיין רויטער פעכער:
איך בין שוין דאָ אָן אייגענע ביז גאָר...

* * *

ג' יי איך מיר מיט גיישעס צו די וואסערן,
צו יאָגן די לבנה אויפן טייך.
איך טו זיי נאָך און בוק זיך צו די וואסערן
און ס'קושט לבנה אונז אין פנים בלייך.

פאַלט אויף וואסערן דער האַניק פון די בליטן,
פון אַ קארשן-זיסן און צעבליטן, וויסן מאַי:
לבנה, וואסערן און מיר — אינמיטן —
איעדער חלומט זיך אַ בראַווער סאַמוראַי.

קאַטאָ, 1926

ישׂוּשׂוּם

רָרִי אַ בּוֹיגן זענען אייערע רוקנס אויסגעבויגן.
אַ, וויפל זונען האָבן די קרוינען אייערע געזונניקט!
וויפל רעגנס האָבן די פֿלעטער אייערע געוואָשן!
אייערע שטאַמען רעדן צו מיר מיט דורותדיקער עלטער.
סע שפּאַרן אייערע וואַרצלען מיט אַ יוגנטלעכן פּוח,
אוראַלט־פּוח, ישישים מיינע!
וויפל טריט האָבן אין אייער שאַטן
מיט התלהבות אויסגעטאַנצט די פּרייד פּון לעבן,
ישישים מיינע!

און מענער, שוין אין ווייטע יאָרן, מיט גרויע בערד,
מיט רוקנס גלייך צו אייערע געבויגן,
קומען פּון מרחקים:
טייטלען ביינערדיקע זקנים־פינגער
אויף אייערע נאַקעטע, אויף דרויסן אויסגעדרייטע וואַרצלען,
וואָס צייט אין ווינט און רעגן
האָבן די ערד פּון זיי אַראָפּגעוואָשן.

אייערע פריילינג-יונגע בלעטער
האָבן בלוט מיט חשק צו לעבן נייעם אָנגעצויגדן,
און כוחדיקער בלוט-שטראָם רויטלט זקנימס ליפּן:
האָפענונג אויף יאָרן נאָך לענגערע און זאָטערע
זאָגן צו ישישים-בוימער פאַר די זקנים.

אוראַלט-כוח, ישישים-ביימער,
וויפּל טריט האָבן אין אייער שאָטן
מיט התלהבות אויסגעטאָנצט די פרייד פון לעבן!

יאָפּן, יאָרע, 1926

* * *

הירשן קומען צו מיין פענצטער,
קומען און מען ווארט.
ס'ווייסט איעדערער פון קלענסטן,
אז מייע פינגער זענען צארט.

לייגן זיי זיך מיר צופוסנס
ווי די פיענעס אין א וואלד.
און איעדערער וויל וויסן,
וואס איך היט און האלט.

הירשן קומען צו מיין פענצטער,
קומען און מען ווארט.
גלעט איך זיי די פייכטע שטערנס,
ווי מען גלעט א בלאט.

סאיאנארא

סאיאנארא!

זענען מיר די וועלדער נאָכגעלאָפֿן
און דעם וועג פֿון מײן צעשיידונג מיר פֿאַרלאָפֿן.
סאיאנארא!

סאיאנארא!

האַבן זיך די וואָלקן אָנגעברוגזט
און געצויגן נידעריק איבער דעם זימער פֿון מײנע סטויגעס.
סאיאנארא!

סאיאנארא,

וויסטעריע-הענגלען!
איך לאָז אין אייער שאַטן מײנע טעג,
געוואַשענע אין אייער אָוונטיקער קילקייט.
סאיאנארא!

סאיאנארא,

סאַרנעס פֿלינקע!
איך האָב מיט אייך אינאיינעם נאָכגעיאָגט די פֿרייד אויף פעלדער.
סאיאנארא!

סאיאנאָראַ,
מיינע זומפן!
איך האָב אין פייכטע, טונקעלע פארנאָכטן
איינגעזאַמעלט די בענקשאַפט פון אייערע איינזאַמע גרונטן.
סאיאנאָראַ !

סאיאנאָראַ,
שוואַלפן!
פאַרטראַגט אין ווייטקייט מיינע אָוונט-שעהן,
וואָס איך האָב אין אייערע פליגלען אָנגעהאַנגען...
סאיאנאָראַ !

סאיאנאָראַ !
זענען מיר די וועלדער נאָכגעלאָפן
אין דעם וועג פון מיין צעשיידונג מיר פאַרלאָפן.
סאיאנאָראַ !

יפתחם טאכטער

איך פיר מיינע טעג אין די בערג פון יהודה,

ווי דו אמאל,

מיט דיין ליבשאפט און טרויער.

געקומען בין איך זוכן דינע טריט

און נישט דערגאנגען בין איך

צו דיין בלאַסן טרויער.

דו ביסט מיט צימבלען פריידיקע דעם זיג אַנטקעגן געגאַנגען

און דיין פאַרמשפטונג

מיט טאַנץ באַגעגנט.

דיין טאַטנס בראַך האָט זיך אין ווייגעשריי פאַרגאַנגען,

ווען קולות האָבן יום-טובדיק

זיין טראַט באַגעגנט.

מיט פולע קריג האַסטו געצויגן אין די בערג:

מיט פרייד,

מיט זיפצן

און מיט טרערן.

געגאַנגען ביסטו ווי אַ קרבן פאַר די טעג,

די בענקשאַפט פונעם מדבר

צו פאַרמערן.

אין יהודהם הויכקייטן צי איך דורך פארטאָגן
און זאַמל איין די בענקשאַפטן פון יאָרן.
ווי אַ רוט נייג איך מיין בלויזען קאַפּ צום ווייטסטן דאָרן,
די ליבשאַפטן באַקלאָגן.
און פאַר פולע לבנות גיס איך אויס מיין האַרץ אין צאָרן
און פאַדער אויף די פרייד
פון טעג און יאָרן.

איך פיר מיינע טעג אין די בערג פון יהודה,
ווי דו אַמאָל,
מיט דיין ליבשאַפט און טרויער.
געקומען בין איך זוכן דיינע טריט
און נישט דערגאַנגען בין איך
צו דיין בלאַסן טרויער.

ירושלים

א

- א**זוי פיל צלמים איבער דיר, ירושלים!
ווי זאל איך פארנעמען דיין אטלעסדיקע שטיקייט מנחה-צייט,
ווען אזוי פיל צלמים איבער דיר, ירושלים!
מיט וואס האסטו פארזינדיקט, און דינע רוימען זאל מען קרייצן?
קרייץ איז דאך אן אַנזאָגער אויף טיפן טרויער און גרויסן אומגליק.
אזוי פיל צלמים איבער דיר, ירושלים!

אזוי פיל קלויסטער-גלאַקן איבער דיר, ירושלים!
וועקן זיי דיין הייסע פאַרטראַכטיקייט צו געבעטן.
אויף דיינע ברעמען שוועבט אַ דורכזיכטיקע קלאַרקייט:
צוליב וועמען גיסט זיך אַזאַ שווערע ליבשאַפט?
אַזוי פיל קלויסטער-גלאַקן איבער דיר, ירושלים!

אַטלעסדיק געגאַרטלט טרעטן ירושלמים דיינע גאַסן,
 אַזוי פיל יונגע שלוחה איז באַהאַלטן אין דיינע וויסטע ערטער,
 אַזאַ ווייטער טרויער רעדט פון דיינע הויכע ערטער.
 — אַזוי פיל דורשט פאַרשמאַכטער דיר צופוסנס —
 אַטלעסדיק געגאַרטלט טרעטן ירושלמים דיינע גאַסן.

בין-השמשות וויקלט דין, ירושלים!
דעמערונגען ווייטע קומען מיר אנטקעגן:
האַרנס פולע ברענגען טרויער-בשורות,
אומגליק טריפט מיט רויטע טראָפנס.
בין-השמשות וויקלט דין, ירושלים.

ה

אין דיינע פעלדן-שפאלטן לויערט דער פחד
און אומגליק טריפט נידעריק ביי דיינע טריט.
אזויפיל באלאגערונג-בלוט שרייט ארויף פון דיינע נידערונגען
און יללהדיקער וויי ברומט פון דיינע הויכקייטן.

ווער וועט אפשווענקען די זינד פון די בלוט-פארגיסערס
און ווער וועט פארקערן דיין געשלאגענעם גוף,
וואס שוואנגערט מיט פינצטערן טרויער אין פחד?

קלאַגט, איר בערג פון יהודה,
קלאַגט און באַוויינט מיין טרויער.
געגאַנגען בין איך מיינע שעפעלעך איינזאַמלען,
איז מיך געקומען דער אומגליק באַגעגענען:
געהאַלט האָט מען אויף מיר מיט שטיינער
און געשאַרפט האָט מען מיט גלֹוסטונג דעם חלף.
קלאַגט, איר בערג פון יהודה,
קלאַגט און באַוויינט מיין טרויער.

ירושלים, ת"ב, תרפ"ז

סיני וזאב
מאז אריט

ס'איז דאָ אַ צייט פאַר אַיעדן פריילעכן
און טרויעריקן זמר;
ס'איז דאָ אַן אַרט פאַר אַיעדן וואַנדערער
און זיינע לעמער.

ס'איז דאָ אַ פּלאַץ פאַר אַיעדן אָפּגעהיטן
און באַקאַנטן נאָמען ;
ס'איז דאָ דער גרונט, וואָס וועט באַשענקען
מיט זיין קראַפט דעם זאָמען.

ס'איז דאָ די האַנט, וואָס וועט אַוודאי גובר זיין
דעם חלפּדיקן בלאַנק פון מעסער,
און ס'איז דאָ אַ שעה, ווען ס'שמאַכט די טרוקעניש
ביי פולע פעסער.

ס'איז דאָ דער גאַנג פון אַלע אמתן, וואָס נאָר צו זוכן זיי
און נאָר צו גארן,
וואָס האָבן באַוווּזן זיך אין גאַנג פון אויסגעפייניקטע
און ליכטיקע געפאַרן.

קומען טעג

קומען טעג, מיט גלעקער-קלאנג און הירשן-שוונג,
פלינק אין טראָט און וואַך צו פלעטער-רויש,
מיט גבורה-שוונג און זילבער-שאַל אין קלונג —
מאַלן פריידיק שוועל מיט העלן פאַרבנטויש.

קומען טעג, ווי ווייגענדיקע ווערבע-ריטער,
הענגען פייכטע שעהן. פאַרגייט זיך זייער קלאַגן.
און זיי טרעטן מיט אַ טויבן קלאַנג-געשפּליטער —
ריטער, מיינע שעהן, מיטן ווינט פאַרטראָגן !

קומען טעג, מיט דינעם, לייכטן געפליטער,
שוועבן העלע פוסטריט טוי-געטראַפנט ;
און זיי גורטן, און זיי פרוכפערן מיינע גיטער
און ווערן צו זאַטער ערד גענאַפלט.

קומען טעג, מיט טראָט פון אַלטע לייט,
שטרויכלען גוטמוטיק מיט טריבע אויגן,
אויף געקנייטשטע ליפן רונצלעט זיך: — ווי ווייט?
און בוקן זיך און וואַקלען נידעריק, צו דרערד פאַרנויגן.

קומען טעג, וואָס טרעטן שטיל און זאָנפט דעם טראָט,
שפרייטן יום-טוב אויס ווי אַ גרינע בלעטערשפרייט.
און עס ריזלען זיך די שעהן מיט לויטערער גנאָד
און זיי גאַרטלען און זיי שפרייטן שטילע פרייד.

געזאנג צום עפליבוים

מיט קנאָספּ פון דיר, עפל, האָב איך זיך צעבליט
און געפלאַצט ווי קנאָספּ האָט לעבן מיין אינדערמיט.
און איצט, ווען האַרבסט דיינע בלעטער צעשיט,
שטיי איך אַלץ אינדערמיט, אונטער זון צעבליט.

עס האָט די רייפקייט פון ערד מיך גענערט,
מיט זאַטקייט האָט זומער מיין אַרעם באַשווערט.
וואַרצל, אָ, וואַרצל! איך טרינק דיין זאַפט,
קערנדל, אָ, קערן! אין מיר ברוינט דיין קראַפט.

עס האָבן מיינע טעג געשפּילט אין דיין שאַטן,
ווען האַרבסט האָט ווייך איבער לייב מיינס געטראָטן.
געפאַלן דער עפל — אונזער זריעה געזייט,
ביז ס'האָבן די שנייען אונזער זומער פאַרווייט.

אינאיינעם מיט וואַרצל דורך ווינטער געשוויגן;
געשפּילט האָבן ווינטן איבער אונזערע וויגן.
ביז צווייג-שפּריצן האָבן געקוואַלן, געקייכט,
ביז טויק די באַקן האָט פּרילינג געפייכט.
און איצט, ווען האַרבסט דיינע בלעטער צעשיט,
שטיי איך אַלץ אינדערמיט, אונטער זון צעבליט.

צו דיר, נערד

1

קייטל מיד, רייפל מיד, גאַלדענער זומער!
איך האָב מיינע הענט נישט געלאָזן צו שטומען;
האָב דיינע ווייען מיט פּרילינג פאַרנומען.

קייטל מיד, וויקל מיד, גאַלדענער זומער!
געוואַכט האָט מיין טראַט דיין לויטערן קומען;
געלעשט מיט דיין טוי האָב איך טרוקענעם גומען.

ריטל מיד, בלעטער מיד, לויטערער זומער!
איך האָב מיט מיין אַרעם דיין שלאָף אויפגעריסן,
ווען פּרילינג האָט קריעס געטראָגן אויף פליסן.

גאַלדיק מיד, זוניק מיד, גאַלדענער זומער!
געפריידיקט אין מיר האָט מיין ווינטערדיק שווייגן,
ווי דו האָסט געפריידיקט דעם קנאַספּ אויף די צווייגן.

דאמלען די בינען דיין גאלד אין דעם בינשטאָק.
 זילבערט פרימאָרגן אין טוייקע טראָפנס,
 געהעלט האָט דער זומער ביי אונזער צוקאָפנס.

קלינגט דערשטאַנענע מי אויף די פעלדער.
 ליגן געקייטלט פארדרימלט די טאָלן,
 וואַרטן, אַז מילן זאָלן שפע צעמאָלן.

געקוואָלן די טרויבן, גערויטלט זיך ווייניק.
 געפילט האָב איך קויפן מיט פריידיקן זאָפט,
 געיערט האָט אין מיר דיין דערשטאַנענע קראָפט.

געגורט האָב איך לענדן אין דיר, רייפער זומער,
 ווען דו האָסט געפלאַצט אין זאַטקייט פון פייגן
 און רו האָט געגאָלדיקט די בלעטער אויף צווייגן.

רײַנטיק מיך, ווינטל מיך, ברודער, מיין ווינט.
 אין געדיכט פון די צווייגן שפילט שאַטן דערין.
 וויג מיך ווי ריטל און טראַג מיך ווי בלאַט,
 איך וואַרט אויף דיין פלאַטער דורך צעדערן-גריין.

וואַש מיך מיט קלאַרקייט, ברודער, מיין טייך,
 מיין נאַקעטן לייב אויפן פייכט פונעם זשוויר.
 וואַש מיינע אַרעמס מיט שטראַמיקן פליס —
 כוואַליעט זיך ווינט אין גרינעם אַאיר!

זוניק און ברוין מיך, מאַמע, די זון.
 מיין נאַקעטקייט צינד און בענטש מיט דיין פלאַם,
 לייטער מיט רייפקייט, לויכט אין מיין בלוט,
 צינד מיינע שעהן, מיין שוועל נישט פאַרזאַם.

IV

אַ טעמט מאַמע-ערד מיט נאָך אַרעגן,
זאַטע וויגן זיך געוואַשענע די זאַנגען.
אונזער מי וואַרט גרייט דערשטאַנען —
ברידער מיינע, בינדט געזאַנגען!

מיט פריידיק-ליד די זריעה אַ געבענטשטע;
געפרוכפערט וואַלקן האָט מיט רעגנשטראַמען,
מאַמע-זון האָט אונזער גרונט דערוואַרעמט —
ברידער מיינע, לאַמיר נישט פאַרזאַמען!

אַ, איר שניטער, ביים פעלד דעם וויסטן!
ביי אונז וואַרט תבואה שוין דערשטאַנען.
שאַרפט זיך סערפ אויף אונזער שאַרפשטיין —
ברידער מיינע, לאַמיר שפאַנגען!

עמק-יזרעאל, 1927

ציט, וואָלקנדלעך, קרייזעלעך, ווייסינקע שעפעלעך —
 פאַראַן ביי אונז שפע אַסך :
 דאָס פעלד איז געראָטן, אונזער ברכה איז דאָרטן
 און עס גאָלדיקן זיך קוקורוועס אין גאָרטן.

עס קוועלן די באַבעס אין שויטן,
 צינדט זון אין פירות די הויטן.
 רונד ליגן די טעג אויסגעבויגן,
 מיט רחבות דאָס פנים פאַרצויגן.

ציט, וואָלקנדלעך, קרייזעלעך, ווייסינקע שעפעלעך —
 פאַראַן ביי אונז שפע אַסך :
 אין גאַרבן געפונדענע ליגן די זאַנגען,
 צופויסנס זיי בינטלעך געזאַנגען.

ד'י פרוכפערקייט פון דיינע טאָלן
 זינגט אויס געזאַנגען
 צו דיר, ערד.

אינדן ברויזנדיקע פרעסן ליפן צו דיינע ראַנדן,
 זינגען אויס געזאַנגען
 צו דיר, ערד.

און זון צעזייט רחבות-ליכט ביי אלע דיינע שוועלן,
 זינגט ליכטיקייט-געזאַנגען
 צו דיר, ערד.

און אויגן — בלויע, ברוינע, שוואַרצע, גרינע
 זינגען אויס געזאַנגען
 צו דיר, ערד.

און גאַנג פון טריט, וואָס טרעטן שטח דיינעם,
 זינגט אויס געזאַנגען
 צו דיר, ערד.

און פירות גאלדיקן זיך דורך זאטע, גרינע בלעטער,
זינגען אויס געזאנגען
צו דיר, ערד.

דער טראג פון ווינט, ציקלאָנען, אוראָגאָנען
זינגט אויס געזאנגען
צו דיר, ערד.

און צוועלף לבנות וואַסקן דורך צוועלף חדשים פון דיין יאָר,
זינגען אויס געזאנגען
צו דיר, ערד.

טרוקעניש

די זון, א דורשטיקע, קומט טרינקען
פון שטייזק וואסערל אין אָוונט-גלי,
מיט אַקסן, ציגעלעך און אייטערדיקע קי.

טרוקענע ברונעמער ביי איעדן שליאך,
גרעזעלעך, וואַרצעלעך, אומעטיק פאַרשמאַכט :
וואָלט אַ דינער וואָלקנדל אַ רעגעלע געבראַכט !

שטייט אַ פייגנבוים ביים ווייטן שליאך
אַן בלעטערדיק, מיט צווייגן טרוקן, טאָג ביז נאַכט :
אפילו שאַטן פאַלט צו דרערד פאַרשמאַכט.

רויט פאַרגייט די זון אויף סטאַיעס שאַף און רינד.
טרוקענע קרעניצעס ביי איעדן שליאך.
רייסט אַ דורשטיק רעווען אויף דעם אויבערפלאַך —

וואַקסט די טרוקעניש דורך פעלד און וואַלד ;
ביימער, לאַנקעס איינגעשרומפן, איינגעדאַרט —
קוקן אויגן וואַנזיניק — מען וואַרט...

גייטען געגנט

גייט א שורה גענדזעלעך דורך טאָלן און דורך לאַנען.
— ווהין איר, מיינע גענדזעלעך, ווהין און פון וואַנען ?

ווהין איר, מיינע גענדזעלעך, ווי פערלעך געצויגן,
ווהין זשע איילט איר מיט אַזוינע אומעטיקע אויגן ?

זאָגט איינע, אַזאָ קלאַרינקע, מיט פּעדערלעך אַזוינע ווייסע,
מיט פּעדערלעך אַזוינע זיידענע, ווי אין אַ מעשה :

— גאָ—גאָ—גאָ און גאָ—גאָ—גאָ — מיר גייען דורך די לאַנען,
ווייל היינט איז מאַמע־גאַנדז אַ בייזע אויפגעשטאַנען.

*

זענען ווייסינקע און גרוינקע גענדזעלעך געגאַנגען,
געגאַנגען זענען זיי דורך קאַרן און דורך ווייצענע זאַנגען.

— ווהין איר, גענדזעלעך, איר, פּוכיקע און קלאַרע,
— ווהין ציען אייערע העלדזער אין אַ גלייכער שורה ?

— גאָ—גאָ—גאָ און גאָ—גאָ—גאָ — מיר גייען זוכן וואַסער.
מיר גייען דאָרט וווּ בעסער איז און נאָסער.

איילט א שורה גענדזעלעך, דורך גראָבן און דורך לאַנען.
— ווהין איר, מיינע גענדזעלעך, ווהין און פון וואַנען ?

ווהין זשע איילט איר, קלאָרינקע, ווי פערעלעך געצויגן ?
ווהין זשע איילט איר מיט אַזוינע אומעטיקע אויגן ?

— גאָ—גאָ—גאָ און גאָ—גאָ—גאָ — מיר גייען זיך פאַרהוילן.
דער מאַמען האָט געחלומט, אַז מע גייט אונז קוילן...

* * *

אומעטיק שפרייט זיך דאָס גרין פונעם גראָז
ביים שליאַך פון פאַרנאַכטיקן רויט.
שוימט זיך דער טרויער אַריבער דער מאָס —
ווער האָט מיר דעם פיין פאַרטרויט ?

צונטערן טעג איבער פעלזיקן בראַך.
בויגט זיך מיין ברעג אַלבאַסטער באַזוימט.
גרינט מיין בלאַט איבער געל פונעם מאָך —
מיט טרויער און פרייד האָבן אינדן געשוימט.

אין טויקע טראָפנס גייט אויף דער פאַרטאַג,
בלייכט זיך באַגינען אין ברעזענער הויט,
אייל זיך, מיין ווינט, דעם טרויער פאַרטראָג !
ווער האָט מיר דעם פיין פאַרטרויט ?

טרעט שטילער

טרעט שטילער, טרעט שטילער די גראָז...
איך האָב זיי מיינע ווערטער פאַרטרויט.
אין פּורפור, אין גרין און אין ראָז,
ווען זיין האָט געוואָשן אונז רויט.

טראָג שטילער, טראָג שטילער זיך, ווינט...
איך האָב אַ יאָר פון מיין לעבן פאַרזייט
געזעצט האָב איך וואָכן אין בינט —
טעג ליגן אין רייפן סוף-זימער צעשפרייט.

פלאַץ, טרויב, טריף, וויין, פון הענגל אַר אָפּ!
פאַל שטילער, פאַל שטילער, מיין טראָפּ,
ליגט אין פעלד מיין דערשטאַנענער יאָר,
צוקאַפנט מיין חלום און וואָר.

טעג האָבן דײך פאַרראַטן

1

אַין צעגליטן צויבער צערטל איך די טעג,
צינד שמעקעדיקן וויררוך זיי צוקאַפנס.
אויף שפיצן פינגער דערנען איך זיך צו מײן פאַרמעג
און דעק מיט טיכער צו די צאַנקענדיקע שאַטנס.

אַן פלאַפל און אָן רעש שלאַגן מײנע שעהן;
איך קלייב מיט טריישאַפט זיי צונויף, אָן פאַרווירף, אָן געפילדער,
וואַנדל דורך ביינאַכטיקע טומאַנען ביז טאָג הייבט אָן צו גראַען
און טרעט דורך מײן פאַרלוסט אַלץ זאַנפטער, שטילער, מילדער.

— טעג האָבן דײך פאַרראַטן — שטאַמלען בלאַסע ליפן.
נו, איז גוט אַזוי. צעפלייצט אייך דורך אַוונטיקע ברייטן,
רגעס מײנע, געקליבן און געזיפט דורך קלאַרע זיפן —
און דערפרייט די טריבע שעהן מיט אויסגעדאַכטע קווייטן.

מיט טעג צוריק האָט זומער אויפגעבליט,
 בריסט מיינע האָבן אָנגעקוואַלן ווי זאָטער גאַרב.
 איבערגעווויגן האָבן טעג אין רייפער מיד —
 נישט געוויסט געשטאַלט פון גורל טונקעלן, פון גורל האַרב-

געברוינט האָט זון די רייפע פעלדער.
 גלידער דורכגעצוינדן האָט דערשטאַנען פייער;
 געוואַרט האָט מיין באַגינען אַ פאַרפעלטער —
 געלאָדן האָבן שניטער ליבשאַפט אַ פולן שייער.

אַ רייף-באַלאָדענע, איין-אַליין געשטאַנען;
 נישט געקומען קיינער מיינע פעלדער שניידן:
 געקומען זענען טעג מיט ליידיקע געשפאַנען,
 מיינע פעלדער אויסצומיידן.

האַרבסט האָט בלעטער זיינע צו דער ערד געשאַטן.
 אָנגעקומען מחנות ראָבן צו די טירן.
 געלעגן איז מיין זומער אויפן דיל צעטראָטן —
 און ס'האַבן מיינע שויבן בלומענדיק גענומען פריירן.

צוין...

מיט פאָרכט האָסטו דיין לייב צום האַרבסט געבויגן
און בענקשאַפט מיט יעסען-לידער איינגענומען.
וויילדע גענדז זען אין אַ דרייעק פון דיין ברעג געפּלויגן,
לבנה, ווינט האָבן דיין געשטאַלט פאַרנומען.

אַ טונקעלע געפילט די בעכערס מיט באַגער,
מיט בלייכקייט זיך גענייגט פאַר דעם דערוואַכטן חצות.
געוואַנדלט און געפונען אַלע טויערן שטום און לער
און געטרונקען ליבשאַפט פון פולער טרויערמאַס.

* * *

נישט דעררעדטע, נישט דערזאָגטע רייד
בליען אין די ווינקלען פון מיין שטוב.
אויף די ליפן שפילט אַ קלאָרע פרייד:
נישט דעררעדטע, נישט דערזאָגטע רייד.

שניי איז שוין צערונען אויף מיין פעלד.
בשורה-בלימלעך בליען בלוי געקליידט.
און וווּ מיין זריעה האָט פאַרפעלט
בליען נישט דעררעדטע, נישט דערזאָגטע רייד.

* * *

אין לופטן האָט ליבשאַפט געשוואַנגערט מיט גאָלדענע פירות פון זומער
און צייטיקע טעג האָבן מיט פנים צו דרערד זיך אַריבערגעבויגן
און לעצטן געזאָנג פון די שניטערס האָבן וועגענער געפירט צו די שייערס.
אין לופטן האָט ליבשאַפט געשוואַנגערט מיט גאָלדענע פירות פון זומער.

*

עס בליען רויט די בענקשאַפטן פון מידע זומערס ;
די שפיצן האָר האָט שוין באַרירט אַ געלער האַרבסט.
אַ, אַזוי פיל פרייד איז דאָ אין אַ נישט-אַפגעלעבטן זומער!
אַזוי פיל פרייד באַגינענדיקע אַרום איעדן צוים.

* * *

מיינע נעסטן שטייען ליידיק ווי שפייכלער,
וואָס וואַרטן אָנגעפילט צו ווערן מיט זוניקן שניט:
— וועלן פויגל קומען אין מיינע נעסטן,
אויסצוזינגען ליבע פון אַ רונדן זומער?

איך בינד געזאָנגען
אין שטעל זיי אויס אין לאַנגע רייען:
— געפונדענע געזאָנגען,
ווי גאַרבן אונטער זון נאָך שניט!

וועלן פויגל קומען זינגען אין מיינע נעסטן,
אויסצוזינגען ליבע פון אַ רונדן זומער?

א בלעטל

הארבסט-געוועלק אויף מאמע-ערד — —

עס האָט האַרבסט גענומען פאַטשן אין די שוויבן
און פאַרגאַנגען זיך ווי מענטש אין ווייען.
איך האָב געהערט ווי פויגל מחנות ציען
אַהינטער זיך געלאָזן בוימער, אומעטיקע רייען.
עס האָט דער מערב זיך געצוקט אין לעצטן טליען
און מיך געלאָזן וואַרטן ביז די טיפע שנייען.

הארבסט-געוועלק אויף מאמע-ערד — —

האָב איך ווי אַן אומעטיק בלעטל צום האַרבסט גענידערט:
צו חברן זיך מיט הוילע צווייגן איז מיר באַשערט.
בלעטערפאַל און ווינט האָבן זיך מיט מיר פאַרברידערט.

הארבסט-געוועלק אויף מאמע-ערד — —

האַרבעט

איך בין אלע מאָל גרייט, איך בין אלע מאָל גרייט,
צו פאַרנעמען דעם שאַרף פון דיין גאָלדענער קלייד.

איך בין אלע מאָל גרייט, איך בין אלע מאָל גרייט,
צו פאַרנעמען דעם רויט פון דיין האַרבסטיקער פרייד.

איך בין אלע מאָל גרייט, איך בין אלע מאָל גרייט,
צו פאַרנעמען דעם צוק פון דיין טליענדן טויט.

איך בין אלע מאָל גרייט, איך בין אלע מאָל גרייט,
צו זעען ווי דיין לייב ווערט מיט נאַקעט געשפרייט.

איך בין אלע מאָל גרייט, איך בין אלע מאָל גרייט,
צו פאַרנעמען דיין וויי, ווי אַ האַרבסטיקע קווייט.

בריוו

ליגן זעקס בריוו אויף מיין טיש,
ליגן אין גלי פון שקיעה-ליכט.

שרייבט איינער :

יוגנט איז געשפאָנט אין שווערע רעדער,
האַרץ פאַרמויערט איז אין שטומע ווענט
פון צען, צוואַנציק, דרייסיק שטאַקיקע געביידעס
און ווערט געעלִטערט און געעלִטערט
און אַז אומקלאַר איז דער זין פון לעבן.

און דער צווייטער שרייבט :

ווייטקייט האָט פאַרטראַגן איין-און-איינציק שטרעבן
אויף פרעמדע, אומבאַקאַנטע וועגן,
אַז אומעטיקע שעהן שלאָגן אין אַ פוסטן חלל
און עס לוייערט איבערן נאַקן שטעכעדיקער, בייזער דאָרן.
טעג זענען אין שטומען פיין פאַרלאָרן.

און דער דריטער :

האַט אומעט זיינעם אין אַ גאַרטן איינגעזייט,
האַבן זיך קעפּ פון מאַקעווקעס צעפלאַקערט פלאַמיק-רויט.
ער בעט, אַז פינגער מיינע זאָלן קומען רייסן,
ווייל ס'בענקט די פרייד אויף רויטע סאַמעט-בלעטער-שפיצן.

פערטער בריוו

שרי בט פון גאָט זױן בטחון,

אַז מאַמע-האַנג צײַנדט יעדן פּרײַטיק אָן אַ לײַכטל

פאַר טאָכטערס מוזל וועגן,

כדי אויף ימען זאָל זיך שפּרײַטן רו פאַר טאָכטערס וועגן

און שלוח זאָל ווי טרײַער חבר לעבן אירס באַגלײַטן

צו די נײַ-פאַרזײעטע חסד-בײַטן.

און דער פינפטער בריוו :

איך בין שוין זיבעצן יאָר אַלט געוואָרן

און נעכטן, ביים לײַאָוון שײן פון דער לבנה,

האַט זיך פאַר מיר אַנטפּלעקט דער סוד פון לעבן :

עס האָט מאַן פאַר מיר באַשײַדט די פּרײַד פון לעבן.

און דער זעקסטער :

אַז פינגער בלאַסן זיך אויף יאָרן לאַנג פאַרגעלטע קלאַווישן,

יוגנט-בענקשאַפט פּליסט נאָך איבער ראַנדן

און פאַלט ווי טוי אויף מדברס געלע זאַמדן ;

אַז לאַנג געוואַרטער קומט נישט אַנצוקלאַפּן אין איר לאַדן,

פּלאַטערן מײַדלשע גענאַרטע יאָרן

פאַרשעמטע און פון ווינט געטראַגן,

פאַרשעמטע און פון ווינט געטראַגן.

ליגן זעקס בריוו אויף מײן טיש,

ליגן אין גלי פון שקיעה-ליכט.

ווען נאַכט פאַלט צו

אַיך זאַלב מיין גוף
נאָך אַיעדן טאָג פון פרעמדע בליקן
און בענטש די אויגן,
זיי זאָלן נישט בלינד ווערן
פון די זעונגען פון טאָג.

אין פייכטן, פיאָלעטן ליכט
שטייען פולע זומערס,
שורותווייזן,
שורותווייזן אין שווייגנדיקן שוואַנגער,
זינגען אויס די זאַטע זומערדיקייט
פון דער ערד,
ווען נאַכט פאַלט צו.

ווען נאַכט פאַלט צו,
ברענגען הענט געלייטערטע אַנטקעגן מיר
פולע שווייגנס,
אויסגעוואָגלטע,
אויסגעוויגט אין פיינען,
אינעם בלאַנדזשען איבער וועלטן,
ווען נאַכט פאַלט צו,
ווען נאַכט פאַלט צו.

אותיות

איר קומט צו מיר צו הלום אויפדערנאכט,
קינדערלעך, איר קליינזארג אויף דער וואַך.
איר קלעטערט אויף מיין פנים פלינק אַרויף
און שטעלט זיך אויף דער שפיץ פון נאָז און לאַכט...
אוי, קינדערלעך, איר, שורהלעך און אותיותלעך,
אוי, אייגענע און נאָענטע, פון אייגן בלוט געבראַכט!
אוי, הערט זיך איין צו אייער מאַמעס רייד:
מיר זענען דאָך געקומען אַלע ברענגען פרייד.
קינדערלעך, איר, קליינזארג אויף דער וואַך,
מיר זענען אַלע טרייע קינדער אָן אַ דאָך.
אוי, קינדערלעך, איר, אותיותלעך און שורהלעך,
עס וואַרטן אויף אייך שליאַך נאָך שליאַך —
צעגייט זיך יעדערער אויף זיין באַראָט
און זאָל אַיעדערער געפינען זיך אַ שטאָט.
עס זענען דאָ גענוג, וואָס ווילן אייער וואַרט.
ס'איז פאַר יעדערן אַ האַרץ דאָ און אַן אָרט.
אוי, נישט פאַרגעסט אָבער אַמאָל צו מיר פאַרגיין,
איר, אותיותלעך, ווען אייער מאַמע איז אַליין, אַליין.

די דער פון איצטער פארטראַכטע
אין צוועלף רונדע לבנות וועלן קומען צו גיין צו מיין טיר
און מיר פלוצלינג דערמאָנען :
— מיר זענען געקומען צו דיר,
אַז דו זאָלסט אונז נעמען אויף ווייס פון פאַפיר.

אַ וואָרט און אַ נאָמען איז ווי אַ ליכטיקער זאָמען,
וואָס עגבערט און יערט און וואָס זוכט זיך אַ וועג דורך אַ בלוט ;
צו איינפלאַנצן זיך און פאַרוואַרצלען, ווי קערן
אין שוואַרצן, אין טונקעלן גרונט.
אַ וואָרט און אַ נאָמען איז ווי אַ ליכטיקער זאָמען אין טונקעלן גרונט.

אַ ריר מיט דער האַנט און אַ בויג מיטן קאַפּ און אַן איינצלנער טראַט :
— ווער איז ביים טיר דאָרט ?
— אַן איינציקער מענטש !
— פון דער ווייט ? פון דער נאָענט ?
שטרעקט זיך אַ האַנט אויס, אַ בלייכע, אַ צארטע און —
שאַ !

אַ וואָרט און אַ נאָמען איז ווי אַ ליכטיקער זאָמען אין טונקעלן גרונט.

איז היימלעכקייט בליבט זוייט די שרעק

שעלט נישט

ועלט נישט די ברכה, וואָס קוועלט פון דער ערד,
קוועלט פון דער ערד:
ס'האַבן זונען געזוניקט די זוניקע זאַנגען,
געבורט פון דער ערד,
געזאַנג פון דער ערד.

שעלט נישט די ברכה, וואָס קוועלט פון דער ערד.

וויפל גערוון האָבן פיבעריש געצוקט
נאָך טראַט פון מיינע יונגע הירשן-פּיס!
וויפל סערפן האָבן מיך געשניטן,
וויפל הענט האָבן מיינע בליונגען געריסן,*
וויפל ליפן האָבן אין הונגער מיך גערופן,
מיך — די בליונג פון דעם זומער,
מיך — די בליונג פון דער ערד.

שעלט נישט די ברכה, וואָס קוועלט פון דער ערד.

אודאי

אודאי וועט מיין מאַמע מיינע ווערטער נישט פאַרשטיין
און וועט פון יחוס-בריוו מיר ליינען,
פון זיידעס בערדיקע
מיט ווייזן בליק,
וועמעס לומדות ס'האָט געשמט העט ווייט, אין די מרחקים;
פון באַבעס באַפערלעטע,
מיט שטילע תחינות אויף די ליפן,
מיט שטערנטיכלעך אויף מאַטע, פאַרמעטענע שטערנס.

וועל איך פאַר זיי די טרערן מיינע לאָזן פאַלן,
און עס וועלן די זינד מיינע פאַר זייער שכינה זיך דערשרעקן
און קלאַמערן זיך אַרום מיין האַלדז
און מאַנען שטרענג ביי מיר אַ תיקון.

זינד מיינע,
וועל איך מיט רחמים מיינע ליפן ווענדן,
זינד מיינע,
זייט שטיל און פאַרכטיק,
ווי אַ טראַפּן טוי אויף אויסגעטריקנטן, פאַרלאַזטן באַדן,
זינד מיינע,
פאַרבאַהאַלט די פנימער אין מיינע פאַלדן,
עס זאַלן אייך מיינע גאַטספאַרכטיקע, קלאַרע באַבעס נישט דערקענען.
זינד מיינע,
זייט שטיל און פאַרכטיק.
אודאי וועט מין מאַמע מיינע ווערטער נישט פאַרשטיין.

אייז-אויג=דרייסיק פונ געבוירן

שוועסטער,

נעם די שליסלען און שליס אויף די געוועלפטע טירן פון דינע קעלערן

און ווייז די געווירצטע, רויטע וויינען,

וואָס דו האָסט געשטעלט פולע פלעשער מיט אַ פול האַרץ,

ווען דו האָסט געגרייט זיך אויף שמחות.

וויקל אויף דעם אַטלעס,

וואָס האָט געזאָלט אַנטון דיין לוסט

און וואָס איז געבליבן פאַרשעמט אין דינע שרענק.

דאָס ערדן קריגעלע מיט טרערן פון דינע פאַרבענקטע שעהן

נישט פאַרגעס.

אָודאי וועלן אין דינע גרענעצן נאָך שמייכלען יונגע מאַרגנס

און וועלן דיך לערנען,

ווי צו האַלטן הויך דעם קאַפּ,

שוועסטער.

*

ר' א' לעמעלע האָסטו דיין האַלדו געלאָזן שטרעקן
און ווי א' לעמעלע אין פעלד האָסטו געפאַשעט דיין פאַרדרוס.
געטאַנצט אויף פרעמדע שמחות בייז פאַרטאָגן
און מזל צוגעוונטשן די באַגליקטע,
אין וואַרם צוגענומען
די ברכה היימישע:
„אם ירצה השם ביי דיר אויף שמחות“.
אָודאי וועלן אין דיינע גרענעצן נאָך שמייכלען יונגע מאַרגנס
און וועלן דיך לערנען,
ווי צו האַלטן הויך דעם קאַפּ,
שוועסטער.

*

האָסט אָן מולד דייע האָפענונגען אָנגעהאָנגען
און דעם פולן חודש
נאָכגעשיקט דעם גאַנג פון דייע טעג.
ביו אויבערפלאַך פון וואַסער האָט אַ האַרבסט-ווינט געמאַכט צו רינצלען;
ביו אַ האַרבסט-וויי
האָט זיך געלייגט אויף אַ פאַרשניטן פעלד.
איין-און-דרייסיק פון געבוירן —
האָסטו די יאָרן ווי זאָנגען אין אַ גאַרב געבוירן
און ווי אַ האַרבסטיקע גרודע ערד געוואָרט אויף פרייד
און ליבשאַפטן פון מאַן.
אַוודאי וועלן אין דייע גרענעצן נאָך שמייכלען יונגע מאָרגנס
און וועלן דיך לערנען,
ווי צו האַלטן הויך דעם קאַפּ,
שוועסטער.

אומעט וויינט אין טונקל פון דיינע וויעס

אומעט, שוועסטער מיינע.
עס קיינט דער אומעט אויף דיינע אַקסלען,
אומעט וויינט אין טונקל פון דיינע וויעס.
עס רוקט זיך איינזאַמקייט מיט טויבע טריט,
אויף די רוקנס פון דיינע לערע טעג,
וואָס גליטשן זיך אין אַפגרוגט, שוועסטער מיינע.

אין האַרבסט,
ווען בלעטער אויף די ביימער וועלן,
פאלן דיינע טעג צופוסנס פון אַפגעלעפטן זומער.
מערב ברענט אין פּוּרפּור-זוים פון וואַלקן
און צינדט דעם פחד פון סוף-זומערדיקער שיינקייט.
פאלן דיינע זיפּצן,
ווי פאַרשפּעטיקטער געזאַנג
און הענגען אָן זיך אויף די ווענט,
וואָס דו האַסט אין פּרייד אַמאָל מיט בלויע טעג באַהאַנגען.

איז היימלעכקייט בלייבט ווייס די שרעק

אין היימלעכקייט בלייבט ווייס די שרעק
פון טעג-פארלוסט.
און יעדער פלעק,
וואָס האַרבסט באַוויליקט
אויף בלאַט און רוט,
איז ווי אַ חלף-שניט
אין האַנט פון טיליקער.

אין היימלעכקייט בלייבט ווייס די שרעק.

נאָך ליבע-זעט
איז דאָ דער חוב
צו ברענגען פאַר דעם מאַן אַ דור
און אַנקוועלן ווי אַ פאַרזייעטע גרודע ערד.
אין טעג פון הויכער שוואַנגערשאַפט
קומט-אויף דער צער
פון מוטערס לייב
און דאָס געוויין
פון ווייסן ביין.

איז היימלעכקייט בלייבט ווייס די שרעק.

געזאנג פון אלמנות

אויף אונזער מזל האָט דער טויט באַוויליקט צו שמייכלען
און איבער אונזערע קעפּ האָט אַ האַרבסט-רעגן געפאַטשט,
שטייענדיק ביי אַן אָפענעם קבר:
דער מאַן פון אונזער יוגנט איז געשטאַרבן.

ווייל די ערד איז געקומען אויפפאָדערן דעם חוב פון די גליקלעכע
און אונז צו לערנען דעם סוף פון די טעג —
זענען מיר ערד-גליבעס, וואָס האָבן מיט חסד באַשאַנקען די זייער
מיט געזונט ברויט.
זענען מיר ערד-גליבעס, אָפּגענוצטע פון שטענדיקן אַקערן און זייען.

אין אונזערע בריסט האָבן קוואַלן געשלאָגן,
וואָס האָבן דעם דורשט פון אונזערע טעג נישט געקענט שטילן,
און דעם הייסן אָטעם פון אונזערע נעכט אַ טרייסט נישט געבראַכט
מיר האָבן אַליין די בליעכצן פון אונזערע פּרילינגען געשניטן
און זיך געשפיגלט אין דעם אָנגעקוואַלענעם רייך פון אונזער
זומערדיקער רייפּקייט.

זענען מיר זעגלען פון ווינטן פאַרפאַטשטע,
וואָס בלאַנקען דורך די רעשטלעך טעג אַן אַ רודער.
שמייכלען מיר די פּרימאַרגנס אין די אויגן
און פאַלן פאַר די פאַרנאַכטן מיטן פנים.
אויף אונזער מזל האָט דער טויט באַוויליקט צו שמייכלען.

* * *

אין אונזערע גלידער דארט די פרייד פון א נישט-באפרידיקטער
בענקשאפט

און אונזערע תפילות זענען אַוועק מיטן ווינט.
זענען מיר סימבאָלן פון פאַרדאַרונג,
וואָס זוכן אַ טרייסט אין אַ פאַרשפּעטיקטן חלום.
ווי ליכט גייען מיר איין
און אויף האַרבסטליקע בלעטער גליווערט אונזער געזאַנג.

די סודות פון טרויער האַלטן מיר אין אונזערע גופים פאַרריגלט.

הייבן מיר אונזערע פויסטן איבער די קעפּ מיט אַ טענה :
דו האַסט אונז באַשאַנקען מיט דער בענקשאַפט קינדער געבוירן
און האַסט אונז געקרוינט פאַר עקרות.
דו האַסט מיט גלויסטונג באַשאַנקען אונזערע בריסט
און האַסט זיי פאַרמשפט צו פאַרוועלדקונג.

איז קיין ראָט און קיין ענטפער נישטאָ.

זענען מיר אוממעכטיק און פאַלן צו מיטן פנים צום שטויב.
טריקענען מיר ווי ליידיקע לאַגלען אין מדבר
און זינגען זמירות צום דורשט פון אונזערע טעג.
זענען מיר סימבאָלן פון פאַרדאַרונג,

אין אונזערע גלידער דארט די פרייד פון א נישט-באפרידיקטער
בענקשאפט.

פארוואנדלונג

טראַגסט מײן גורל אין דײנע בלוטן,
צײגלעט גרײנער פלאַם פאַרטייעט הינטער רוקן.
שליס נישט אײן דײן טיר אויף שווערן ריגל —
איך הער סײ-ווי די שלײפן דײנע צוקן.

שוימט אין דיר און כוואַלײעט אײפערזוכט,
ווי וואַסערפלוס אין גרויען פעלזנבוכט.
ווי פאַווע שפײגלסט זיך אין פעדערציר —
געלעגן, שוועסטער, איז דער טרויער פאַר דײן טיר.

אין דערוואַכונג — אַ רײף באַלאַדענע,
שמידסטו וואַנדל-פײער, אַ פאַרשטעלטע.
אין טויען זומערדיק אָן אויסגעבאַדענע,
בײ אײגן יום-טוב-טיש אַ פאַרפעלטע.

אין שאַטן אומעטיקן לאַנגווייל גרײט,
קלײבסט די זאַנגען אין פעלד פאַרגעסענע.
אין שמײכל-טאַל איז דײן פײן געהילט —
בידערן טעג ווי פויגל יעסענע.

דערקענונג

ל' עש נישט, א' לעש נישט דיין פייער,
מיט קנאה, וואָס קוקט פון די אויגן;
מיר קלייבן געזאָנגען אין שוועסטערשן שיינער,
דיין פענצטערל האָסטו פאַרצויגן.

עס האָט אונז די פרעמדקייט געבוירן,
און טראָט אין צעשיידונג געטראָטן.
מיר האָבן אין געיעג זיך פאַרלוירן;
געווירבל האָט פוסטריט פאַרשאַטן.

עס וואַרטן די הענט אויף דערקענונג —
נישט שלייפל מיט שלייפעלעך די פרעמדקייט.
פאַרשפּאַט די געצאָמטע באַנעמונג;
אין ווינקלעך פאַרגייט אונזער לערקייט.

עס האָט דער פאַרדאַכט אונז געבונדן
און געהאַנגען אַ טונקל אויף רוקן:
פאַראיינזאַמטע גליען די ווונדן
און סע צינגל'ט אַ פּלאַם צו פאַרצויקן.

* * *

ג' עוויקלט גלידער אין סאמעט-וויי אין אטלעס-לוסט,
אויף אקסלען האָט די פרייד געצוקט.
מיט פיין געציילט די טעג און נעכט-פארלוסט,
ווען גרינער האָט אויגן-ליכט פארצוקט.

פאָנטעריש-ווייך די טריט געשמעלט.
אונטער זיבן הויטן פייער איינגעשלאָסן.
אין בלאַס פון באַקן האָט פארדראָס געהעלט —
ווי אַ האַרבסט-רעגן האָבן טרערן טרייב געגאָסן.

דיינע ליפן שרייען קארמין-רויט.
שנירלסט פרויען-חן אויף פאָדעם-שפול.
ווי קערנדלעך אין מילגרוים-רויט,
מיט דינע ליידנשאַפטן ביסטו פול.

צו א מאמע

פון די יינע וויגן קרייזלט קינדער-פלאַפּל, וואַרקען אויסגעוויגטע טירקלטייבן, קוואַליק האָט די בריסט אַ זומער אָנגעגאַסן, קלייננוואַרג האָבן חלום די יינעם אויסגעזויגן.

הענגען די יינע אַרעמס שווערע און באַלאַדענע, מיט שאַרלעך-וואַלקן איבער קאַפּ פאַרצויגן: געציילט דעם פעדער-פלאַטער פון יאָרן אָנגעווירענע, ווען פייגלען זענען פון דיין שוועל געפלוין.

פייגלען שוין באַפעדערטע האָבן צוריקגעקערט, פריילינגדיק צו וואַכן איבער יונג-געבורט; צוריקגעבראַכט די לידער אויסגעזונגענע און האָבן דיין דערוואַכונג ווידער אָנגעגורט.

ווי מאַמע-ערד אין זומער אָנגעקליידט, געטראָגן האָסטו פרוכט דער וועלט אין אינגעווייד. אַ זאַט פעלד נאָך שניטצייט, נאַקעט, הויל: וואַרטסט אויף ווידערוואַקס און ווידערוויל.

שוועסטער

קלױסטער-גלעקער קלײנגען, קלײנגען
אין די בלוטן.

קלײנגען מרהשחורהדיק,
שניידן-דורך באַגינענס,
שניידן-דורך פאַרגייענדיקע
גסיסה-שעהן.

קניען שוועסטער-נאַנעס פרום,
אין שוואַרצע טאַגעס,
באַצלמטע לײבער.

ווייסע טיכער בויגן זיך איבער שטערנס,
וואָס קוקן, ווי פאַרזשטע האַלבבלבנות.
לײבער פון יונגפרויען,

געפייניקט פון פורפורנער תאווה,
וואָס צינדט מיט ווייען
די בלאַסקייט פון הויטן.

קניען שוועסטער
מיט פאַרקרימטע לײפן
אין געבעט:

— אַ, הייליקער גייסט,
לעש אונזער דורשט.
הייליקער גייסט,
לעש אונזער בלוט,

לעש אונזער גלוט,
אָ, הייליקער גייסט.

און אויף די וועגן
שטייען שוועסטער
מיט נאָעטקייט אַנטבלויזטער,
שוועסטער,

וואָס פאַרקויפן
שטיקער לייב
צו מאַנספאַרשוינען.

שוועסטער,
וואָס צינדן באַקן
מיט בלוט, מיט בלוט,
מיט גלוט
פון אונטערגאַנג.

אין שעהן עלנטע,
ווען ס'געשטאַלטיקן פאַרן דמיון
קינדער-יאָרן,
דורזיכטיקע ווי יונגע שוואַלבן,
געאיידלט

פון מאַמעדיקער פרוּמער האַנט —
דאָן קאָרטשען אייערע לייבער
ווי שלאַנגען צעהאַקטע.
קאָרטשען אייערע לייבער

אין מיט פון בליען
און שעלטן גורל ביטערן,
וואָס האָט געפנט טירן
פון תהום.

שוועסטער מיינע,
פאַרשמיענע און פאַרשעמטע —
איך קום נישט משפטן
הענט פון געפאַלענע.
איך קום
מיט וויי אין לייב
צנטקעגן אייך.
און אויף די ליפן
צער און ברכות,
צער און קללות.

שעלט די האַנט פון טייליקער,
וואָס עפנט טירן פון תהום,
שוועסטער מיינע.

בוענאָס-אירעס, 1925

דודע מיר, דודע, א ניגון

רר אלגען זיך גלידער מיט קרענקלעכער גלוסטונג באַפֿלעקט —
שוועסטער האָט שוועסטערשיס לייב אָפּגעדעקט.
איך האָב אייך געזען אויף רחבות פון מוטער-בראַזיל.
דודע מיר, דודע, א ניגון, מיין טרויער פאַרהיל.
פאַרקויפט און פאַרהאַנדלט אייגענעם לייב:
די לאָדן געשלאָסן — אַלעמענס ווייב!
געעפנט געוועלדן צו זעטיקן גלוט.
איך האָב אייך געזען, געוויינט האָט מיין בלוט.
א מאַמע פאַרהאַנדלט האָט טאַכטערשיס גוף,
אויף עמיצנס ליפן קרייזלט די פלוך.
לידער געזונגען מיט לוסט און מיט מוט —
איך האָב אייך געזען, געוויינט האָט מיין בלוט.
איך האָב אייך געזען, געוויינט האָט מיין בלוט —
בראַזיליעס גלוסטונג געטראָטן אויף ברוק.
טראַכט אויפגעעפנט פאַר קלייד און פאַר ברויט,
ווען טויט האָט געשפילט אין פאַרב פון דער הויט.
עט האָבן זיך ליפן נישט געעפנט צו פלוכן,
ווייל איך האָב אין לידער אייך שוועסטער גערופן.
פאַרריגל זיך טיר — ס'האַט אומעט געשוויגן.
דודע מיר, דודע, א ניגון.

ריאָ, 1925

פאָרטלעט

מיט פערלשנורן איז דיין האלדו באַצירט.
שליסלסט בענקשאפט אין בלוי פון איידלשטיין.
סטרויכלען דינע שעהן אין אַ קרייז פאָרווירט;
אין בלאַס פון פערל-טראָפן וואַרגט זיך דיין געוויין.

אַ רינג באַפּוצטער איז אַיעדער דינער פינגער,
קרישלט זיך אין רינג דיין פיין געשמידטער.
שטעקט די לאַנגווייל הינטער רוקן פייער-צינגער.
טעג, ווי פייגל פאַרשניטן, הענגען אויף יעסען-ריטער.

חן-פאַרלוסט אויף פערלשנור געשנירלט.
מיט רויטע שלייפעלעך געבונדן טעג אין פאָרן.
אַנגעגאַרטלט אַטלעסדיק די גלידער, זיך געצירלט
און די יאָרן אין דעם חשובן אַנגעוויירן.

דאָס פּלוט רעדט

דאָס זיך אַ האַנט געהויבן מיט רויטן וויין:
— איך טרינק צו דיין זיבן-און-זיבעציקסטן
און דאָס בין איך.

האָט זיך אין מיר עמיצער צעוויינט:
— זיבן-און-זיבעציק
און קיין איינער מיר נישט נאָענט ווי מיין אייגן לייב;
איז קיין איינער מיר נישט נאָענט
ווי מיין חלום,
ווי מיין וואָר,
און כּיבין קיין איינעם נישט קיין ווייב.

האָט עמיצער אין מיר געהויבן אַ האַנט:
— איך טרינק פאַר דעם אומבאַקאַנטן,
וואָס וווינט אין מיר.
איך טרינק פאַר דעם נאָך נישט געקומענעם,
פאַר דעם נאָך נישט געזעענעם,
דער צווייטער אין מיר,
וואָס וואַכט איבער מיין רעכטער האַנט
און היט מיין ליינקע.

רגעס אומעטיקע

איך האָב געבוירן קינדערלעך אַ טשאַטע, צאָל אין פינף,
און מיט ערשטן אויגן-שיין
און מיט יעדן קינדס געוויין
האָב איך דערקענט אָט יענע בענקשאַפט אין יונגע גלידער,
וואָס טראָגט דעם רעיון ווייט פון מאַמעס שוועל.
רגעס אומעטיקע, רגעס יונג און העל.

איך האָב געבוירן קינדערלעך אַ טשאַטע, פינף אין צאָל:
ס'איז געווען אַזוי נישט נאָענט און אַמאָל, אַמאָל.
אַ טשאַטע פייגל איז געפלוין אין אַ ווייטן טאָל.
איך האָב געצייילט:
איינס און צוויי און דריי און פיר — ביז פינף אין צאָל.
רגעס אומעטיקע, רגעס יונג און העל.

מען ווי די ערד

אמאָל זע איך דעם מאָן מיט אַ בליק פֿון אַ חיה אין אויג,
וואָס איז גרייט צו פֿאַרצוקן,
און אַמאָל איז זיין בליק ווי אַ שעפעלעס ווייך
און פֿאַרכטיק צו פֿאַלן פֿאַר ווייבערשן טראַט
און צעכליפען זיך הויך, ווי אַן עופֿהלע קליינס אין מאַמישן שויס.
און אַמאָל איז זיין בליק פֿול מיט חוזק אין בלוט
און מיט ביטערן שפּאַט,
און איז גרייט צו פֿאַרקויפֿן די שענסטע מינוטן פֿון גליק מיט אַ נאָענטער פֿרוי.
און אַמאָל איז זיין אַטעם אַ ברום,
אַ חיהשער ברום, דערשפּירנדיק רויב.
און אַמאָל איז ער מאַן.
און אַמאָל איז ער ברודער און קינד.
און אַמאָל איז ער שטויב, וואָס פֿאַרווייעט דאָס אויג.
און אַמאָל איז ער לייב פֿון דיין לייב.

אַזאַ טונקעלע פרייד,
אַזאַ הייסע און טרוקענע פרייד
ברענגט ער צו בעט אין ביינאַכטן פון ליבשאַפטן־ברויוז.
און אַמאָל און אַמאָל—ווי עס טרעפט אין אַ רגעלע בלויוז
ברענט ער אויף אַש זיינע ליבשאַפטן אויס
און לאָזט מאַט זיינע הענט צו דעם שויס זיינעם פאַלן —
זעט ער אויס ווי אַ פאַרצערטער פאַרנאַכט,
ווען די זון לאָזט זיך פויל אין אַן אָפּגרונט אַראָפּ,
אין באַגלייט פון אַ טרוקענעם רעווען פון בהמישער דורשט.
און אַמאָל און אַמאָל איז ער מער ווי די ערד
און איז מער ווי דיין אייגענע בלוט.

**אומעטיק נידערט אויף לעטן,
הארץ מיינס, דער טוי**

... ..

סמאָטשע

(א גאס אַזא)

I

אין זומער איז די ערד אַ גרינגע קריע
אין פאַר מענטשן איז די נויט אַ מילדערע אַסך.
דער ברוק פון גאַסן אַרעמע ווערט לייכטער און ווערט גרינגער
און קינדערלעך פון נידעריקע שוועלן הייבן אָן צו שפראַצן,
ווי פלאַנצן איידעלע נאָך גאַר אַ שווערער קרענק.
ווערן הויפן דויל, ווערן הויפן מילדער
און גרינגער איז אַפילו דעמאָלט דער געוויין
פון שווערן און פון אומעטיקן האַרצן.

קומען איינציקווייז אַרויס די אָפגעווינטע פונעם לעבן,
 פון קעלערס טונקעלע און נאַסע
 זשמורען זיי די אָנגעהיצטע קראַנקע אויגן,
 מיט פנימער אַזויגע ווי די בלעטער פון אַ נאַסן האַרבסטפאַל;
 מיט סימנים פון אַ געלער קרענק אין שפיצן פינגער.
 זשמורען מיט די אויגן אין דער זון און ס'טרערן זיך די אַפּלען.
 שטייען אָנגעלענט ווי אייזלען מידע ביים נידעריקן טויער;
 שטייען אָפּ אַזוי אַ שעה, צי צוויי
 און ווי קראַטן לאָזן זיך צוריק צו זייערע פאַרשאַטטע פאַלאַצן.
 פאַר אַזויגע איז ליבערשט שוין צו זיין אינאיינעם מיט דעם טרויער...

די וועלט איז איינגעטיילט אין הויכע און אין נידעריקע שטאָקן.
 פאַר וועמען ס'שיינט דער אָפּגלאַנץ פון דעם ווייטסטן שטערן
 און וועמען ס'איז באַשערט דער אומעטיקער קלאַגן פון אַ קאָטער.
 פאַר וועמען ס'הוידעט זיך אַ מונטערער דער קופער אין די גלאַקן
 און וועמען ס'איז דער רוקן פון אַ פלוּיט אַ נאַענטער און גאָר
 אַ אַנגעלייגטער חבר,
 און ווער עס האַלדזט זיך מיטן טויט אויף נאַענטן און ווייטן מיסטבאַרג...
 און ס'לעבן מיטצמאַל ווערט אָן דעם אָנהאַלט
 און ס'וילט זיך אויסשריייען ביז ווייטיק פון דעם ווייטסטן אבר.
 די וועלט איז איינגעטיילט אין הויכע און אין נידעריקע שטאָקן.

IV

ס'איז יום-טוב היינט אין נידעריקע גאסן:
עס יום-טובט היינט דער טרויער אויפן באס.
עס זענען אויסגעליידיקט לאנג די אלקערס
און ס'וויינען הארט ביים דיל די קינדער אויף אַ כריפנדיקן באס.
ליגן זיי, די קליינווארג, איינציקווייז און זאלבערנאנד,
מיט אויסגעדארטע, לאנגע העלדזעלעך — קראנקע שוואנען.
ס'איז נישט קיין הונגער דאָ אין לאַנד
און ברויט איז דאָ גענוג אין וואָג פון גאָלד פאַראַנען.
נאָר ביי די אין נידעריקע גאסן
וויינט דער הונגער שטענדיק אויפן באס...

V

ג' ייען זיי, די מאַנען פון די נידעריקע גאַסן,
זוכן אַרבעט.

בלאָנקען זיך הכנעהדיק פון טיר צו טיר
און בעטן זיך אויף צו פאַרדינגען,
מאַכן זיך קוראָזש און גלייכן אויס די אָנגעשפיצטע אַקסלען
ביי יעדן איינגאַנג.

שטייען זיי, ווי אָפגענוצטע פערד פון בייטש און אַרבעט;
שטייען זיי, ווי אָזערעס פאַרגלייזטע קעגן ווינטער
און וואַרטן אָנגעכמורעטע, מיט שטריק פאַרבונדן ס'נפש אויף
דער העלפט,

עס זאָל חלילה זיך נישט איינברעכן אויף צווייען
דאָס רעשטל לעבן,
וואָס דאַרף נאָך אויסקוקן אויף צו פאַרדינען ברויט
פאַר פיצעלעך פון נידעריקע הויפן.
קריכן זיי, ווי ראָבן בלודנע, די מחשבות
און מאַכן אינדערקרים צעוויינען זיך ס'מיל...

יוארשע, 1928

* * *

ר ויען זיך לעבנס אויף בערגעלע מיסט —
פייף, פייפל, א ליד מיר אין ווינד און אין וויסט.
רינשטאָק איז היים פאר הימלאָזע הענט —
ברעקעלע גוף האָט הונגער פארלענדט.

האָט זיך דער וויי אויפן מיסטבאָרג געמערט —
עמיצנס לעבן איז אויסגיין באַשערט.
ווער ס'האָט געזינדיקט אַנטקעגן די הענט —
דער האָט דאָס לעבן געפליקט און געשענדט.

פּעקין, 1926

הונגערלאַנד

דאָס מיך באַגעגנט, אַרעמקייט, ביי אַלע וועגן
און געטריי גענייגט דיין פנים צו מיין טיר.
האַסט זיך דערנענט מיט הונגער אויף די ליפן,
געטוליעט, זוכנדיק אַ טרייסט ביי מיר.

אויף עלנט-באָרג האָסטו זיך געפּעדערט,
דו, אומדערבאַרמדיקע, האַרבע נויט!
אַ פּוֹלן יאָר קומען צו דיר אַרעמע און טריבע,
פּאַלן פאַר דיין מיסט און וויינען נאָך אַ שטיקל ברויט.

געלעגן ביסטו, הונגער, אַ געשוואָלענער מיט בליק פאַרשטאַרטן,
געקלעטערט האָט דיין שאַטן אויף די ווענט.
ווייזערס האָבן געשלאָגן איבער גוף פאַרדאַרטן —
האַסט פאַרצערט, האָסט געשוונדן און פאַרלענדט.

איך האָב געוואַנדלט און געקרייצט דורך הינטערוועגן,
פון דיין האַרבקייט, הונגער, אויסבאַהאַלטן.
ביסט געקומען אַ פאַרשטעלטער מיר אַנטקעגן:
ביי אַלע שיידוועגן געקרייציקטע געשטאַלטן.

איך רוף דין, האַנט, צו ברענגען דייע מעשים,
פאַרזייעטע און געהאַדעוועט אין הונגערלאַנד —
פאַרן נייעם מאָרגן דעם אויפגעוואַכטן,
אויפגעוואַכטן אין דערוואַכטן הונגערלאַנד!

ליד פון שאכטיאָרן

מען האָט פאַר אינז טויער פאַרריגלט
און נאָנג פון טראָט אויסגעלויערט.
אויף נאַכטיקע שלעסער פאַרזיגלט
און שטים אין גראַניט איינגעמויערט.

גליט אינזער פנים פאַרצאָרנט:
— מיר גראָבן, מיר גראָבן, מיר גראָבן.
צענפאַכיקער פלוך האָט געוואָרנט,
געבוירן ביים פינצטערן גראָבן.

מיר האָבן דעם עלנט געבונדן
און וואַרטן פרימאָרגן זאָל בלייבן:
געאייניקטן קנויט אָנגעצונדן
און וואַכן איבער גלוטיקן צייכן.

צו האָרעפּאַשנע מענער-הענט

ג' עלער פיבער האָט געפלאַנצט,
געפרוכפערט און געהיילט די ערד
מיט בלוט פון מאַן,
מיט שווייס פון מאַן.
הענט! הענט!
בלאַסע, בלאַס-ראָזע,
ברוינע, ברוין-שוואַרצע,
בלוי-שוואַרצע
האָרעפּאַשנע מענער-הענט!
הענט געצונדענע פון געלן פיבער.
הענט פון מענער וועמעס בענקשאַפט
ס'האָט געטראָגן זוכן נייע שוועלן-וועלט.

מענער-הענט,
אויסגעצויגענע פון שווערער אַרבעט,
הענט, וואָס האָבן אָפּגרוינטן געמאַסטן.
הענט, וואָס האָבן מיט פיקעס אין שטיין געהאַמערט,
איז פון האָרעפּאַשנע מענער-הענט
אויסגעוואָקסן: ווענט! ווענט! ווענט!
האַפּן-ווענט געמויערטע אין ימען.
ווענט געפורעמטע פון מענער-הענט,
הענט געפלאַסטערטע אין ווענט פון האָפּן.

אין לבנה-נעכט,
ווען שיפן שטייען דרימלענדיקע, שווערע,
געאנקערט פון ווייטן וואַנדערן,
בליען-אויף פון האַפנס-ווענט
האַרעפאַשנע הענט,
וואָס האָבן ווענט
פון שטיין געפורעמט —
מידע שיפן פון דער וועלט
זאָלן קומען רוען
פון שווערן וואַנדערן.

געלער פיבער האָט געפלאַנצט,
געפרוכפערט און געהיילט די ערד
מיט בלוט פון מאַן,
מיט שווייס פון מאַן.

סאַנטאָס, בראַזיל, 1925

ביים לאַרזן אַ שיף

1

אַרעמס, וואָס שליידערן אַנקער אין אַפּגרונט פון ימען ;
אַרעמס, וואָס צינדן די לאַדונגס-מאַשינען
מיט חשק פון אַרבעט ;
אַרעמס פאַרברוינטע אין טראַפישע זונען —
קילט זיי דער זאַציקער ווינט פונעם ים,
אַרעמס פון אַרבעטערמאַן !
מוסקולן וואַרצלדיקע, נאַקעט פאַר פריי-ים און ווינט,
גבורה צעעפנט ביז צו די לענדן —
ער און מאַשין !

באַוועגן זיך מוסקולן פון אַרבעטערמאַן
מיט טאַקט פון מאַשין,
געבראַכן אין פילפאַכע ווינקלען.
געקלאַמערט אין שטריק-אַרעמס,
ציען אַרויף זיך די קופערנע שטאַבעס —
אַ ברכה געכאָוועט אין אַפּגרונטן טיפע.
זינגט ערדיקייט הימען צום מאַן מוסקוליסטן :
מיט פּוח געהאַמערט,
מיט אַפענער בראַווקייט
שניידט ער מיט ווילן ווי זעגן געשאַרפטע
ממשלה פון שטיין און גראַניט !

איר ווישט מיט רויער האַנט דעם שווייט
 און עסט דעם שווער-פאַרהאַרעוועטן ברויט,
 און שעפט אין צענער, אין צוועלפער
 פון קעסל ווי איין מענטש.
 איר קייט געשמאַק מיט אייגן-טאַקט פון די מאַשינען אייער לויין.
 איר זייט רוי און שווער און ברוין.
 ברוסט — שווער - געגאַסענער טשוהון
 לאַכט גראַב און הויך אין וועלן-רויש.
 אָ, פולטירנדיקע, מאַזאַליסטע הענט,
 געהאַדעוועט אויף וועלט-באַראַט
 אין רעגן, שטויב און ווינט.
 אָ, שווערע אַקסלען, צעצויגענע אין רחבותדיקער ברייט —
 געאַנקערט ביי ברעגעס וועלט —
 היבר רט אין שיפן-פייף און ים-געברום,
 אויף ים-באַראַט!

אָנטפּאַנגסטע, 1926

מוקדען

1

אַרום וואָקזאַל

די ינט און ריקשאָ-פּערד און מענטש.
קוליס — שווערע פּראַצע-הענט.
פּיליגרימער אויף אויסלייז-וועג.
פּרוי געפּאַלענע ביים ראָג פּון וועלט.
פּליגן פּלאַטערן ביים שיין פּון לעקטער-לאָמפּ.
משא-טרעגער מיט דער פּלייצע אָנגעגרייט —
שרייען פּלייצעס: — גיט אונז ברויט!

קוליס קנאַכנדיקע אין נאַסן, גרוילעכן פּאַרטאַג
און ריקשאָ-פּערד — מענטש, אומעטיקער מענטש —
האַט ווילן אין האַלאַבלעס איינגעשפּאַנט —
בלויט אין בליק דער הונגערבראַנד.
שפּראַצט אַ יונגער טאַג אויף גראַז און בייט,
פּעלדער ליגן, וואַרטן אויסגעשפּרייט.

בֵּעֵטלער הויקערדיקע מאָנען: — ברויט!
און אויף ביינערדיקער האַנט ליגט אויסגעשטרעקט דער טויט.
אַ, יונגע טאָפּאַלן אין בלוי פון האַריזאָנט!
איר בלייט יונג-זומערדיק אויף דלאַניע פון ווירוואַר...
אַ, פרוי פאַרלאָרענע אויף אומעטיקער ערד!
עס ווערן מוקדענס גאַסן פון דיין פיין גענערט.

וויג זיך רעגן, וויג זיך חסד־שטראַם,
וואַש, פאַרשווענק דעם געלן טרויער ביזן תהום!

אין גאס

איז מיר אלץ אזוי אלט, אזוי ניין,
 וואָלקן און פויגל, וואָס ציען פאַרביי.
 איז מיר אלץ אזוי נאָענט און אלץ אזוי ווייט,
 שוואַרצע און ברוינע און ווייסע אין שטרייט.

שרייט ביקס ביים מאַן פון אַקסל אַראָפּ,
 בענקט קויל נאָך רויטן און זודיקן טראָפּ.
 פעכטן זיך הענט אויף שטרענגן געבאָט,
 אויגן לאַכן און וויינען אויס צער, אויס שפּאַט.

מושטירן אויף שליאַכן מענערשע פיס
 און שניידן אויף ערד מיט שאַרפּן און שפיציקן שפיו.
 און איך האָב אַ סטענגע אַ רויטע פאַרלוירן אין וויסטן געיעג —
 פון פרעמד האָט געמיגלט אַ רויטער, אַ פלוטיקער שטעג...

מ'קדען, 1926

סייגאן

כ"י די ברעגעס פון טייך סייגאן
זינגען קלויסטערשע גלעקער א פרומען געזאנג.
בלאנקען זעגלען געדיכט ווי א וואָלד,
בלוינדע, צעפליקטע פון שטורעם און ווינט,
און ס'פאָרגייט זיך א וואָיען פון היימלאָזע הינט.

ב"י די ברעגעס פון טייך סייגאן
שרייען קינדערשע בייכלעך געשוואָלן פון הונגער און נויט,
שטייען שפייכלער פאָרפולטע פון דיל ביז דער סטעליע מיט ברויט—
קומען שטאָלענע שיפן פון ווייט און פון פרעמד,
פאָרנעמען די שפע פון טויזנטער הענט.

אויף דעם אויבערפלאַך טייך סייגאן
שווימט דער טויט מיטן פנים אַראָפּ,
און עס טראָגט זיך אַ קראַאַ אין דער הויך,
צירקלען פויגל מיט דורשטיקער פרייד:
— טויט האָט אונז מאַלצייט געגרייט!
טויט האָט אונז מאַלצייט געגרייט!

אינדאָ-כינע, 1926

ביים ראַנד פון כינע

פּרוי און מוטער

ביים ראַנד פון כינע און אינד!

עס הענגען די קאַרבן פון אייערע אַקסלען געלאָדן מיט אומעט און מי.
עס הענגען די טרוקענע בריסט, ווי פאַרטריקנטע לאַגלען
אין בלאַנד פונעם דורשטיקן וויסט,
און ס'וויקלען טראַנטעס פאַרפּוילטע אייער פאַראַרעמטן גוף —
אויף אייערע ליפן גליט אַ פאַריגלעטער פּלּוך.

פּרוי און מוטער

ביים ראַנד פון כינע און אינד!

שוויבלען די באַרוועסע טריט פאַרדונגען צו אייביקער פּראַצע אויף
גלייענדן זאַמד.

איר לאַדט אייערע טעג אין גרוינט פונעם שיף אינאיינעם מיט
קויל־שוואַרצן שטויב,
און ס'ווערט אייער יוגנט פאַרברענט אין פּלאַם פונעם פינצטערן רויב.
עס ריזלט פאַרחלשט געזאנג פון אויגן באַזוימטע מיט קרענקלעכער רויט:
— מיר גאַרן און וואַרטן אויף רוי פונעם טויט.

פּרוי און מוטער —

אַריבער מיין קאַפּ הענגען הימלען אין געלייטערטן בלוז,
וויגט זיך די זאַטקייט אויף זאַנגען אין פעלד פאַרן שניט.
און אומעטיק נידערט אויף לעבן, האַרץ מיינס, דער טוי
ביים ראַנד פון כינע און אינד.

מיט דורשט אויף ליפן

שטיי איך פארן טויער פון דער וועלט
און שווער איז מיר צו בעטן,
שווער איז מיר צו בעטן.

מיט דורשט אויף ליפן
זיך איך אויפן שוועל פון אלע קוואלן
און שווער איז מיר צו טרינקען,
שווער איז מיר צו טרינקען —
ווייל אהינטער זיבן שלעסער
איז דער קוואל פארריגלט,
איז דער קוואל פארריגלט.

ברענט דער דורשט אויח
דעם זאפט פון מיינע ליפן,
דעם זאפט פון מיינע ליפן —
ווייל אהינטער זיבן ריגלען
איז דער קוואל פארריגלט,
איז דער קוואל פארריגלט.

* * *

ג עהויקערט אויף קנאַכיקן שטעג
דורך פראצע אייך לידער געזונגען;
דערלייזט אייך, פאַרשניטענע טעג,
אַ קיילעכדיק יאָר פאַרדוינגען...

דערלייזט אייך, פאַרשניטענע טעג,
פאַרצוקטע אין אייגענעם שאַטן!
געשניטן האָט אייך נויט אויף איר זעג
און שטיק נאָך שטיק צעטראַטן.

נישט שענד!

א. מאמע-ערד,

נא דיר, נא דיר אונזערע הענט,
וואָס זענען קיינמאָל אומטריי נישט געווען דער שווערער אַרבעט
און אונזער פראַצע בעט צו דיר:
נישט שענד!

אין פּרילינג האָבן מיר צו דיר גערופן,
אַז קוועלן זאָל די פאַרזייעטע מי אין דיינע טיפן,
אַז הונגער, מאמע-ערד, זאָל דיך נישט פלוקן.

אַ. מאמע-ערד,

נא דיר, נא דיר אונזערע הענט,
וואָס האָבן דיך געמונטערט און געוועקט
און לעבן אין פּרילינג-גרונט פאַרזייעט;
בענטש די טעג און פראַצע, וואָס איז לויטער, אומבאַפלעקט,
אַז לייכטן זאָל אויף אונז דיין פרייד.

א ליד צום קארטאָפּל

באַרהאַרעוועטע הענט האָבן דיינע פייטן געזייט —
א, וויפּל אויגן עס בענטשן דיר, קארטאָפּל-בייט!
דיר האַלט מאַמע-ערד אין איר טיף, אין איר קלעם,
איך זינג צו דיר, מאַמע-קארטאָפּל, מיין ברכה פאַרנעם.

מיט בראַדעווקעס באַשאַטן איז דיין רונד געזיכט,
אויסגעלייגט ווי ברכות ליגסטו שיכט נאָך שיכט.
בלויסט בנעימותדיק מיט בליטן בלוי אין ווייס,
צו דיר קימען הונגעריקע זוכן זייער שפייז.

נישט געשטומט האָט דיין לעבן אין פּרילינגדיקער ערד,
כ'בין געגאַנגען צווישן בייטן און דיין קוועלן געהערט.
קוועלט בייט אין דער טיף און בליט אין זונענליכט,
פרוכפערן זיך קארטאָפּליעס אין אַדערדיקע בינט געדיכט.

אַרום דיר, מאַמע-קארטאָפּל, האָבן זיך קליינזארג געמערט,
אַ יאָר קיילעכדיק אַרעמקייט וועט פון דיר ווערן גענערט.
זוניקסט זיך נישט אין דער זון ווי דיין בליט.
האַדעוועסט קליינזארג מיט ראַכטישע טריט.

דיר האַלט מאַמע-ערד אין איר טיף, אין איר קלעם —
איך זינג צו דיר, מאַמע-קארטאָפּל, מיין ברכה פאַרנעם.

מען שעכט אונז

א ריח פון טויט-פלייש האָט זיך געשפרייט אין דער לופטן,
און אַ חלף-אויפשניט אויף אַ קעלבערן האַלדז האָט אַ בליץ געטן
פאַר די אויגן:

מען שעכט אונז!

אונזער בלוט איז געוואָרן אַ הפקר

פאַר דער תאווה צו פלייש.

מען שעכט אונז מיט אַ ברכה אויף ליפן,

מיט אַ דינעם בלאַנק פון אַ קאַלטן חלף צווישן ציינער

און מען שעכט אונז היינטוועלטיק:

קאַפּ צו קאַפּ

און רוקן צו רוקן

געבונדן.

מען פירט אונז פון די פאַשע-פעלדער

דורך די גאַסן פון גרויס-שטעט צו דער שחיטה,

צוליב דער תאווה צו פלייש.

אַ שלאַכטפעלד פאַרביי

און אַ שעכטהויז פאַרביי...

אין אונזערע אויגן איז דער צער פון וויסן.
אונזער רעווען פון טויט
בלייבט הענגען איבער די קעפ ווי אַ בלוטיקער צייכן.
שעכטהייזער זענען פון שטאַל און היינטוועלטיק.
שעכטהויפן זענען שאַנדהויפן אין היינטוועלטיקע קרוינשטעט.
אונזער בלוט איז געוואָרן אַ הפקר פאַר דער תאוה צו סלייש.

* * *

איך האָב אויף אייך קיין מעסער נישט געשאַרפט
און פֿלויטן נישט געפֿלאַכטן.

מיט ווייכן טראָט האָב איך דורך אייך געטראָטן
און האָב דעם גאַנג אייך נישט פֿאַרבאַטן.

איך האָב אייך צו דער תּלּיה נישט געפּירט
און טיר פֿאַר אייך נישט צוגעשלאָסן:
איך בין מיט פנים צו אייער שטויב געפּאַלן,
ווען הונגער האָט גערעוועט פון די שטאַלן.

— גענוג, — האָבן לייפן בלייך געפֿיסטערט —
זאַט איז שוין די ערד מיט נישט-פּאַרדינטע שטראָפּן...
גענוג עקרה-טעג פֿאַרן שוועל זיך לייגן,
גענוג דעם אויסגעדאַרטן גוף פֿאַר אייגן שאָטן נייגן.

און אלץ וועט אויפגיין פון דאס גיי

* * *

פֿאַר וועמען דער מעסער,
פֿאַר וועמען דער וויין —
ווער ס'איז פֿאַרגרעסערט
דורך יענעם אַ שיין.

ווער ס'האַט פֿאַרשפעטיקט
און ווער ס'האַט פֿאַר צוויי,
ווער ס'איז געזעטיקט
דורך יענעם אַ וויי.

ווער ס'איז געלעגן
מיט שנייען באַדעקט,
זיין אָרעם פֿאַרמעגן
געהיט און געוועקט.

ווער ס'האַט געזומערט
אין בלאַט פֿון אַ בוים,
ווער ס'האַט פֿאַראומערט
זיין אייגענעם טרוים.

אונזער פעלד

אונזער נישט-צעאָקערט און דאַרנדיק פעלד
וואַרט אויף געלייטערטער, רויקער האַנט,
מיט גבורה און חסד צו וועקן דעם גרונט,
מיט ברכות און מי צו בענטשן באַנאַנד.

אונזער נישט-צעאָקערט, פאַרלאָזן פעלד
וואַרט אויפן ריר פון געפרוּווטער האַנט,
צו שפירן פון אַקער דעם שאַרף אין דער טיף,
וואָס אַקערט מיט פריידיקער ליד איינגעשפאַנט.

אויף אונזער נישט-צעאָקערטער, קנאַכיקער ערד
פאַרשעמט וואַרטן יאָרן, פאַרצאָמט און פאַרשטעלט;
ליגט שפע אין ליכטיקע שיכטן געגרייט,
דרימלט פאַרשלאָסענער רוף צו דער וועלט.

מיר זענען אזוינע געגארטע

ערד אויסגעוויטערטע,

לאַנד אויסגעוואַרטע.

מיר זענען פון לאַנגאַנען

אזוינע געגאַרטע.

ערד אויסגעוונגערטע,

לאַנד אויסגעדאַרטע.

מיר גייען, מיר קומען

פון אַ וואָר אַזאַ האַרטער.

מיר גייען, מיר קומען

פון אַ וואָר אַזאַ האַרטער.

מיר גייען, מיר קומען,

יאַרטוויזנטער וואַרטן.

ערד אויסגעוויטערטע,

לאַנד אויסגעוואַרטע.

מיר זענען פון לאַנגאַנען

אזוינע געגאַרטע.

גליק, תרפ"ז

טויזנט-לענדערדיקע בענקשאפט

טויזנט-לענדערדיקע בענקשאפט איז דאָ אויסגעגאָסן
פיי יעדן שוועל און יעדן טויער.
איעדער איינגאָנג ווייסט פון פריידן און פון טרויערן.
פיי איעדן איינגאָנג פלאַטערן העל די פאָנען
מיט אַ דינעם טרויער-זוים אויף ראַנדן —
פיי איעדן טויער וואַכן הענט די אומגליקן צו גיין אַנטקעגן.

*

צער איז דאָ פאַראַן אַסך אין אונזער מחנה.
אַן-ווערטערדיקער צער איז דאָ צעאַקערט
אין יעדן קנייטש פון טרוימערישע שטערנס.
אַצינדערט זענען מיר די ערשטע שפראַצונג און ערשטע בליונג
אויף אַ וויסט פון פילע דורות.
מיש זיך, בוך, און בלאַט נאָך בלאַט,
דעק אויף די פיבערפולע אברים.

*

א פאַרלאַרנקייט איז דאָ אין אונזער מחנה,
אַ יאוש שרפעט אונזער גומען:
טורעמס דימיונדיקע האָבן מיר אויפגעמויערט
וואַרפן זיי רעפּלעקטאָרט איבער אַלע ימען:
קלאַרע וואַסער האָבן מיר שוין צו טרינקען,
ביסן-ברויט איז פון אייגן פעלד געשניטן,
זינקלידיקע פייגנבלעטער שאַטענען די הייסע שעהן
און אַ בענקשאַפט-רעווען טראָגט זיך פון די אויפגעהאָדעוועטע קעלבטר.
שטומען אַלע שוועסטער-ברעגעס.

אַ פאַרלאַרנקייט איז דאָ אין אונזער מחנה,
אַ יאוש שרפעט אונזער גומען.

*

ר חמים, ברידער מיינע, נישט אזוי פארצאָרנט,
זאָט איז שוין דער לאַגער אונזערער מיט נישט-פאָרדינטע שטראָפן.
געגאַנגען זענען מיר געשפּאַנטע פון אַ לייכטיק, שטראַלנדיקן האָפּן,
גרייט אַיעדן מדבר-שטיין צו לעשן דורשט מיט בלוטן פונעם גלות.
נישט מיט הפקר-ליד האָבן מיר דעם טראַט אונזערן געמיינטערט
דורך שווערע שטרויכלונגען, דורך דאָרנדיקן, קללהדיקן מדבר.
אַ ליד איז דאָ ביי אונז אין אַרעמקייט געבוירן,
ווען פחד האָט מיט שטאַרע אויגן געקוקט פון אַלע פיבער-זומפן.
דאָס ליד איז, ברידער מיינע, אַ געזעטיקטע מיט פיין און
טרויער טיפן,
אַ טרויער, אַן אויסגעשוויגענער, אויף ווייטיקפולע ליפן.

וויי, יידיש ליד

ןן זאל איך מיך ווענדן מיט מיין יידיש ליד ?
וויי מיר, וויי.
פרעמד איז מיין לשון אין די גרענעצן פון יהודה,
וויי אונז דא, יידיש ליד !
א גיפטיקער צאָרן טריפט אויף דיר,
יידיש ליד,
אין לאַנד פון ישראל.

אין צייטן פון פינצטערן בראַך האָבן מיר אין אומגליק אַ חלום געבוירן,
אַ לויטערן חלום, יידיש ליד.
ווי אַ מאַמע האָסטו אונזערע טרויערן פאַרנומען.
אותיותווייז האָסטו דיין ליבשאַפט געבוירן,
דעם טוינקעלן תהום פון די טעג צו דערלייכטערן.
זענען מיר אַלע געווען בעל-חלומות
און האָבן אונזער זעונג אויף ליפן געטראָגן,
און האָבן אונזערע צערפולע בלוטן אויף האַרץ פונעם גלות
געלאָזן צו רויטלען —
אונזער וויי האָט געבלויטיקט,
יידיש ליד.

יידיש ליד,

פאר דיר האָט זיך אַ נייע גלות-היים געשטאַלטיקט,
פון ירושלים ביז צו די הויכקייטן פון חרמון.
האָסט געקייטלט אין הימנען דעם בראַך פון די צייטן אויף ערדן פון גלות
און האָסט אויף ברוסט דיין פאַרצייכנט די אומגליקן טיפע
און זעלטענע רגעס מיט פריידן פאַחנטע.
אונזערע עלנטע טרויערן האָבן אַ וויג אין דיין פשטות געפונען.
צוקאַפנס ביי דיר איז געלעגן אַ פאַרג רייע שטיינער.
זענען מיר, טרוימערישע שלייפער, געקומען צו דיין פאַרוויסטונג
און געזעגט און געשלייפט און געהאַמערט דיין רייען געשטאַלט
— ביז צעשטראַלונג —

יידיש ליד.

גלות האָט דיך געשטאַלטיקט,
דורך צער — ביז הויכער צעשטראַלונג,
דורך יאוש — ביז לויטערסטע פריידן.

ווער האַגלֶט,
ווער קומט מיט פאַרוויסטונג צו גיין דיר אַנטקעגן.
מיין יידיש ליד?

ווער צאַרנט,
ווער שעלֶט דיך מיט ביטערע קללות,
מיין יידיש ליד?

דאָס זענען די האַגלֶער פון אייגענער מחנה,
וואָס שאַרפן אַ צאַרן פאַר דיר,
מיין יידיש ליד.

ווער אָטעמט אויף דיר מיט אַ גיפטיקן אָטעם,
מיין יידיש ליד?

ווער שרפעט דעם גומען מיט אַלערליי סמען
געפרוּוטע,
מיין יידיש ליד?

ווער ווונדיקט אויף אונזער פאַרוויסטונג,
מיין יידיש ליד?

דאָס זענען די האַגלֶער פון אייגענער מחנה,
וואָס שאַרפן אַ צאַרן פאַר דיר,
מיין יידיש ליד!

הל-אביב, תרפ"ז

* * *

אַלץ איז געווענדט ווי מען טרויערט,
אַלץ איז געווענדט ווי מען שפילט.
פאַר יענעמס, פאַר אייגענעם טרויער,
איז אייביק דער פחד געהילט.

אוי, נישטאָ איז פאַר וועמען פאַרטרויען
דעם אָפּשיין פון נאָענטן גליק.
פאַר וועמען, פאַר וועמען באַדויערן
אויף נוצר פון דער תּלּיה און שטריק?

און אַלץ איז מיט גיבט שוין באַוואָרנט
ביי שוועל פון דער טייערסטער היים.
און סגייט-אויף דער ציל פון דעם האַרן
און ליד פון דעם שטומען ליים.

טריט

ד ורותדיקע טריט
בלאָנדזשען אין מיינע בלוטן,
טרעטן מיינע בליענדיקע טעג
און מיינע יונגע יאָרן
בליען,
בליען.
טריט, מיינע וואַנדערער.

מאַרש פון דורותדיקע וואַנדל-טריט
פאַרשלאָגן דעם אָטעם
פון מיינע טעג
און מיינע יונגע יאָרן
בליען,
בליען.
טריט, מיינע וואַנדערער.

טריט קומען געהעניקערט
מיט אומגליק,
יללות,
געיאַמער אויף שפיצן פון פוסטריט
און מיינע יונגע יאָרן
בליען,
בליען.
טריט, מיינע וואַנדערער.

קאיראָ, 1927

האַמעריקע, 1905 - 1928

אײך בין אַוועק פון דיר גאָר אַ שפּראַצערל
און שוין מיט ברוגז אין מיין פנים.
און ס'האַט מיר גאַנצעשפירט ווי גאָר אַ טרייער הונט
ס'פחד טונקעלע פאַר האַק און לאָם,
און פּעדערן פּוכיקע אויף שטיינערדיקע ברוקן
און דיינס אַן איבלידיק וואָרט:

— בעי זשידאָוו

גענוג אייך, ווערטער מיינע, זיך שטענדיק ווידערהאַלן, ווידערהאַלן ;
ס'איז בלוז אַ ווידערהאַלונג פון גאָר פאַרטונקלעטע אַמאָלן,
און אַלץ ווי אין אַ הלום קומט עס פאַר...
גענוג אייך, ווערטער מיינע, זיך שטענדיק ווידערהאַלן.

*

האַב איך פאַרעקשנט מיין געשטאַלט אַנטקעגן האַרטקייט פון
דיין פנים ;

געווען איז דאָס אי ווייט, אי לאַנג צוריק.
דיין ערד געווען איז בלוז אַ וויג פאַר האַס און שונאים
און ס'האַט געטליעט בלוז אַ טונקעלע שנאה פון איעדן בליק.
האַב איך פאַרעקשנט מיין געשטאַלט אַנטקעגן האַרטקייט פון דיין פנים.

האַב איך פאַרפרעמדט פון דיר מיין בגד און מיין לשון
און האַב ביז בלוט פאַרשניטן איעדן וואַרצל,
וואָס האַט געקענט נאָר דינען פאַר דערמאַנונג...
איך בין געווען נאָך גאָר אַ דין, יונג שפּראַצערל,
האַב איך פאַרפרעמדט פון דיר מיין בגד און מיין לשון.

איך האַב געאַנט — איך בין אויפסניי געבוירן ;
דיין ערד האַט מיך, אַ ווייטע, נישט דערקענט.
נישט שוין זשע, אַ נישט שוין זשע, זעין פאַר מיר פאַרלוירן
די פּלעקן בלוטיקע פון דינע ווענט ! ?

איך האַב געאַנט — איך בין אויפסניי געבוירן.

* * *

לייב און פעלד און טרוים
פון נייעם ווונדער —
איך גיי און קום און טרעט
אלץ וויכערדיקער, רונדער.

אין לאַנד אין אָרעמען, אין לאַנד,
ווי מי איז נייע קרוינונג,
מיר שליסן זיך געאייניקטער
אין ברידערלעכער וויינונג.

איך גיי און שליס און בינד
מיט טרייסט-ווערטער די וועגן;
איך גיי — אַ פייערלעכע
קום איך אייך אַנטקעגן.

און ס'קרייצן זיך און בויגן זיך
און מערן זיך און מערן
די פלעצער ליכטיקע אין לאַנד,
אין אויסגעחלומטן פון שטערן.

צו קאדיע מאלאראָווסקי

אָעזסן ביסטו מיט מיר אין מיין צימער אויף ליעש, ווען די ווייסל איז געלעגן אַ געפרוירענע אין פוילנס קרוינשטאָט. גערעדט האָבן מיר פון גרויסע לידער און וועגן דיכטער און וועגן וועלט. האָסט מיר דערציילט פון איין-און-פערציק קינדער וועמעס קעפעלעך דו גלעטסט אין שווערע נויטן, די טעקע דיינע איז געווען פאַרפולט מיט זאָרגן פונעם טאָג.

האָסט קליינע הענטעלעך און קלוגע אויגן, קאדיע, און ביסט אַ דיכטערין פון אמתן גנאָד.

מיר האָבן גערעדט פון מעטריק און פון גראַמען, אַ יאָמב און אַ כאַריי געווען איז דיר נאָך פרעמד. האָסט זיך געשראָקן פאַר די דיכטערישע צאָמען אין האָסט געזאָגט, אַז פרייער פערז איז אמתדיקער שפריי. אַוודאי, קאדיע, ס'איז אונז גוט און וויל צו זינגען, וויל צו זינגען מיט איעדן אינדערפרי, אָבער לייבטער נאָך און זיכערער די פליגל, ווען ס'זינגט אַ נייגעבוירענער כאַריי.

אַ גרוס דיר, קאַדיע מיט די קלאַגע אויגן,
דאָ זיך איך ביי דעם זויס פון רוסלאַנדס גרעסטן טייך —
די וואָלגע הייסט זי,
און נישט געזען און נישט געגלויבט האָב איך,
אַ וואַסערן קענען מיטן פריילינג זיך אזוי צעשפילן,
פאַרגינען ביז די דעכער אָנפילן אַ שטאַט
מיטן נאַמען ניושני.
טייכן האָבן לייב אַ פרייען אויפשווינג —
אַ פשיטא שוין אַ דיכטעריש האַרץ!

איך האָב אַסך געשוויגן יענעם אָוונט,
ווען דו האָסט פאַר מיר געלייענט „באַטווינס ניינצן יאָר“.
און ס'האָבן דעמאָלט אַלע דיינע לידער
געזעען דיין פולן חלום אויפן וואָר.
טאָ, קאַדיע, זיי געגריסט פון רוסלאַנדס מוטערל, די וואָלגע,
עס וואַקסט אויף פעלדער דאָ אַ רויטע פרייד.
מיר וועלן זיך באַגעגענען אין פערזן, קאַדיע,
נישט שרעק זיך פאַרן יאַמב און דעם כאַריי.

* * *

איך טרעף דאָ שפורן צייטיקע פון גאָר אַ נייער ליד, וואָס ברענגט מיר גרוסן ליכטיקע און גרינגע. און ס'ענטפערט אָפּ מיין יעדער פיבערדיקער גליד: — עס זענען אַלע דאָ אַזוינע פשוטע און יונגע.

עס איז אַיעדער קעמפנדע און זיכערע געזיכט אַ חבר דאָ אין לאַנד, אַ חבר בראַווסטער. און ס'טרעט אַיעדער אָנהייב-טראַט צום ווייטסטן ליכט אויף זיג, אויף לעבן און אויף איינשטעל.

איך טרעף דאָ שפורן צייטיקע פון גאָר אַ נייער ליד, וואָס פאַרגרינגערט, וואָס פאַרגרינגערט אַלע לאַסטן. און כ'קלייב צונויף די שורות פון מיין קלאַרסטער ליד און זאַמל מיינע בלאַנדזשענדיקע מאַסטן.

• * •

ו. איז אוממעטיק צו זען אייך
מיט רייד פון שטרעף אויף ליפן נאָכאַנאַנד.
און ווער פון אונז איז דען צו שאַנד
און ווער פון אונז איז נישט מיט אייך?

מיר טראָגן יעדערער אַ ווייטע פיין
און זענען אלע מיט געזאָנג —
ווער קען פאַרשטעלן פון בלוט דעם גאַנג
און ווער פון אונז איז דען אָן פיין?

ס'איז דאָ אַ האַדסן-ברעג, אַ ים,
ווי אונזער פרייד וואַקסט אָן אַ שטאַט
און אונזער וואָרט איז נישט פאַראַן —
באַקאַנט איז אונז אַזאַ אַ סם.

פאר יעסענינס קבר

א עוואַקסן ביסטו ווי א פויערל אין נידעריקן הויף,
מיט בלאַנדן קאַפּ, מיט גאַלד-געפרענו פון זאַנג.
געליבט ביז וויי די ערד די רוסישע, די בהמהלעך און ווינטיקן געזאַנג,
ביז אייגענער שגעון האָט פאַרצויגן אויף דיין האַלדז אַ שלייף.

דער יאוש האָט דיין לייב געפרעסן,
ווי עס פרעסט די פלאַג אַ וועלפישע פעל.
האַסט מיט לבנה זיך געהאַלדזט ביי יעדער שענקען-שוועל
און פאַרגאַנגען זיך אין שיפורע מעת-לעתן.

איך האָב צום ערשטן מאָל געטראָפן דיך אין רעש פון די
בערלינגער שטראַסן,
האַסט דאַן געחזקט פון דיין ליבע צו אַ פרוי, אין זעכציקער די יאָרן
און זי גערופן צוויג אַריבער העכסטן טורעמדיקן גאַרן.
דאָס לעבן האָט געפפּלט זיך פאַר דיר אין פאַכיקע גרימאַסן.

האַסט אַן אָדער אויפגעשניטן פאַרן לעצטן שטרעבן,
פדי מיט בלוט פון לייב דערענדיקן אין הייסן וואַן פון דיין געמיט
די לעצטע שורות פון דיין ליד,
דו, דיכטער שיפורער מיט טרויער פונעם לעבן!

זי, דיכטער שיפורער מיט טרויער פונעם לעבן,
מיט בלאַנדן קאַפּ, מיט גאַלד-געפרענו פון זאַנג.
געליבט ביז וויי די ערד די רוסישע, די בהמהלעך אין ווינטיקן געזאַנג
און פון אַ וויי אַ טונקעלן געטרונקען און געגעבן.

קומען מיידלעך, בלאַסע אין פאַרבענקטע,
מיט בלומען דין צו גריסן.
ביסט גרייט געווען פון יעדן קוואַל צו נעמען און געניסן
פון אַלע שעהן דיר געשענקטע.

אַ רעטעניש געווען פאַר דיר די נייע צייט און נישט גאַר קלאַר.
דיין בלוט גערופן האָט צו שיכורן און אומבאַשטימטן בונט
און ס'האַט דיין אינגעווייד פאַרגאַנגען זיך אין ווייען ווי אַ הונט.
דו ביסט אַ שפּראַצערל געווען פון גאַר אַ מידן דור...

אודאי, מיינע טייערע

צו מיינע זעקס שוועסטער און פיר ברידער!
איך, אייער זיבעטע שוועסטער און עלפט קינד,
שרייב צו אייך פון רוטן לאַנד אַצינד,
די וויג אייערע פון קינדער-טעג און קינדער-לידער,
פון וואָן איר האָט אייער טרוים פאַרטראָגן
העט ווייט, צו די צפון-שנייען פון קאַנאַדע.
איר פרעגט:

— צי האָסטו, שוועסטער, דאָרט געזיים-טובט דעם אַקטיאַבער?
אודאי,

מיינע טייערע!

דאָ האָב איך שוין דעם רוטן-פלאַץ געטראָטן און געטראָטן;
דאָ יום-טוב איך די בענקשאַפט אייערע,
וואָס אייער לייב האָט פונדערווייט פאַרנומען.
פון קרעמעל ביז צו די נידעריקע שטיבלעך פון ווייסרוסיע;
פון די ברויטן-פעלדער אויף אוקראַינע ביז צו די וויינען פון ליוואַדיע
האָב איך די נישט-פאַרענדיקטע לידער אייערע פאַרנומען,
אינאיינעם מיט די קינדער פונעם לאַנד.

*

ס'איז ווערט געווען, ס'איז ווערט געווען
צו פילן דעם סם פון ברודער-בלוט און קלאסן.
מיר האָבן געטיילט זיך און געשפּליטערט זיך אויף לאַגערן
צוליב אַקטיאַבער-טעג פון זיבעצעטן יאָר.
ס'האָט דאָן געשפּראַצט אַ ליכטיקער כאַור.
אַ צוואַנציק-גופיקע געזינד איז ביים טיש געזעסן,
אַקטיאַבער-טעג האָבן דאָן אין בלוט צעפלאַמט זיך ווי אַ פּלאַקער.
מאַמעס שטערן האָט געאיידלט אַזאַ בלאַסקייט
און אויף די ליפּן האָט גערונצלט זיך אַ מאַמעס פיין:
— קינדער מיינע, ברודער-בלוט איז טייער.
איך האָב אַיעדערן פון אייך געטראָגן מיט אַ ליבשאַפט אונטערן האַרצן.

*

אצינדערט זיך אין ליוואדיע.

אודאי

איז אייך באקאנט,

אז אין די טעג פון פאר-אקטיאבער

איז דאָ געווען די היים פון רוסלאַנדס הערשער

די באַקרוינטע.

איצטער איז ליוואדיע אַ באַווינטע:

פּויערים פון קאַלטן קורסק, פון וויאַטקע און אַריאַל,

פון נייעם רוסלאַנד

וווינען דאָ.

דאָ רעדט אַיעדער שטיין פון צייטן שווערע פון אַמאָל.

אצינדערט זענען טעג שוין לייכטע און באַלוינטע.

מיר זיצן אויף די טרעפּ פון ווייסן-פּאַלאַץ

און פרייען זיך און לאַכן.

ס'איז יום-טוב דאָ אַיעדער אינדערוואָכן.

די פּויערים און פּויערטעס, אין ווייסע ליינענע כאַלאַטן,

פאַרצייילן מיר מעשיות טונקעלע און רויטע,

אין טעג פון פאר-אקטיאבער,

און אז דער קייסער איז געווען אַ גאַרנישטל אַ מענטש.

אָוודאי איז אייך באַקאַנט געווען דער רויטער טרויער ;
איר האָט אַליין, דאַכט מיר, געקעמפט אויף היגער ערד דאָ
אין רייזן פון באַפרייער.

אָוודאי

וועט אייך זיין אי ליב, אי טייער
צו הערן, אַז איך בין דאָ אַ גאַסט ביי פויערים
אין ליװאַדיע.

*

מיר האָבן געליבט, געפרייט זיך, געארבעט און געטרויערט
אין ווייטן לאַנד, אין ווייטער היים,
אויף ערד קאַנאַדער.
און צאַנקערייען האָבן גישט געפעלט.
די יונגלינגען האָבן וואָרצלען גלייך אין גייער ערד געלאָן
און געוואַקסן ווי די קירבעסן אין גערטנער אָן פאַרצאַמונג,
מיט ווינט און מיט פאַרדראָסן.
ווי אַדלערלעך האָבן מיר געשיקט די בענקשאַפט אינווערע צו קילן
צו די שניי-פעלדער פון אונזערע בערג.
(איך לאַך, ווען איך דערמאָן אָן יענע אינדערפריען,
ווען אין זיבן וועלדער טונקעלע פון זיבן שוועסטער-קעפּ
האָבן געבראַכן זיך די קאַמען.)
עך, געווען זענען דאָן פלינק און גרינג די מייען,
ווען ס'האַט אַיעדערער געטראָטן זיינע טרעפּ!
ווער ס'האַט געקוקט נאָך אין די אויגן פון דער מאַמען
און ווער ס'האַט ווייט געשיקט זיין בענקשאַפט אויף יענער זייט
די ברייטע אַקעאַנען.
ס'איז ווערט געווען, ס'איז ווערט געווען
צו שפירן דעם סם פון ברודער-בליט און קלאַסן.
מיר האָבן דאָן געטיילט זיך און געשפליטערט זיך אויף לאַגערן
צוליב אַקטיאַבער-טעג פון זיבעצעטן יאָר.
ס'האַט דאָן געשפּראַצט אַ ליכטיקער כאַור!

*

✕ גרוס אייך, טייערע, א גרוס אייך, ליבע,
אייך בין שוין ווידער דאָ ביים שוועל פון דניעפערבוי,
עס געשטאַלטיקן אין מיר דאָ נייע לידער,
איעדע האַנט איז דאָ אַן ערשט געפאַלן טוי.
און וועל איך קומען ווידער
צו די בערג-ריפן פון אַלטער הייט,
וועלן מיר זיך ווידער פרייען:
געלעכטער וועט זיך לייגן אויף אונזערע פאַליבטע צעדערן און שנייען.

וואָס הערט זיך עפעס אין מיין היים,
זינגט מען אַלץ נאָך דאָרט בריטאַניעס לידער?
שוין צייט, אַז אַלץ זאָל אויפגיין פון דער נידער,
עס זאָל אַ שייַן טאָן
דאָס פנים פון דערנידעריקטע ברידער.

איר מיינט אַוודאי, אַז נע-ונד איז אַ קללה,
מיין נע-ונד זיין האָט מיר געגעבן אַ דאָך:
די גאַנצע וועלט געוואָרן איז מיין חבר;
פון יאַנגצעס טאָלן
און דורשט פון אינדיעס הייסע פלייען.
אייך האָב געפרייט זיך דאָרט אינאיינעם מיט די קינדער
און האָב מיט זיי אינאיינעם אויך געטרויערט.

אָוודאי האָבן געלויערט

בלוטיקע געפאָרן.

(איך האָב פאַרבלוטיקט מיינע טריט אויף ווייטן אויבערפלאַך)

ווער טראַכט פון דעם אין טעג פון קנעכט און האַרן?

אַצינדערט

איז מײן קאַפּ געבענטשט

מיט רויטן פלאַטער.

נישטאָ איז נאָך אַ צווייטע פרייד זאָל

ווי דאָ, אויף ערד באַנייטער...

און אַלץ וועט אויפגיין פון דאָס ניי

ה. לייזיקן

עס איז די וואָר פון היינט אַ האַרטע, פעסטע וואַנט.
די צייט איז היינט פאַר קאַמף און פאַר געזעץ,
און ס'איז אַ שלייף פאַראַן פאַר יעדער מידער האַנט;
און ס'איז אַ ווונד אַ רויטע אַיעדער נייער געטש.

געקוואַלן האָט דאָ די ערד מיט טייכעלעך פון סם אין ראַסן-בלוט
און יאוש האָט אין יעדן בוים געבליט.
און קראַנק איז מען געווען פאַר צער און נישט געווען דער מוט,
און ס'האָט געבליט מיט רויט אַיעדער אומדערוואַרטעט שניט.

און אַלץ וועט אויפגיין פון דאָס ניי :
די טעג די נידעריקע זענען שוין פאַרלאָפן קעגן ווינט.
ווער ס'האָט געלעבט, ווער — געוונדיקט און ווער — געליבט
פאַר דריי ;
ווער ס'האָט פאַרדינט אויף תּלִיה הענגען שטאַר און ווער —
ס'האָט נישט פאַרדינט.

דאָ ווייזן זיך מיראַזשן ערלעכע ביים ראַנד פון אייגענעם געמיט
און קלאַר ווערט אַלץ און גרינג און פשוט מיטאַמאָל.
און ס'וויילט זיך אָנזאָגן אַ בשורה צו דעם ווייטסטן דור, אין
בענקשאַפט פון אַיעדן גליד:
— עס בלאַנקט אויף חורבות דאָ אַ דור אַ היציקער, ווי אַ
געשאַרפטער שטאַל.

און אַלץ וועט אויפגיין פון דאָס ניי:
אין אַפּלאַנץ פון לבנות אויפן טייך;
אין רויטן וויי פון האַרבסט.
און דור נאָך דור וועט קומען: — איינס און צוויי און דריי!
און וועלן ווי שפּערהיינגען זיך טראָגן מיט אַ צווייטשעריי.
און אַלץ וועט אויפגיין פון דאָס ניי.

יובל איז צורד און רויט איז פלויט

(פ א ע מ ע)

די יידישע איבערוואַנדערער
אין ראַטנפארבאָנד — 8 מתנה

ויף פעלדער קרימער און כערסאָן
 איז דאָ אַ מעשהלע, וואָס הייבט זיך אָן:
 געגאַנגען זענען יידן זוכן וואָס צו טאָן,
 געגאַנגען און געקומען און געלאָזן אַליץ אין קאָן.
 געקומען אויסגעווינטיקטע צום ווילדן סטעפּ,
 געקומען יידן בערדיקע, מיט ווייב און קינדער אין זייערן פאַרמעג:
 — נאָענט ביסטו, סטעפּ, אונז קיינמאָל נישט געווען.
 מיר ווייסן נישט ווען און ווי אַזוי עס איז געשען,
 אַז מיר זאָלן שטיין פאַר דיר ווי אַ צעשראָקן בינטל שאָף,
 וואָס זעען נישט קיין אָנהויב און קיין סוף.
 געקומען זענען מיר צו לייגן פאַר דיר אונזערע טעג,
 ווייל איצטער ביסטו אונזער איינציקער פאַרמעג...

אַזוי האָבן זיך יידן באַגעגנט מיט סטעפּ
 און געפויגן פאַר אים די פאַרזאָרגטע קעפּ.

*

האָבן זיך צעטראַגן בשורות נאָענטע אַריבער דעכער פון דער נויט ;
בשורות נאָענטע, וואָס האָבן געשמעקט מיט ערד, מיט אַקער און מיט ברויט.

און פעלדער בליענדיקע, מיט ווייצן און מיט וויינשלאָ און מיט וויין
האָבן איבער נויט געלויכטן און גערופן ווי אַ העלער שייַן :

— ס'איז שוין אויפגעגאַנגען, אויפגעגאַנגען איבער אונזער נויט,
אויפגעגאַנגען אונזער ערשטער לויכטנדיקער ברויט !

האָט זיך דאָס שטעטעלע גענומען רירן ווי פון אַ ווייטן פּיין,
און פענצטערלעך געהויקערטע האָבן אויפגעלויכטן אין לעצטער שייַן :

ווער ס'איז מיט ליד געקומען צו דער ערד און ווער — מיט סם אין בלוט
און ווער ס'איז אויפגעגאַנגען מיט זאַנג צוגלייך, מיט ערד-געבורט.

ווער ס'איז מיט ליד געקומען און ווער — מיט ליידיקן אין הענט ;
און ווער מיט ברכה אינעם בליק און ווער ס'האָט ערד געשענדט.

ווער מיט מידקייט צוגעפאַן איז צום שטויב מיט הוילע הענט
און ווער ס'איז מיט אַ שווייגן צוגעפאַן און מאַמע-ערד דערקענט.

און ווער עס האָט געמאַכט די ערד פאַר היים, פאַר אייגן בלוט,
[פאַר נאָענט לייב —

האָט אָפגעענטפערט ס'פעלד : — קום, אַקער, זיי און בראַנעווע
נאון שנייד און קלייב !

פאַר אַלע הענט, פאַר אַלע האַרליקע און מאַכיקע, פאַרשוואַרצטע הענט,
וואָס האָבן אויפגעלויכטן פון פאַרפינצטערונג, — צווישן נידעריקע,
[דומפע ווענט ;

פאַר הענט, וואָס האָבן אויפגעשטראַלט אין טונג און אין הייסער מי,
וואָס זענען איצטער דאָזיקע, פון ווייט, פון נאָענט און פון הי — —

איז שוין אויפגעגאַנגען, אויפגעגאַנגען איבער אונזער גויט,
אויפגעגאַנגען אונזער ערשטער לויכטנדיקער פרויט !

אויף סטעפישן שויט, אויף האַרבסטיקן דייל
איז מען פון סלוצק און פון קאַרטשעוו און זויל;

איז מען פון זשורטש און פון אומאַן און שפּאַל —
און פּאַלג מיר אַ גאַנג ביז זייער אַמאַל!

אַן ערשטע אַ נאַכט. און אַ נאַכט אָן אַ דאַך.
פּאַלג מיר אַ גאַנג און לייג זיך און לאַך!

האַבן זיך די יידן צעלייגט אינעם סטעפּ
מיט פריילעכע שטערן אַריבער די קעפּ.

איז אַ שטערן געפּאַלן, געפּאַלן אין דער נאַכט.
אוי, היינט נישט געדאַכט, האָט זיך יידן געדאַכט —

האַט זיך יידן געדאַכט: אין ווינט אַזאָ קול,
אַ געוויין, אַ געיאָמער, ווי אין טעג פון אַמאַל...

אַ פּאַטש מיט די פּליגל איבער סטעפּישער הויך —
האַט זיך יידן געחלומט אַ שרפה און רויך!

און טאָג איז געקומען אָן קריי פון אַ האָן...
און אַלע אינאיינעם: — וואָס האָבן מיר צו טאָן?

אוי, האָט עס יידן ביים האַרצן געדריקט!
האַבן יידן מיט וואַסער און ברויט זיך דערקוויקט.

און ס'האַט זיך אַן עדה פאַרזאָרגט און פאַרטראַכט:
— אָט דאָ וועלן מיר שלאָפן אַ נאַכט נאָך אַ נאַכט...

*

מיט אַקסן-געשפּאַן, און אַ שפּאַן נאָך אַ שפּאַן,
ציט זיך אַ וואָגן נאָך אַ וואָגן.
אַ ברעט צו אַ ברעט און אַ שטיין צו אַ שטיין,
און אַט דאָ און אַט דאָרט וועט אַ שטוב אַמאָל שטיין.

אַ שטיין צו אַ שטיין און אַ קאַנט צו אַ קאַנט,
און ווינקל מיט ווינקל וועט האַלטן.
אַ ריר מיט דער האַנט און אַ וואַנט צו אַ וואַנט
און עס לייגן זיך באַלקן נאָך באַלקן.

אַ הויז צו אַ הויז, און עס וואַקסן אַרויס
קוימען נאָך קוימען וואָס העכער.
אין סטעפּישער היים, אויף סטעפּישער שויס
מערן זיך דעכער און דעכער.

*

וועלן זיך אַנטרייבער אָפּ אין דעם סטעפּ,
אין סטעפּ אַ ליד צו פאַרציען.
פאַרציט זיך אַ שטים, און אַ שטים נאָך אַ שטים:
— מיר וועלן זיך פלייסן און מיען!

אַ ריר פונעם אָרט און אַ וואָרט צו אַ וואָרט:
— וואָס קען איצט אין שטעטל פאַרלויפן?
אַ וויאָ אין דער נאַכט — האָבן זיך יידן פאַרטראַכט:
— צי האַנדלען נאָך יידן און קויפן?

אַ וויאָ אין דער נאַכט — האָבן זיך יידן פאַרטראַכט:
— אוי, וויי איז עס דאָרטן אַ בלאָטע!
אַ וויאָ אין דער נאַכט — האָבן יידן געלאַכט:
— מיר זענען פון מאַרקן שוין פטור...

מיט בייטש אין דער האנט, זאלבערדריט, זאלבערנאנד —

מיר גייען און גייען און גייען.

א שפאן נאך א שפאן און א האנט צו א האנט —

מיר זייען און זייען און זייען.

א שניט אין דעם גרונט, אין פעלד ארום רונד

און סע קעמט און סע קרייזלט די בראָנע.

עס ציטערט פאר: — איז עס חלום צי וואָר?

און ס'לויכטן די קערנער אויף דלאָניע.

מיט בייטש אין דער האנט, זאלבערדריט, זאלבערנאנד —

מיר גייען און גייען און גייען.

א שפאן נאך א שפאן און א האנט צו א האנט —

מיר זייען און זייען און זייען...

*

הָאָט מען געאַקערט, הָאָט מען געזויט ;
הָאָט מען פאַראַקערט די פעלדער פון נויט.

הָאָט מען געוואַרט אויף פעלדער פון נויט.
הָאָט מען געוואַרט, אַז אויפגיין זאָל ברויט.

איז אַ לבנה, היינט נישט געדאַכט,
רויט אויפגעגאַנגען אַ נאַכט נאָך אַ נאַכט.

הָאָט מען גערעדט: — די לבנה איז רויט,
וועט שוין אויף פעלדער אויפגיין די נויט.

הָאָט זיך די שרעק איבער הויפן צעשפרייט,
אַריבערן שליאַך און אַריבערן פלויט.

איז זון אויפגעגאַנגען און זון הָאָט געברענט,
און זון הָאָט געשרפעט אי פעלדער, אי הענט.

הָאָט סטעפּ נישט געבוירן און סטעפּ הָאָט געגליט :
אויף סטעפּישן פנים אַ שניט נאָך אַ שניט.

האָבן זיך באַוויזן מענטשן מיט שרעק,
פאַרוואָרפן אויף אַקסלען געלעכערטע זעק.

האָבן זיך באַוויזן מענטשן אויף סטעפּ,
מענטשן מיט הונגער אַריבער די קעפּ.

אויף קנאַכיקער ערד, פון פרי און ביז שפעט,
האַט מען באַגעגנט אַ סקלעט נאָך אַ סקלעט.

האַט מען גענישטערט און האָט מען געשנאַרכט,
און צו דער ערד זיך געצויגן מיט פאַרכט.

*

און פערציק מעת-לעת, אוי, פערציק מעת-לעת
געווארט האט א פעלד אויף א טריפנדן נס.

א טריף און א טראָפּ, א טריף און א טראָפּ
און אָט איז א וואָלקן אַריבער דעם קאָפּ!

א טריף און א טראָפּ, א טריף און א טראָפּ —
צעטראָגן זיך בשורות אַרויף און אַראָפּ;

צעטראָגן זיך בשורות אַרויף און אַראָפּ
און ס'לויפן שוין קינדער אין פלינגן גאַלאָפּ.

האַבן גרויסע געליאַרעמט און קליינע געפרייט,
און וואָלקן נאָך וואָלקן, עס גייט און עס גייט!

האַט זיך צעגאַסן די סטעפישע פרייד;
די מי איז געקוואַלן אויף סטעפישער ברייט —

די מי איז געקוואַלן און סטעפּ האָט געבליט;
די מי איז געקוואַלן ביז זוניקן שניט.

*

עס הוידען זיך און כוואַליען זיך, עס גייען-אויף די מיען
אין קאַרנפעלד, אין ווייצנפעלד, דורך טויזקע אינדערפריען.

און ס'רייסן זיך און שפּאַרן זיך די זונסנאַפּעס דורך אַלע שפּאַרעס,
אין ס'טראַגט אַ דאָרף דעם טאָג אַרויס אויף אויסגעוונגערטע מאַזשאַרעס.

אין יידן מאַכיקע, און יידן פשוטע פון אינדערוואַכן
האַבן פאַר דער סאַכע אַפּגעאַכט ווי פאַר אַ טרייען שכן.

צעוויגן זיך, צעהוידען זיך די גוידעריקע אַקסן-פּאַרן
מיט יאָך אויף קאַרק און זאָרג אויף איעדן האָרן.

און ס'צערטלט שוין די ציטעריקע סטאַדע צו דער פאַשע,
די פלינקע בריה-מויד, די האַרעפּאַשניצע מאַריאַשע.

עס הוידען זיך און כוואַליען זיך, עס גייען-אויף די מיען
אין קאַרנפעלד, אין ווייצנפעלד, דורך טויזקע אינדערפריען.

*

~~אין~~ ט'קלינגט שוין אָפּ און ס'הילכט שוין אָפּ
דאָס ליד פון שניטער.
און ס'ענטפערט אָפּ איעדער זאָנג
אין לעצטן ציטער.

און ס'איז איעדע שווערע האַנט אָט דאָ אויף ערד
אַ טרייכטער היטער.
און ס'איז איעדער וועג שוין אַ געצייכנטער
פון בראַווע שניטער.

*

טעם, דו ביסט היינט מילד אין רויקער ווי שטענדיק;
אן אויסגעצויגענער, גערונדיקטער, פארענדיקט.

און גרינג ווערט מיטאמאָל און זיכערער און מונטער,
און סױילט זיך נידעריק אַראָפּ צו דיר אַרױנטער.

איך בין אַ זומערלאַנג געווען דיין טרייסטער היטער;
און האָב געמונטערט יעדן זאַנג און דיינע שניטער.

דו רעדסט צו מיר מיט ברייטקייט פון די פליינען —
איך ענטפער ווי אַ טרייער היטער, אַזאַ אַיינעם.

דו ביסט געוואָרן צו מיין לייב אַן אַנדענק, אַן אָפּגעהיטער
מיר זאָל זיין פאַר דיינע אַקערער און דיינע שניטער.

✱

אין ערשטער שניי האָט צוגעדעקט דעם ברויט פון ווינטער-זריעה
און ס'האָט דער הימל נידעריק צעקושט זיך מיט דער ערד.
האָבן דעכער בערדיקע פון פויערישע כאַטעס
צעשראָקן זיך פאַר זאָרג פון אַנקומענדיקער ווינטער-גויט.
האָבן גענדז צעגראָגערט זיך, ווי פאַר אַן אומגעזעענעם שונא
און ווי פון אַ בלאָז-זאַק אויסגעהעשעט זייער פעס:
— מע וועט נישט קענען גייען אויף דער לאַנקע
און מעט מוזן בלייבן אויף דער גאַס.

האָבן קעפעלעך זיך פאַרגנבעט אונטער סטרעכעס,
ווי הינדעלעך, ווען ס'קאַפּעט פון די דעכער
און צוגעקוקט ווי עס שפּרייט דער הימל טישטעכער פון ווייסטן לייך.
טאַטע-מאַמע האָבן געוואַרעמט זייער זאָרג אַריבערן נידעריקן פייער
[פון דער כאַטע

און געציילט דעם דלות פון די טעג:
— זיבן פאַר פיס און אַלע זענען נאַקעט,
און די ראַבע וועט זיך קעלפן ערשט אין מאַרט.
און זי, די מאַמע פון זיבן נאַקעטע פּופקעס,
וואַרט אָפּ אַן אַכטן זויגלינג אויף דער האַנט.

אַן ערשטער שניי האָט צוגעדעקט דעם ברויט פון ווינטער-זריעה
און ס'האָט דער הימל נידעריק צעקושט זיך מיט דער ערד.

*

ררען סע שטעלע זיך דער ווינטער

מיט קורצע מעת = לעתן און לאנגע ביינאכטן,

און טשערעדע קען שוין נישט גיין אויף די פעלדער פון פאשע ;
און ס'דעקן זיך צו די בוריאנעס מיט פוכיקן ווייס ווי פון בליטן,
און ס'ליגט שוין דער ברויט אונטער שנייען ווי ס'לייב פון אן ערשטלינג ;
אין זעלטענער הערט מען דעם קריי פון א האָן אויף די דעכער
און ס'קנולן אין בינט זיך די לעמער צו ווענט פון קאשאַרעס,
און ס'קלינגט שוין נישט אָפּ דאָס צעצויגענע ליד פון טשאַבאַנעס
מיט ברייטקייט פון סטעפּ און מיט זאַטקייט פון קאָרן
[און ווייצענע שטרעקעס ;

און ס'ענטפערט נישט אָפּ דער זשאַווראַנעק צום מרוקען פון קעלבער
און טריט ווערן פאַרפרוירן אין האַרבסטיקער לייב פון די גליבעס,
און ברונימער ווערן פאַרלאָזן פון פערד און פון בהמהשע טלויען —
פירט מען קוראָי אין מאַזשאַרעס דערוואַרעמען שטיבער ;
לייגט מען אים אויסעט אין סטויגעס אַנטקעגן דעם ווינטער.
ווערן די קעפּ שוין באַלאָדן מיט ווינטערדיק שווייגן און וואַרטן.
זיצט מען אין כאַטעס ביי גלאָוונעס, מיט הענט סענקעוואַטע
און מען חלומט, ווי ס'דרימלט דער ברויט אונטערן צודעק פון שנייען.

*

קומט מען איבער שוין דעם טויטן ווינטער
אין כאטעס פויערשע, פארנייגטע פונעם שליאך,
איז אין מארט שוין היימלעכער אָסך.
צום הייבט שוין אָן צו טאיען דער שניי פון נידעריקע סטרעכעס,
און ס'בעט זיך שוין אין שטוב אַריין צום קעלפן
די קוטשעראָווע בת-יחידה פונעם שטאַל.
מען זעצט די קוואַקעס אויף די אָפגעשפּאַרטע אייער
און מען ציילט די טעג אין שטעקן איינגעקארבט:
שוין זיבן פּאַר טעג און נאָך אַ זיבעטל געבליבן איז צו וואַרטן,
ווען ס'וועט דאָס ערשטע הינדעלע צעעפענען ס'פיסקל
וועט ווינטער אויף אָן אמת פאַרשטעקן זיך אויף יענער זייט פון
נשכנס באַרג.

און קעפעלעך טונקעלע — שוואַרצע יאַגעדקעס
הייבן אָן אַרויסצושפּראַצן דורך די טירן,
ווי ערשטע קנאָספן אויף די ווערבדיקע ריטער פאַרן הויף,
און ווי זשאַווראַנקעס צוויטשערן זיי אַנטקעגן לינדן ווינטל
און ווי פליגעלעך הייבן אויף די הענטלעך
אין דער ערשטער וואַרעמקייט פון ווייטער זון.

ג' עלעבט האָבן מיר, בערדיקע יידן,
 אויף געמאַרקן, ביי שליאַכן און שטעטל;
 געלעבט האָבן מיר זאָט מיט בטחון,
 מיט קרעכצן, מיט וויי און מיט אַכן.

מיר האָבן זאָרנן געהאַט און קינדער געבוירן,
 נישט געהאַט האָבן מיר זיי וואָס צו געבן.
 געקומען אַ יאָר און אַוועק איז אַ יאָר
 און עס זענען פאַרגאַנגען די יאָרן.

און בנים דערוואַקסענע, קינדער ווי דעמב,
 האָבן ברוגו געקוקט אינז אין פנים.
 און מיר האָבן אַ האָס אויף די לייפן דערקענט —
 אַ האָס אויף די לייפן און פעס אויף הענט.

וואָס האָבן מיר דען, פינצטערע טאַטעס, געוויסט וואָס צו טאָן
 מיט עלנט, מיט פיין און מיט זיפצן?
 מיר זענען ווי שפענער געלעגן אויף אַ מיסט,
 ווי שפענער אויף מיסט, אין פאַרוויסטונג.

און הענט האָבן געקוואַלן אומזיסט און אומנישט;
 געקוואַלן אָן פרייד און אָן חשק.
 מיר זענען געווען אַ צערודערט געזינד,
 אַ צערודערט געזינד אין וויי און אין ווינד.

*

רָאָס זאָל מען טאָן.

עס האָט אזוי געוואָלט דער חבר לענין,
אז מיר זאָלן זיך מיט ערד סאָוויעטישער דערקענען
און וויסן ווי אזוי עס קריכט פון ערד אַ גערשטן, צי אַ ווייץ.
ווי לאַנג האָבן מיר דען וואַרטן נאָך געקענט,
ווען אויף געמיסטבערג און געמערקן האָבן געדאַרט אזוינע הענט?
מסתמא איז אזוי באַשערט,
אז מיר זאָלן אויף דער עלטער אינווער רוקן ברעכן
און לערנען האַנט ווי איינשפאַנען אַ פּערד.
מען זאָגט: אַ צווייטער דור-המדבר אָנגעשטאַנען איז אויף אינווער דאָליע —
וועלן מיר שוין, טאַטעס, ווי עס איז דערשלעפּן אונזערע יאָרן.
און ווי איר זעט, האָבן מיר זיך נישט פאַרלאָרן
און האָבן אויף דער עלטער געלערנט ווי צו בראַנעווען דאָס פעלד.
עך, עך, דער אָקס האָט זיך געעקשנט
און אויף צו להכעיס נישט געוואָלט האָט גיין אין שפּאַן.
אַהאַ! ס'האָבן זיך צעטראַגן ידיעות פון דאַנען ביז קאַזאַן,
אז אונז איז וויל און גוט דאָ אויף די ערטער
און אז די רחבות בליט מיט יעדן יידנס טראָט אויף ערד דאָ.
געשריבן האָט אזוי אַ קרוב מיינער, בערטשע פון כערסאָן.
האַב איך געענטפּערט: אויב קומען, זאָל זיין קומען;
די מאַכט וועט שוין באַזעצן דיך אויף ערד.
אויב שמחות — וועלן מיר אינאיינעם זיך דערפרייען.
אויב לייד — איז ליידן בעסער שוין באַשערט אינצווייען.

*

צעפייזערט זיך אַ ייד פון אינדערזייטן,
מיט בעלמע אויף אַן אויג און הענט ווי דראַבענעס צעדרייטע:
— צו אַלדע שוואַרצע יאָר אַזאַ אַ מזל!
אַזאַ אַ פינצטערניש, אַזאַ אַ פאַלן.
ווער האָט געבעטן זיי, די יידן דאָרטן אין אמעריקאַנער שטאַטן,
צו ראַטעווען אונז יידן פון דער גסיסה?
בעסער וואָלט געווען שוין אומקומען דורך הונדערט טויטן,
אַבי נישט צווען אַזוינע לייד און נויטן.

— ווא! אַווא! — צעקאַכט דאָס בלוט זיך ביי אַ צווייטן
 (אין זיינע האָר צעצינדט זיך אזא פלאַקער
 און ס'מויל צעקרימט זיך ווי אַ דוגע-בוידן):
 — הערט נאָר ווערטער פון דעם פריץ איטשע!
 ס'געפעלט אים נישט, ס'פאַסט אים נישט צו נאַכגיין נאָכן אַקער.
 מיר לעבן דאָך, פריציל איטשע, אין אַ צייט פון ראַטן —
 איז צו אַלדע יאָר דיין אָך און וויי.
 און אפשר פאַסט דיר נישט מיט יאַטן,
 איז גיי דיר, גיי!
 וועסט אויסזוכן אַ סליאַד צו דייע ריטאַקראַטן.

איי, אזא מין ווייטיק, אזא מין חרפה דאָ ביים האַרצן:
 נו, שווער, אַוודאי שווער איז, טייערער ר' איטשע,
 איז וואָס ביסטו געקומען מיט רייד אונז צו פאַרשוואַרצן?
 אַט האָבן מיר די שטיבער אויפגעשטעלט מיט אונזערן טקאַריבאָון ניגון
 און האָבן די מיסט פון פערד און בהמה געקליבן אויף לאַמפאַטש.

אודאי איז געווען נישט היימלעך אונזער ערשטע נאכט,
 ווען מיר האָבן אָקסן אונזערע, די ראַבע צוויי געשפּאַנט
 און זיך געלאָזן אין אַ נאָכט אַ פינצטע ער זאָלבענאַנד.
 אזאָ שרעק האָט געקאָשעט נידריק ביים האַרצן.
 מיר האָבן נישט געזשאַלעוועט די פּיס
 און נאָכגעגאַנגען טריט ביי טריט די ראַבע גדולים.
 (מיר זענען דאָן געווען פּחורים אַלע,
 ווייב און קינד געלאָזן אינדערהיים.)
 נו, האָבן מיר געהאַט אַ נאָכט... עס איז צום לאַכן!
 אוי, אזאָ נאָכט — אויף ווייטער נישט געדאַכט:
 הוילער סטעפּ. קיין בוים אונז צו דערקוויקן פאַר אַ צייכן.
 און ווען מיר האָבן די אָקסן אונזערע פון שפּאַן באַפּרייט אויף פאַשע,
 האָט זיך גענומען ערשט דער סטעפּ צו דרייען פאַרן קאַפּ:
 איין אָקס אויף רעכטס, דער צווייטער האָט געטראָגן זיינע הערנער
 מיט ווינט, מיט נאָכט, מיט פינצטערניש, מיט דערנער.
 עס האָט זיך אָנגעהויבן אַ רעכטע לויפעניש און אַ בהלה.
 גיי האַלט אים צו ביים עק,
 ווען ער איז שטאַרקער ווי אַ צוואַנציק בריות ווי מנשה.
 נו, האָבן מיר געהאַט אַ נאָכט! עס איז צום לאַכן:
 די גדולים האָבן נאָר געשלאָפּט אין ברויטן און אין פרעמדן קאַרן.
 מיט טענות האָבן מיר דען געקענט וואָס מאַכן?
 איי, האָט זיך אַ שאַט געטאַן אויף אונז פון פרעמדן קאַרן!
 פון רעכטס און לינקס האָט מען געשמיסן און געשלאָגן.

די פויערים האָבן זיך צעבושעוועט:
אַ ווילדער פעס האָט געשלאָגן איבערן פנים,
דער פעס האָט געברענט, למאָי מען ברענגט די יידן צו באַזעצן.

ס'האָט שוין געהאָט גענומען טאָגן,
ווען איינער פון די רוצחים האָט דערקענט מיין צורה
און זיך געוואָרפן מיט אַ רעווען אויף מיין האַלדז:
— אַך, דאָס ביסטו, מיין טייערינקער, וווילינקער מנשה!
דערקענסט דען נישט דיין כוועדקעס צורה?
מסתמא שוין באַוואַקסן ווי אַ בער.
קומט אַהער, חברים, קומט נענטער אַהער!
חברים, ברידער, קוקט אים אָן —
געוואַקסן טיר ביי טיר.
געווען אַ נאַכט אַזאַ, אַ בורע;
דאָס גאַנצע דאָרף איז דאָן געגאַנגען מיטן פייער.
באַרוואַלט האָבן אונזערע אַ היליע טאָן מיט האַק און לאָם,
אין האַרצן האָט געסמאַליעט אַזאַ פייער.

עס האָט געקאָסט אונז טייער:
געגאַנגען איז מען אויף סיביר —
אַזוי באַפוילן האָט חבר לענין.

אוי, יאַרעלעך, אוי, פייגעלעך, ווי גיך איר זייט פאַרפלוין ג
און אַט ביסטו און אַט בין איך — דו, טייערער מנשה.
געווען איו, ברוידער, דאַן אַ פייער אין די אויגן,
ווען איך האָב איבער דיר אַ מעסער אויפגעהויבן.

האַבן מיר זיך געהאַלדזט און געקושט
און האָבן אין פּרעמדן ברויט אַוועקגעזעצט זיך
און זיך צערעוועט אויפן קול.

*

ישקשה, מען האָט זיך אויסגעלערנט צו שטעלן אַנטקעגן קורגאַנעס.
וואָס האָט געהאַלפֿן וויי-געשריי און קלאָגעניש פֿון ווייבער,
מיט שטראַף-רייד און מיט טענות,
אַז הונגער וועט אונז ווי די הינט אַוועקלייגן ?
אויף וויסטע פעלדער יענע טעג און יאָרן !
מען האָט געליטן שווערע פיין און נויט,
געווען איז מען צוגלייך מיט קויט.
מען האָט זיך אָבער נישט פאַרלוירן :
מיר האָבן געליטן קעלט
און האָבן צוגלייך מיט ערד אין ווינטערצייט געפרוירן.
און צוגלייך מיט ערד אין היץ געשרפעט אונזער פנים
און קיינמאָל נישט געפעלט און נישט פאַרפעלט
צו טאָן אונזער אַרבעט
פֿון ערשטן קריי,
ביז נאַכט,
ביז שפּעט.

נישט צו פארזינדיקן, מיר עסן שוין פון אייגענער האָרעוואַניע.
 מיר עסן שוין אַן אייגן שטיקל ברויט.
 מיר האָבן געליטן, געליטן אויף פעלדער פון ווייסרוסיע און אוקראַינע
 און האָבן נישט געהאַט וווּ צו דערטרינקען אונזער נויט.

מען האָט גערעדט צווישן זיך, אַז יידן טויגן נישט צו גאַרנישט,
 אַז יידנס האַנט איז נאָר געוויינט צו וואַג און שאַל.
 די ראַטן האָבן זיך געברוגט און געזאָגט: מען טאָר נישט...
 צו אַלדע גוטע יאָר אים, אונזער נעכטיקן אַמאָל!

מיר זענען דאָך געקומען אָן אַ העמד אויף רוקן;
 אַפילו אָן אַ שטרוי אין דער-אַ האַנט.
 די ראַטן האָבן אָנגעזאָגט: חברים, ס'איז נישט אַ צייט אויף קינקן!
 און ס'האָבן זיך גענומען ציען קאַנט נאָך קאַנט.

*

און ס'קומט אָן אַ פּויער אַ יוסטער מיט הענט ווי באַוואַקסענע וואַרצלען;
מיט אימפעט אין בליק און מיט האַרטקייט אין טראַט און מיט
נצייטיקער חכמה באַשטערנט.

בעמט אָן מיין האַנט און ער דריקט זי מיט פּריידיקער גבורה—אַ שלום:
— שלוח געקומען צו זוכן מסתמא ביי אונז אויף די פעלדער?
אודאי, ס'איז שלוח גענוג דאָ פאַראַן צו געפינען.
איז ווייזט-זשע, איר פּריילעכע יאַטן, ווי ס'טאַנצן ביי אונז
אויף די סטעפן

אַ זון מיט אַ רעגן, אַ ווינט און אַ פּריידיקער וויכער אויף סטעפן.
אַ מאַך מיט דער האַנט און אַ בויג מיטן קאַפּ און אַ האַפּיי!
אַ זעץ אין דער ערד און אַ פליק טאַן אַ מויד און אַ טראַג
אין דער לופטן —

אַט ווי עס פאַסט פאַר אַזוינע ווי מיר, פאַר אַזוינע יחסנים.
וואָס שטייט איר שוין ווידער, איר יאָלדן, איר ליימענע האָזן?
נו, כאַצע און איטשע, און בערל אין איציק פון בראַזע!
אַ נעם זיך פאַר הענט און פאַר אַקסל און ווייזט אונזער האַרע!

מיר זענען פון מינסק און פון בריאָנסק און פון אומאַן און שפּאַלע :
אַ פשוטע, מאַכיקע עדה געווען, מיט דאגות און צרות,
מיט מאַרק און מיט רויך, מיט ווינט און מיט זאָרג אין די פּאַלעס.
אַ שרעק האָט געלויצרט אין שטענדיק געווען איז דער הימל פאַרצויגן
מיט פינצטערע טעג און מיט כמאַרע און טונקעלע פלוט אין די אויגן.
איז ווייזט-זשע, איר פריילעכע יאַטן, ווי ס'טאַנצן ביי אונז
[אויף די סטעפן
אַ זון מיט אַ רעגן, אַ ווינט און אַ פריידיקער וויכער אויף סטעפן !

*

אַך, יידן טייערע! אַך, יידן אָפגעפליקט פון ווינטן!
וואָס זאָל איך ענטפערן אייך, וואָס זאָל איך זאָגן,
דוען אייער לעבן ליגט פאַר מיר, ווי רעשטלעך ווייץ אין בינטן?
פאַר וועמען און ווהין זאָל איך דען אייער גרוס פאַרטראַגן?

איך בין געקומען פון אַ ווייטן וועג צו אָנקוקן אַ ווונדער;
אַ ווונדער און אַ טרוים פון יאַרנהוונדערט.
איך בין געקומען. איך האָב געפונען אייך אין פעלד מיט
[שאַף און רינדער:
מחנותווייז, אין צווייען און באַזונדער.

אַוודאי איז דער גורל אונזערער אַצינדערט
מיט ווינט, מיט שטורעם און מיט רעגן.
און נישט צו שפּליטערן און נישט צו קלענערן און נישט פאַרמינדערן
דעם שטייגן אונזערן אויף בליענדיקע וועגן.

*

מאמעס אקערן-אויף די ערד,
בראָנעווען און שניידן.
מאמעס גייען נאָך די פּערד,
מאמעס וויגן איין די ליידן.

מאמעס וויגן זייער וויג
מיט אַ ליד פון מיען.
מאמעס זינגען ביי דער וויג,
אז די פעלדער בליען.

מאמעס זענען שווער און מיד,
ווייסן דאָ פון ליידן,
מאמעס וויינען איבערן וויג —
מאמעס קענען שווייגן.

מאַמעס וויינען זייער ליד,
קינדערלעך פאַרוויגן ;
וויגן זיי די וויגן מיד,
מיט אַ תחינה-ביגון.

מאַמעס אַקערן-אויף די ערד,
בראַנעווען און שניידן.
מאַמעס גייען נאָך די פערד,
מאַמעס וויגן איין די ליידין.

*

קריכט פון דרערד א גרעזעלע —
שלאָף-זשע, שלאָף, מיין העזעלע.
ליינע, מיין קינד.

צו דיין וויג אָן ווינדעלעך
קומען שאָף און רינדעלעך.
ליינע, מיין קינד.

שטוב איז נאָך אָן דעכעלע —
שלאָף-זשע אונטערן סטרעכעלע.
ליינע, מיין קינד.

דו ביסט אָן איבערוואַנדערער,
דו און איך און אַנדערע.
ליינע, מיין קינד.

דיין טאַטע איז אין פעלד פאַראַן ;
דער טאַטע מיטן אָקסן-שפּאַן.
ליינע, מיין קינד.

קוועלט דער באַב אין שויטעלע;
 אין פעלד גייט-אויף אַ ברויטעלע.
 ליוולִינקע, מיין קינד.

וואַקס, מיין קינד, אַ גרויסער אויס,
 עס קוקט אויף דיר דאָס פעלד אַרויס.
 ליוולִינקע, מיין קינד.

III

אין ס'האָט אַן עדה יידן, אַן עדה בערדיקע און גרויע יידן
געקוקט אויף מיר מיט חידוש און מיט ווונדער
און מיר געדריקט מיט צערטלעכקייט די האַנט,
און חידושדיקע ווערטער האָבן פון גרייזע ליפן צו מיר געקרייזלט
[זיך אַרונטער:

— אַ יונגער צווייג אַזאַ, אַ יונגע ווערבע
זאָל מיטפילן די ליידן און דעם צער פון אַלטע לייט!
אַ, די צייטן גייען אום פאַרשייטע,
דער ווינט האָט אַלץ אַראָפּגעטרייסלט פון די צווייגן
און געלאָזן אונז אַן עדה נאַקעטע און הוילע שטאַמען.
די אייניקלעך,
די קאַמסאַמאַלן,
קוקן קרום אין אינזער זייט.
נישטאָ איז וווּ דעם צער באַהאַלטן;
בלאָנקען מיר זיך אום ווי מטבעות אָפּגעריבן און אָפּגענוצטע.
מיר זענען זיידעס, אָבער הענט האָבן מיר וואָס גאַרן אַרבעט

אין איעדעו אליד וויל נוצן ברענגען דעם באַניג.
צו וועמען-זשע, צו וועמען אין ווהין
זאָלן מיר דעם ווייטיק ווענדן ?
אַ שפעטע שעה שלאָגט איבער אונזער לעבן ;
אַ שפעטע, ווי פון זון אָן אויסגעזויגן טוי.
די אייניקלעך,
די קאָמסאָמאָלן,
ווילן פון אונז נישט הערן און נישט וויסן
און קוקן ביזער אונז אין פנייה.

*

אָ, זיידעס, זיידעס גרויענקע פון צייטן אין פארצייטן!
צוודאי איז די וואָר אַזאַ, וואָס שיילט און ענדערט אום געשטאַלטן
און צעטרייסלט אין צעגלידערט און צעשטויבט אַ באַלקן נאָך אַ באַלקן,
און וואָס שוינט נישט יונג און אַלטן.

אָ, זיידעס, זיידעס גרויענקע פון צייטן אין פארצייטן,
איר, בלעטער אָפגעפאַלענע, איר, אונטערגעשניטענע דעמבעס!
איר זייט געוואַקסן, איר האָט געבליט ווי אין אַ וואַלד אין חשכות
און געזונגען זמירות צו פאַרצייטן.

אָ, צייטן שווימען, צייטן בייטן זיך און בייטן
און אַלטע וואַרצלען ווערן פאַרשווענקט פון שטאַרקן שטראָם.
איז נישט באַדויערט און נישט באַוויינט און נישט באַטרויערט
די טעג אונזערע די נייע פּויל מיט ווונדער.
אָ, ווער, אָ, ווער אויף גאַרער וועלט וועט אויפהייבן אַ האַנט אַצינדערט
און אָנווייזן:

אַט איז די ערד

און נעם און זייע און אַקער-אויף דאָס אַלטע פנים?
אַזאַ אָ ווונדער, אַזאַ אָ ווונדער איז אויף אונזער שוועל אַצינדערט!

*

נישט 'אנדערש, דער טוי איז געפאלן אויף טרוקענע וואַרצלען.

נישט אנדערש, דער האַרבסט איז געקומען צו בלייבן.

נישט אנדערש, דער וויי האָט פאַרסמט אַלע קוואַלן

און האָט איבער אונז אַלע מילן געלאָזן,

אַז ווינט זאָל צעמאַלן, אַז ווינט זאָל צערייבן,

ס'זאָל קיין סימן, קיין זכר אַפילו נישט בלייבן

אויף דערמאַנונג.

נישט אנדערש, מיר זענען אין יאוש פאַרוונקען;

נישט אנדערש, מיר האָבן געלעבט ווי מיראַזשן

און האָבן געהאַלדזט און האָבן געוויקלט

מיט פחד די ווינקלען.

מיר האָבן אין חלום געזעען אַ מדבר

און האָבן געפירט דאָרט די בענקשאַפט צו טרינקען.

קעמלען האָבן דעמערונג-לידער אויף האַרבן געטראָגן

און קעמלען האָבן פייגן אין קוישן געפירט דורכן מדבר

און האָבן די בענקשאַפט אין חלום געזעטיקט.

געקומען אַ דור און אַוועק איז אַ דור

און אַלץ איז געווען אַזוי פשוט און קלאָר:

מיר האָבן מיראַזשן געקוקט אין די אויגן

און האָבן פאַרנומען דאָס וואַרקען פון טויבן

און אַלץ איז געווען אַזוי קלאָר.

*

אָ, זיידעס, אָ, זיידעס — איר, גרויענקע זיידעס!
ט'האַבן יונגינקע קינדער אויף תליות געזונגען
און גענומען די שטריק מיט אַ ברכה אויף ליפן:
יונגינקע קינדער מיט מאַמישעס מילך נאָך אויף ליפן.
און איר האָט געפליכט און איר האָט געשאַלטן;
און איר האָט געשאַלטן דעם טאָג פון געבוירן,
ווען יונגינקע קינדער זענען צו תליות געגאַנגען.
און איר האָט פאַרזען און איר האָט פאַרלוירן
דעם שיין און דעם אויפגאַנג פון ערד און פון זאַנגען.
און איר האָט אַ דור אויסגעטיילט פון די פלוטן,
אַ דור מיט אַ שאַרף אין דער האַנט און מיט שניטן,
וואָס האָט געלאָזט און געריסן די בריקן — — —

*

אָ, קאַמסאַמאַלן!
איר, שלאַנקע און פלינקע,
איר, בויגיקע שטאַמען,
ווי ריינען טאַפּאַלן
דורך ווינט און דורך פלאַמען!

אָ, קאַמסאַמאַלן!
ווי זאַלן,
ווי זאַלן
די ווייטע אַמאַלן
באַצאַלן?

אָ, קאַמסאַמאַלן!
די טאַטעס און זיידעס,
וואָס נעמט איר
אויף שאַלן?

אָ, קאַמסאַמאַלן!
וואָס שערט איר מיט שטאַלן
די ליינען און וואַלן
פון ווייטע אַמאַלן?

דער מיסטבאָרג איז גרויס
און דער מיסטבאָרג איז לייביק.
און אייגענער שויס
איז פאַרסמט און איז ליידיק.
ווער האָט עס געלאָזן,
אַז אַן עדה זאָל בלייבן
אויף אייגענעם מיסטבאָרג,
אויף מיסטבאָרג צו קלייבן ?

*

מיר ווילן נישט, מיר ווילן נישט,
מיר, קאָמסאַמאַלן,
מיט בערדיקע יידן, מיר ווילן נישט קהלן.

מיר ווילן נישט, מיר ווילן נישט,
מיר, קאָמסאַמאַלן,
צו טיילן דעם היינט מיט די ווייטע אַמאַלן.

מיר ווילן נישט, מיר ווילן נישט,
מיר, קאָמסאַמאַלן,
מיר ווילן נישט טראָגן די זידישע עולן.

מיר ווילן נישט, מיר ווילן נישט,
מיר, קאָמסאַמאַלן,
דעם אָפגאַנג פון צייטן צו צאָלן און צאָלן.

מיר ווילן נישט, מיר ווילן נישט,
מיר, קאָמסאַמאַלן,
די ליינען און וואָלן פון ווייטע אַמאַלן.

IV

מיר גייען נאָך מיט נאַכט אויף אונזערע אַקסלען,

ווי קאַרענע באַגינענס אונזער לייב.

רייפט אַ פעלד מיט ברויט אין פולע זאַנגען:

— נאָענטער און ווייטער — בלייב!

ווער וועט קומען, ווער וועט היינט זיך מערן?

זאט און פעט מיט ערד זענען די טעג.

זאָלן אַלע קומען און זאָלן אַלע הערן:

— יונג איז ערד און רויט איז בלוט — מען מעג!

רייפט אַ פעלד מיט ברויט אין פולע זאַנגען

און עס זיפט זיך אַזא בלויע לופט.

ווארט אַ פעלד אויף שניטער און געזאַנגען

און די זאַטקייט מאַנט און רופט.

שמייכלט קיילעכדיק די רייפקייט אויף באַשטאַנעס

און ברוינט אַ ווייצענע די ערד —

און זאָל קיין איינציקער נישט לאָזן זיך פון דאַנען:

מיר גרייטן זיך צו יום-טובן מיט ערד:

מיר גייען נאָך מיט נאַכט אויף אונזערע אַקסלען,

ווי קאַרענע באַגינענס אונזער לייב.

רייפט אַ פעלד מיט ברויט אין פולע זאַנגען:

— נאָענטער און ווייטער — בלייב!

*

נישט זאָג, דיר איז ענג דאָ דער בליק
אויף אַן ערד פון געאייניקטן צוויט.
מיר זענען דאָך צינדער פון גליק
און מיר גארן אַ גאָלדענעם שניט.

לאָמיר יום-טובן היינט אונזער פרייד
און זאָל אונזער מי זיין געשוינט.
מיר האָבן, מיר האָבן פארזייט
די קערנער פון אייגענעם ברויט.

נישט קוק און נישט גאר און נישט צינד
די בענקשאַפט, וואָס פירט אויף צוריק.
מיר זענען אַ געאייניקט געזינד
און זייען די קערנער פון גליק.

נישט זאָג, דיר איז ענג דאָ דער בליק
אויף אַן ערד פון געאייניקטן צוויט,
מיר זענען דאָך צינדער פון גליק
און מיר גארן אַ גאָלדענעם שניט.

זייעט אייך, יידן טייערע, זייעט געזונטערהייט!
 מיר וועלן קומען עסן און דערקוויקן זיך מיט אייער וואַרעם ברויט.
 עס זענען ברידער דאָ ביים ווייסל און ביים האַדסן-ברעג
 און ביי לאַפלאַטאָ און ביים ירדנס דורותדיקן שטעג,
 וואָס זענען אייך מקנא אייער מי.
 איך בין געקומען בלויז אַביסעלע צו פרי,
 ווען קראַמף פון וויי-געבורט האָט זיך געפּלט אין אַ טויזנט-
 [פאַכיקן געשריי
 און איבערן קאַפּ אַזאַ יללהדיקער וויי,
 איבער אַ הייפעלע, איבער אַ מחנה אַפּגעריסענע — —

נישט גרינג איז צו פאַרצוקערן ס'פנים פון אַ דורותדיקן זיין
 און מיט אַן איינצלענעם אַן אויסגעשריי אין בלוט און ביין מקבל זיין
 די אַנזאָגער פון בשורות גרינגערע צו לינדערן דעם פיין
 איבער אַ הייפעלע. איבער אַ מחנה הונגעריקע קעפּ — —

איך בין געקומען צו אייער ערשטער שטאַפּל-טרעפּ,
 צו צייכענען אי צער, אי פרייד, אי פיין
 אויף שטאַפּלען פון אַ נייעם ווידערוואַקס אין אויפגייענדער שיין.

ווען מי איז זאָרג און מי איז ברויט אין נייער היים,
[אין שווייגנדיקן סטעפ,
און מי איז פרייד און זינגעוודיק בלוט!
און שטייענדיק אויף שטאַפּלען פון אַ שטייגנדיקער פרייד,
זינג איך אַ ליד צו אייער היינט אין גאַרנדיקע לייד —
אויפגיין וועט אַן אויפשטראַלונג אין נייעם מוט
און קומען וועט עס ווי אַ שכר פאַר אייער אויסגעפייניקט בלוט.

אָגאַ, קריס, 1928

א י נ ה א ל ט

אין שעהן פון ליבשאפט

זייט		
9	אין שעהן פון ליבשאפט XIII — I
22	נישט געקומען
23	* *
24	* * *
25	* * *
26	ראבינדראנאט טאגארע

אין דער גאלדענער פרעמד

29	אין דער גאלדענער פרעמד
30	אין וואגל
31	*
32	גלוסטיקע
34	* *
35	* *
36	* *
37	מיינע טעג
38	* *
39	אלפאטרעס *
41	מאורי - פרינצעסין
43	וואננאנאוי
45	קארו
47	אויף אפריקעס וועגן

זייט	
94	* * *
95	* * *
96	יאפאן
101	ישישים
103	* * *
104	סאיאנארא
106	יפתחס טאכטער
108	ירושלים א - ו

ס'אין דא א צייט

117	* * *
118	קומען טעג
120	געזאנג צום עפלבויס
121	צו דיר, ערד I - VI
128	טריקעניש
129	גייען גענו
130	*
131	* * *
132	טרעט שטילער
133	טעג האָבן דיך פארראטן I - II
135	צו ...
136	* * *
137	* * *
138	* * *
139	א בלעטל
140	הארבסט
141	בריוו
143	ווען נאכט פאלט צו
144	אותיות
145	* * *

אין היימלעכקייט בליט ווייס די שרעק

זייט	
149	שעלט נישט
150	אודאי
152	איין-און-דרייסיק פון געבוירן
153	*
155	אימעט וואוינט אין טונקל פון דינע וועט
156	אין היימלעכקייט בליט ווייס די שרעק
157	עזאנג פון אלמנות
158	* *
159	פארוואנדלונג
160	דערקענונג
161	* *
162	צו א מאמע
163	שוועסטער
166	דודע מיר, דודע, א ניגון
167	פארטרעט
168	דאס בלוט רעדט
169	רגעס אומעטיקע
170	מער ווי די ערד

אומעטיק נידערט אויף לעבן, הארץ מיינס, דער טוי

175	סמאטשע (א גאס צו) V—I
180	* * *
181	הונגערלאנד
182	ליד פון שאכטיצן
183	צו הרעפאשנע מענער-הענט
185	ביים לעדן א שוף I—I
187	מוקדען II—I

זייט	
190	סינגאן
191	ביים ראנד פון כינע
192	מיט דורשט אויף ליפן
193	* * *
194	נישט שענד !
195	א ליד צום קארטאפל
196	ליען שעכט אונז
198	* * *

און אלץ וועט אויפגיין פון דאָס ני

201	* * *
202	אונזער פעלך
203	מיר זייגען אזוינע גענארטע
204	טוינט-לענדערדיקע פענקשאפט
205	*
206	*
207	*
208	וויי, יידיש ליד
211	* * *
212	טריט
213	האמעל, 1905—1928
214	*
215	* * *
216	צו קאדיע מאלאדאוסקי
218	* * *
219	* * *
220	פאר יעסענינס קבר
222	אודאי, מיינע טייערע
223	*

זייט

224 *

226 *

227 *

229 און אלץ וועט אויפגיין פון דאס ני .

231 יונג איז ערד און רויט איז בלוט (פאעמען).

